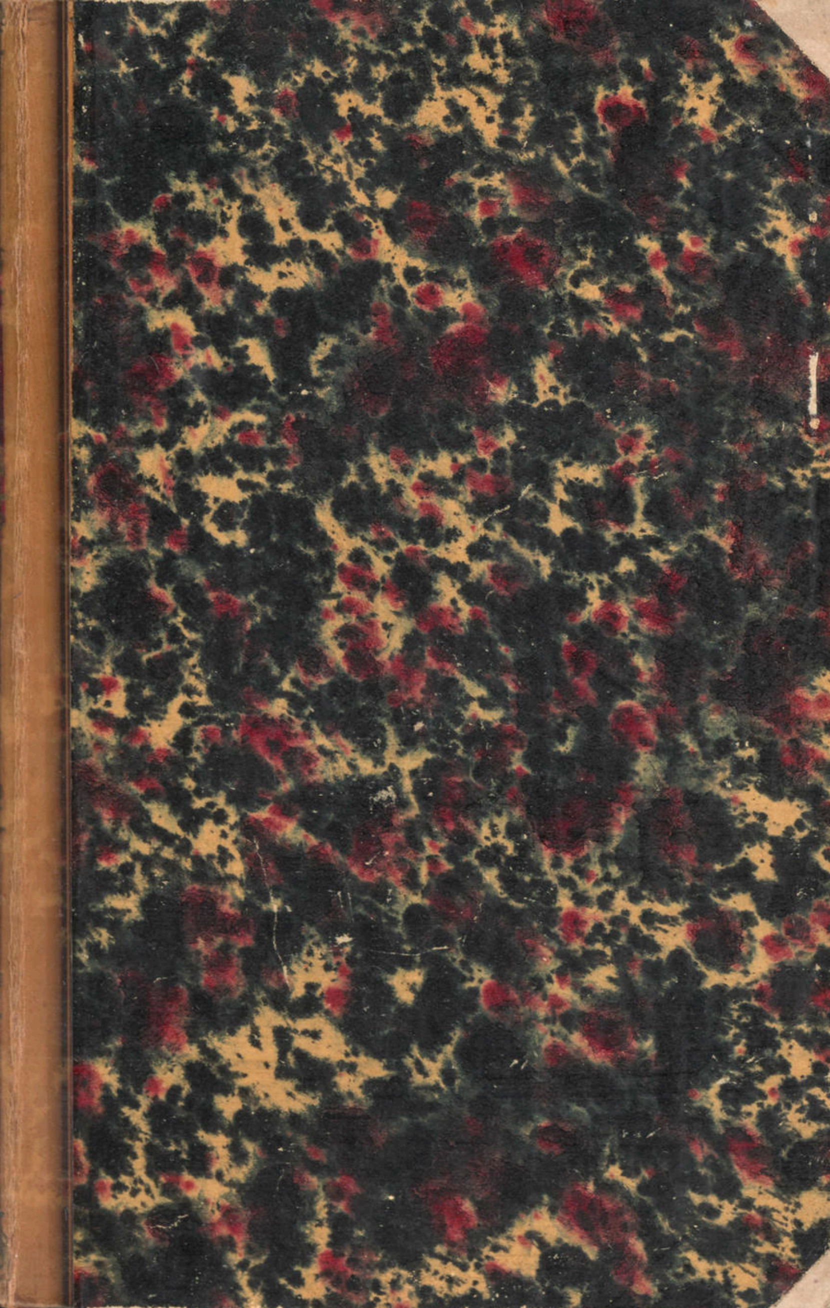

I

VERS OCH PROSA

MED FÖRORD

AF

SMÅBITAR

PÅ

VERS OCH PROSA

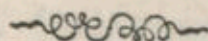
AF

LEA.

MED FÖRORD

AF

WILHELM VON BRAUN.

STOCKHOLM.
BRUDIN & KOMP. BOKHANDEL.

STOCKHOLM.
TRYCKT HOS ISAAC MARCUS, 1858.

Till Allmänheten!

I en tid då det täcka könet nästan uteslutande tyckes hafva tagit den sköna litteraturen om hand, och det i utlandet, såväl som hos oss, årligen af fruntimmer tillverkas en hel syndaflod af mer eller mindre tråkiga och gudsnådliga postillor i romanform, är det sannerligen glädjande att få göra bekantskap med en ung författarinna, som med muntra, skalkaktiga ögon ser in i lifvet och med lekande penna målar hvad hon der sett, så af godt, som ondt, men hufvudsakligen fästande sig vid det förra.

En sådan författarinna är det som nu, för första gången, uppträder inför allmänheten, och mig har hon gifvit det hedrande uppdrag att genomläsa samt skaffa förläggare till hennes arbete, emedan hon, såsom boende i en aflägsen landsort, icke haft tillfälle att lära känna någon annan litteratör, värdigare ett sådant förtroende; och endast på förläggarnes uttryckliga begäran har jag dristat mig att skrifva detta förord, väl vetande att detsamma ingalunda kan öka föreliggande arbetes värde.

Men på det allmänheten något närmare må lära känna vår författarinna, vill jag förtälja ett litet *minne*.

Då jag för flera år tillbaka vistades i Carlshamn, såg jag nästan dagligen, vid tu-tiden, från mitt fönster, huruledes en grupp pensionsflickor, efter nyss erhållen frihet ur skolan, samlade sig på gatan omkring en kamrat, med qvicka, strålande ögon och fagra rosenkinder, hvilken oupphörligen höll långa tal, åtföljda af de lifligaste gester, och som alltid belönades med det hjertligaste bifallsskratt från unga, oskyldiga läppar. En vän, som vid ett dylikt tillfälle var på besök hos mig, underrättade mig då att den unga, muntra flickan var pensionens qvickhufvud, och sade mig derjemte att hon redan författat en mängd poemer och små noveller, de flesta af satiriskt innehåll, och, som vanligt är hos unga vitterhetsidkare hvilka ännu besöka skolan, obarmhertigt gisslande lärare, lärarinnor och löjliga kamrater. Jag fick sedan tillfälle att läsa åtskilliga af dessa snillefoster och måste då medgifva att de röjde omisskänliga anlag i den komiska genren, jemte ett, för den åldern, ovanligt herravälde öfver språket.

Huru dessa anlag sedan utvecklats, kan den benägne läsaren bäst döma af följande samling af poemer och berättelser, hvilken säkerligen bör kunna göra anspråk på en stoltare benämning, än den af ”Småbitar”, som författarinnans blygsamhet gifvit densamma.

Angående såväl boktiteln som det antagna namnet Lea skrifver författarinnan, på sitt vanliga, skämtsamma vis, i ett bref till mig: ”Nu en vigtig fråga: hvad skall boken kallas? ”*Småbitar på vers och prosa* af Lea”, hade jag tänkt. Det der namnet har länge lekt mig i hågen — inte just för det att jag har någon vidare

likhet med salig' menniskan i Gamla Testamentet, Gud vare lof! — jag vet mig aldrig ha sett *snedt* på någon varelse, äfvensom jag alltid respekterat *egande rätten*, så vidt möjligt varit . . . men ändå . . ."

Undertecknad anser sig icke bättre kunna sluta detta förord, än genom följande utdrag ur det bref, med hvilket författarinnan öfversände sitt manuskript:

"Ja, nu komma de, mina "Opera omnia"! Hvad det låter stort! Darrande för deras öde, afsänder jag dem. Jag kan ej beskrifva mina känslor i detta ögonblick. De måste likna en fattig moders, som skickar sitt enda barn ut i verlden, för att låta det taga sig fram så godt det kan. Nog tycker hon, kanske, att hon gjort sitt bästa vid dess uppfostran, men säkert är väl ändå att den stackars ungen mer än en gång kommer att knuffas, nypas och luggas. — Nåja! sker det bara någorlunda med reson, så gör det allt den uppväxande plantan godt, och modren kan måhända ha det hopp att den en dag skall bli skaplig nog — det är ändå något!"

Måtte den unga och glada författarinnans farhågor komma att visa sig hafva varit öfverflödiga!

Stockholm i Oktober 1858.

Wilh. von Braun.

---

likhet, med salig' menniskan i Gamla Testamentet, Gud vare lof! — jag vet mig aldrig ha sett spott på någon varelse, såsom jag alltid respekterat egnade nöden, så vidt möjligt — varit . . . men ändå . . .”

Undertecknad ämnar sig icke bättre kunna sluta detta förord, än genom följande utdrag ur det bref, med hvilket författarinnan öfversände sitt manuskript:

”Ja, nu komma de, mina ”Opera omnia”! Hvad det låter stort! Dagarne äro deras öde; afsänder jag dem. Jag kan ej beskrifva mina känslor i detta ögonblick. De måste likna en fattig moders, som skickar sitt enda barn ut i verlden, för att låta det taga sig fram så godt det kan. Nog tycker hon, kanske, att hon gjort sitt bästa vid dess uppfostran, men säkert är väl ändå, att den stackars ingen mer än en gång kommer att lemna [illegible] — Nåväl sker det bara någorlunda med resan, så gör det allt den uppväxande plantan godt, och modren kan ändå ha det hopp att den en dag skall bli skaplig nog — det är ändå något.”

Måtte den unga och glada författarinnas förhågor komma att visa sig hafva varit [illegible]!

Stockholm i Oktober 1848.

[illegible]

Innehåll.

Vers.

Sid.

Jultankar:

1. Herr Grefvens . . . . 1.
2. En gammal Mamsells . . . . 2.
3. Barnets . . . . 3.

Den sista tillflykten . . . . 5.
Flickan och Neckrosen . . . . 7.
Gurkan . . . . 10.
Den oförvägna . . . . 12.
Höstovädet . . . . 14.
Guvernantens klagan . . . . 17.
Den Karlavulnas klagan . . . . 19.
Farväl till min ungdom . . . . 21.
Novemberflugan . . . . 24.
Gässens själaringning . . . . 26.
"Tyckefrö"-Recept . . . . 28.

Vårtankar:

En ung frökens . . . . 29.
Landtbrukarens . . . . 30.
Hushållerskans . . . . 31.
Tiggarens . . . . 32.

Sid.
Samtal vid en Helsobrunn . . . . 33.
En liten höst-tanke . . . . 36.
Husmamsellens suckan . . . . 37.
Skolmamsellens klagan . . . . 39.
Syskonkärlek . . . . 42.
Musiken . . . . 44.
Cigaretten . . . . 45.
? . . . . 47.
Marknaden . . . . 48.
Promenaden, eller fruns promenad (som inte blef utaf) 50.
Första Maj . . . . 52.
Den fångna fågeln . . . . 54.
Det bästa och det värsta . . . . 58.

Prosa.

Den nya Doctorinnan . . . . 60.
Den gamla Frun . . . . 76.
En Lärarinna . . . . 112.
Minnen från Pensionstiden . . . . 126.
Lysningsdagen . . . . 145.
Slädpartiet . . . . 171.
En bildad qvinna . . . . 192.
Midtöfver . . . . 197.

Jultankar.

1.

Herr Grefvens:

En sådan jul! så dyr! anamma!
Den julen kan bli min ruin —
Fem sidenklädningar åt mamma,
Åt fröken tre af skir, så fin,
Och sjalar, spetsar, band och plymer
Och annat mera, stort och smått . . .
Ja! fylla kunde man volymer
Med all den bråte, som de fått!

Visst fick jag med min hustru pengar,
(Som godhetsfullt hon minnes jämt),
Men equipager, kuskar, drängar,
Supéer, baler — är ej skämt —
Ack, denna blomsterrika vefva
Nu mera önskar jag för hin!
Hvad är det värdt att längre lefva,
När plånboken fått cholerin! —

Om det i stället händt grefvinnan —
Hvad lindring, himmel! det mig skänkt!
Visst fläng här blifvit ut' och innan,
Men på presenter hon ej tänkt . . .
Nej — hon har inga svaga stunder,
Och alla sina krafter qvar,
Och *jag* blir den, som dukar under,
Jag stackars arme man och far! — — —

2.

En gammal Mamsells:

Barn jag var — bekymmer inga!
Och min glädje var ej ringa,
Då det närmade sig jul:
Spratt och upptåg, tusen frågor,
Hela själen eld och lågor
Och *nu* — sitter jag så dul!

För en liten näpen docka,
För en åttaskillings-klocka
Hur kom jag ej i extas! —
Se'n af fröjd hur sågs jag skutta,
Då jag, fin och nystärkt, strutta'
Med min mamma på kalas! —

Allting var så hjertans roligt,
Ledsnaden, som så förtroligt
Följt mig sedan, var då lyx, —
För en bal jag allt försaka,
Kunde dansa, kunde vaka
Utan gäspning — ja, hvad tycks?

Tiderna förändras mycke,
Jul är tråkig i mitt tycke
Nu. — Jag säger knappast tack
Till den vän, än på mig tänker
Och som hvarje år mig skänker
En "karpus" och en stång lack.

3.

Barnets:

Säg, mamma! har ej Ellen varit snäll
Den hela dag, har hon ej det, kanhända?
Och *ändå* — *ändå* blir det aldrig qväll
Och ljusen i min gran bli aldrig tända!

Jag lackat in väl tjugo gånger om
Presenterna till dig, du goda mamma!
Ty vet — du får af mig två saker, som ....
Som ... sjelf jag virkat — men det är detsamma!

Men annars kan du ha det kring din hals
Och ikring händren också om det gäller,
Men inte är det någon krage alls
Och inte är det just manchetter heller ...

Tro inte att jag säger hvad det är!
På jorden ingen dertill kan mig locka ...
Men, mamma! säg mig nu förtroligt här:
Får Ellen ej i qväll ... en ... li- ten ... docka?

Du skrattar, mamma! vet att jag i smyg
Har tittat i din ena byrålåda,
Och aldrig glömmer jag så vackert tyg
Och sådant litet hufvud jag fick skåda ...

Åh! banna inte lilla Ellen nu!
Det var ju vackert af mig att jag sa' det —
Jag, om jag velat, kunnat tiga ju —
Men — inte tror jag lilla Frans skall ha' det! —

Nej ack! om bara bara qvällen kom
Med ljus och julbock och med små paketer,
Så kom väl dockan med så småningom
Och — Hilma re'n hon i mitt hjerta heter!

I afton se'n när jag till sängs skall gå
För att om Gud och hans små englar drömma,
Får dockan ligga med på armen då?
Så kan jag min julafton aldrig glömma! —

För dig och Pappa vill till Gud jag be
Och äfven för min docka, ack, du kära!
Och måtte Ni få lefva alla tre
Så skall jag aldrig nånsin mer begära. —

Men skymningen ju redan kommer här,
Ack, mamma! Ellen längtar så otroligt —
Se! dörren öppnas! — granen tändes där — —
Hvad ljus! hvad ljus! — — ack, Herre Gud så roligt!!!

Den sista tillflykten.

Badande i tårar inkom Anna
Till sin vän Marie, en nygift fru,
"Hvad har händt? — för himlens skull bemanna
Dig med mod och tala, kära du!"
Ropte denna upprörd vid att skåda
Vännens smärta, präglad i hvart drag,
Och i soffans lugn de sjönko båda,
Der nu Anna biktar, matt och svag:

"Hvilka sorger himlen kan en skicka!
Rättnu tror jag nästan att jag dör —
Store Gud! hvad skall en ensam flicka
Utan far och fästman ta' sig för? —
Ack, Marie! om afund kunde gästa
I mitt bröst, jag hyste den mot dig!
Hem och make — himlen allt det bästa
Dig han skänkt — hvad har han gifvit mig?" —

"Goda Anna! tillgif att jag säger
Nu du öfverdrifver visst ändå!
Väl är sannt att man du icke äger,
Men hvad du ej har, kan du ju få . . .
Och hvad hem beträffar, — jag ej känner
Din förmyndare, men dock" — — — "Marie!
Vet, han är ett odjur ibland männer
Är en basilisk, ett retadt bi! —

Minns du Nils Christoffer, äldsta sonen,
Som ej råg från sparris skilja kan?
Kan du bara tänka dig! — den fånen
Vill han promt att jag skall ta till man!
Jag har gråtit — han har hotat, svurit,
I sitt tal den gröfsta båtsman lik,
Himlen vete hvart det skulle burit
Om jag icke flyktadt från hans skrik."

"Stackars Anna! hvad jag dig beklagar,
Helst jag tror ett tycke ren du har..."
"Ack, Marie! den enda mig behagar,
Är en Löjtnant Pripp, en älskvärd karl!
Och när Pripperi nu med Nils Christoffer
Blott jag jemför — o, jag känner då
Att omöjligt jag kan bli hans offer,
Tusen gånger heldre dö jag må!" —

"Nå men, kors! hvad vill förmyndarn göra
Om du fortfar till att neka jämt?"
— "Ack! med ord som såra djupt mitt öra
Han på porten jagar mig bestämdt —
Vredgad, hans beslut är snabbt, som tanken,
Och en dag, nog säger han till mig
Om jag ständigt nekar — *"Drag för fanken!"*
Då, Marie! då kommer jag till *dig*..."

Flickan och Neckrosen.

Hvitklädd jungfru står på stranden
Af den spegelklara ån,
Har ett öppet bref i handen,
Hvem är brefvet väl ifrån?

Kanske att en yngling trogen
Tolkat der sin känslas svall?
Hvadan då den tår, som mogen
Synes till sitt snara fall? —

Se! den skimrar re'n på kinden,
Men en ann' i ögat står,
Smekande dock vestanvinden
Kysser bort dess ljufva spår.

Späda barmen våldsamt häfves,
Asplikt darra hand och fot,
Hon försöker, fast förgäfves,
Bittra qvalen stå emot.

Sakta sjunker hon till brädden
Utaf blombekransad å,
Men från lilla gröna bädden
Snöhvit neckros hviskar då:

"Jag förstår dig, arma lilla,
Dina tårar röra mig!
Ack! — din vårdröm var en villa,
Vännen — han har svikit dig!

Flytt ha kindens rosor röda
Sen jag skådade dig sist,
Hjertats alla fibrer blöda,
Du behöfver svalka visst.

Ser du denna klara bölja
Under lummig, grönklädd al?
Tror du ej att den kan skölja
Bort ett såradt hjertas qval? —

Tror du ej att hon kan röfva
Minnets grymma huggorm bort?
Tror du ej att hon kan söfva
Själens plågor innan kort?

Mången mö likt dig har gråtit
Öfvergifven här på strand,
Och åt böljan öfverlåtit
Släckningen af hjertats brand.

Böljan, med de blåa armar,
Är så kall ej, som man tror,
Öfver smärtan hon förbarmar
Sig så huldrikt som en mor.

Ofta nog sin skira slöja
Ömt kring lidandet hon slöt —
Kan du motstå, vill du dröja
Kasta dig i hennes sköt? —

Hör! små vågorna de kalla
Uppå mön i snöhvit skrud!
Skynda! neckens rosor alla
Skola smycka dig till brud!

Jordelifvet med sin vinning
Är ju re'n för dig förbi —
Skynda! kring din bleka tinning
Högtidskransen vira vi!"

Mildt sitt hufvud flickan höjer,
Nu sin värsta stund hon haft,
Dock i. ögats blå sig röjer
Ej blott smärta, äfven kraft.

"Neckros der, på dunkel bölja!
Ljuft för sinnet är ditt tal,
Men ditt råd kan jag ej följa,
Jag har gjort ett annat val;

Underligt skall nog du tycka,
Sedan mitt beslut du hört:
Jag vill lefva för hans lycka,
Som för alltid min förstört.

Osedd hans och *hennes* bana
Vill med rosor jag beströ,
Vill hans minsta önskan ana,
Gerna för hans sällhet dö!

Ständigt båda vill jag gläda
Aldrig synlig, aldrig nämd —
Detta, neckros, är den späda,
Öfvergifnas enda hämd."

Gurkan.

Det vexte en gång mellan grönskande blad
I trädgården hos en prostinna
Af gurkor en väldig, förhoppningsfull rad
Och gumman beskådade dem och vardt glad,
Ty dylikt stod knappast att finna.

Bland andra utmärkte sig synnerligt en
Framför de andra i värde;
Hon vexte och pöste och låg der och sken
Och var — det får medges — båd vacker och len,
Men högmod den pundiga tärde.

Mak åt er, sa' gurkan, min höga person
Ej lider bland småkrafs att dväljas,
Man rår inte för man är skapt till melon,
Jag lefver och dör i den lyckliga tron
Att minst till ett hof jag skall säljas.

Åh lappri, sa' grannen, en munter garcon —
Ej mycket för delikatessen —
En gurka som du, både fager och lång,
Man icke dess mindre har sett någongång
Sin bana har slutat i pressen.

Mon chèr, svarte gurkan, och blängde på sned,
Olyckligtvis ä' vi kusiner —
Se deraf din frihet — man kunde bli vred,
Om icke man visste af afund du led,
Det kostar väl på att jag skiner?

Dessutom så hafva vi tryckfrihet nu —
Tack vare de höga personer —
Väl finnes en press, det är sannt, dock den ju
Är till blott för *gurkor*, sådana som du,
Men märk: — icke alls för *meloner*.

Och dagar förgingo och veckor också —
Allt stoltare blef hon i hågen —
Men nu kom en piga med köksförklä't blå,
Ett lerfat i handen och knif deruppå
Och gurkan hon skalf när hon såg'en.

Nu, ropte den stolta, min lycka är gjord —
Små kryp! — jag er afund förlåter — —
Snart står jag på midten af Konungens bord
Af hofvet berömd i de valdaste ord —
O, gurkor! — af sällhet jag gråter!!

Men pigan med knifven nu afskar ett tjog
Och bar dem så upp till prostinnan,
Och midt uti fatet den pundiga låg
Och kring med förakt på de andra hon såg,
Så uppblåst båd' utan och innan.

Nej se, utbrast gumman, en sådan krabat!
Bed far komma ut och se på'na,
Hon duger, sa' gubben, platt inte till mat,
Förvuxen — den sämsta på hela ert fat,
Lägg undan'na — "Lasse" må få'na. —

Den oförvägna.

Om någon är så god och hör mig,
Vill jag berätta någonting.
Tyst fluga der, som surrar kring,
Förstår du inte att du stör mig?
För sagan skall du ha respekt,
Men lyss nu stilla dessförinnan
Och märk för resten att hjeltinnan
Jag tager af din egen slägt. —
Jag satt för icke längesedan,
Uppå mitt vindsrum helt allen
(Hvad ensamheten är gemen)
Och lät min frukost väl mig smaka.
Lucullisk han väl icke var;
Men god aptit upphjelpte saken.
Som himlens azur mjölken var
Och brödet nog antikt till smaken;
Det enda som var drägligt nog,
Var smöret, gult som solens låga,
Men ack! — det aldrig kom i fråga
Att till min matlust det förslog.
Bedröfvad knifven ut jag sträckte
Att taga än en sparsam klick,
Då jag ett samtal höra fick
Bland flugornas infama slägte.
Ett tjog af dem församladt sig
Ikring en sockerbit på bordet
Och mot den yngsta, smärt och vig,
En gammal fluga förde ordet:

"Låt säga sig, min lilla vän,
Förr'n hon sin egen väg beträder,
Och var ej envis nu igen
Och spring åstad i ogjordt väder.
Hon har ju socker här tillräckligt,
Då må ju smöret stå i fred;
Tro mig! — man har det blott ställt ned
Att lura oss, det är förskräckligt!
Om nu hon vågar flyga dit
Och sätta skinnet sitt emellan,
Vips — ett, tu, tre så kommer smällan
Och det får hon för sin aptit!"
"Ack, kära farmor", sa' den unga,
Som syntes fallen blott för skämt,
"Ni har en vis och ledig tunga,
Men — tråkigt talar ni alltjemt.
Må hvem som vill er lexa följa,
Men jag är ung och glad och yr
Och längtar — vill det icke dölja —
Beständigt efter äfventyr —
De sockersmulor, man kan taga
Så här beqvämt — förlåt jag tror,
Min faders vidtberesta mor!
Blir allt för fadda, att behaga;
Nej, jag kan icke stanna qvar,
Se smöret! — hopp! jag höjer vingen,
Ursäkta! — men det angår ingen —
Jag rår mig sjelf — au revoir!"

Hon flög — men alltför lent var smöret
Och hon blef sittande deri — —
Det är så litet blott som gör'et —
Vi äro flugor, också vi! —

Höstqväde.

Nu är det höst,
Tjutande höjer sig vindens röst —
Ack huru gerna jag såge
Dock att jag låge!

Länge jag sett
Huru de träden sig slampigt betett:
Klut efter klut ha de tappat
Vinden dem snappat.

Regnbäck, du grå!
Sväll ej så högt, här är smuts nog ändå — —
Nog man begriper din syftning:
Kjortlarnes lyftning.

När det blir vår,
Påstås att blommor och solsken man får,
Osanning! våren, den ljufva,
Kommer med snufva.

Ägde jag gull,
Blef jag ej qvar i den sumpiga mull,
Läte mitt skepp gå af stapel
Rakt mot Neapel.

O, Phantasie!
Statt i de slaskiga dagar mig bi!
Hjelp att jag somnar och drömmer,
Gif att jag glömmer!

Se denna hand
Virkar väl stundom och skrifver ibland,
Sömmar med perlor på siden,
Dock går ej tiden.

Falkvingar tog
Freja en gång och kring rymderna drog —
"Eja! om tocket jag hade",
Käringen sade*).

Freja, för dig
Passade falkvingar, icke för mig,
Jag, som ej föddes till thronen,
Går till — kalkonen.

Länte han ock
Vingarna ut, de ej bure mig dock —
Säkert, för tung för dem vorden,
Damp jag till jorden.

Tålamod, kom!
Stig in i själen och titta dig om,
Ondt lär om plats der väl vara
För dig du rara! —

Krusa ej så!
Nödvändigt måste jag ha dig ändå;
Ty om du kommer allenast
Lugnas jag genast.

---

*) Om korfven.

Nåh, det var skönt!
Re'n af din ankomst jag verkan har rönt:
Ösregn och slask och podager
Tyst jag fördrager. —

Klockan slår sju!
Hit med min smörgås och ölosten nu!
Morpheus! — nu dig förbarma
Öfver mig, arma! —

Guvernantens klagan.

På landet gömd i en enslig vrå,
Sju mil aflägsen från stad och flärden,
Jag många gånger funderat på,
Hvad guvernanten gör här i verlden.

Ack, mina vänner, ett sådant lif,
Jag tillbragt här, och det blir allt värre
Hos detta konstiga "Spaderwif"
Der herrn är fru och der frun är herre.

Så krya telningar växa opp,
Tills dato äro de redan elfva,
Och allesamman ge mycket hopp
Att blifva värre än folket sjelfva.

Fem flickor, dumma, som mammas gäss,
Sex gossar, slarfviga, lata lurkar,
De spela, gräla om kung och ess,
De rifvas, skrika och slåss som turkar.

Nu kommer mamma att stifta fred
Med skarpa örfilar öfver laget,
Men hon får springa här upp och ned,
Förrän hon lyckas få öfvertaget.

Omsider qväfver hon deras skrik
Och slår sig ned i en stol att gunga,
Men bakom öfva de små mimik,
Ge stor lång näsa och uträckt tunga.

Utaf mitt hemlif, se der ett prof!
Det är för tråkigt, det är eländigt,
Af en förtrogen har jag behof
I ensamheten jag suckar ständigt.

Ack, ingen herre i nejden bor,
Med någon bildning och smak begåfvad,
Ej ens en skaplig ung inspektor,
Allenast rättarn och han förlofvad.

I början hoppades jag bestämdt,
Få tröst af enklingen gamla prosten,
Han läser — in sig och sofver jämt
Så lik en rotta, som bor i osten.

Hans feta embete är väl lugnt,
Men han har gikten och trycks af åren,
Och kan ej få sig en snäll adjunkt,
Som vill för intet ha vård om fåren.

Få se om icke till nästa år,
Han känner tråket att lefva ensamt
Och tar en hjelpprest, som rätt förstår,
Att sköta gället och mig gemensamt.

Men blir det ingen förändring här,
Så skall jag flytta till hufvudstaden,
I krinolin skall jag svänga der,
Och annonsera om plats i bladen.

Den Karlavulnas klagan.

Natur, har du handlat med mig som du bort?
Mig lyster att hålla en liten examen:
Ursäkta en fråga, som ofta jag gjort:
Hvi gjordes för kjortlar min arma lekamen?

Nog borde du sett, att min eldiga själ,
Som älskar de fria och manliga kallen,
I sådana strutar ej kunde må väl,
Nödtvungen att trippa den qvinnliga trallen.

Dem kunde du gifvit en tårögd poet
Att svänga sig med i de "himmelska zoner" —
Han hade ej mistat sitt värde för det,
Nej jag — skulle burit ett par permissioner.

Då samtalet vändes kring kulor och krut,
Jag nogsamt förnimmer min krigiska sändning —
Mekaniskt min hand efter värjan sträcks ut,
Och så får jag tag i — min hemväfda klädning!

Ett skeppsbrott beskrifves — hur skyhög, hur vred
En våg öfver redlösa fartyget spolar — —
Der gäller det lifvet — ack, vore jag med!
Men ack — så förargligt! en sjöman i kjolar! —

På resor jag vurmat från barndomens tid —
En landsväg tycks vara för alla gemensam —
Paris vill jag skåda, Neapel, Madrid,
Men, kjortlar! för er kan jag ej resa ensam! —

Om brunn eller bad jag behöfde ett år,
Af gikten handterad, som "peppar i mortel",
Om lung- eller gul- eller tvinsot jag får,
Så får jag bli hemma och dö i min kjortel!

Farväl till min Ungdom.

De sköna tider ha försvunnit,
Då ännu ung och glad jag var —
Den sista kindens ros förbrunnit,
Blott gråa bottenfärgen qvar!
Mitt öga, hvilket förr sågs stråla,
(Jag aldrig tittat under lugg),
Sig dragit in uti sin håla,
Som katten i en källarglugg —
Allt glesare bli mörka håren,
Och i min förr så hvita tand
Jag varseblir med fasa — brand —
Också en verkan utaf åren! —
Min fordom smidiga gestalt
Betydligt lutad framåt skrider
Och gulnaden i hyn sig sprider —
Men nej! — jag måste göra halt
Med denna klagan på mitt öde,
Hur rättvis än den vara må,
Jag kunde väcka upp de döde
Om än en stund jag hölle på
Så här mig jemra — jag vill heller
Ett botemedel finna ut:
Jag sett så många små mamseller
Sin tillflykt ta till *smink* till slut — —

Om jag exemplet skulle följa
Och köpa mig en liten ask? —
Hvad ondt deri att kinden dölja
Inunder så behaglig mask? —
Nå — sagdt och gjordt! jag skön vill vara!
Dock — jag min bräckta framtand mist — —
Än sen? — dermed har ingen fara,
Så länge en dentist här finns!
Men håret då? — jag skulle mena
Ett "aber" nu i vägen kom —
Visst inte! jag får se mig om
I Stockholm efter någon bena,
Der finnas sådana i mängd,
Af alla former och kulörer,
Lösfläta äfven härtill hörer,
Förstås af vederbörlig längd —
Hvart hinder alltså röjdt ur vägen —
Hvad kan man icke, blott man vill! —
Dock! — än en sak mig gör förlägen:
Hvar taga penningar härtill?
Hvar taga dem, du hulda måna,
Som vänligt tittar ända hit?
Ursäkta! kunde jag ej låna
Af silfret blott en liten bit?
Du har vacanser allaredan
(Jag är uppriktig, som du ser)
Dessutom går du snart i nedan,
Liksom jag sjelf — men hvad! du ler — —
Du är den ende, som ej hånar,
O, den som rätt förstode dig!
Du tänker: "jag af solen lånar
Och du kan låna ock af mig." —
Jag böjer knä för dig, du krona,
Deruppe i det fjerran blå,
Som så högtidlig synes throna,
Men är så genomgod ändå!

— Dock! yrar jag! bör *så* jag tyda
Din ljusa blick i jemrens dal?
"Säg flicka, hvarför vill du pryda
Så omsorgsfullt ett uselt skal,
Som endast *då* ett värde eger,
När något godt derinom finns,
Hör noga på hvad jag dig säger,
Göm det uti din själ — och minns:
Ditt sanna värde — ej består det
I ögats glans, i kindens ros,
Det flyktar ju så snart sin kos,
Blott några år — och så förgår det,
Men om du verkligt skön vill blifva
Och sträfva till ett högre väl,
Då vill jag dig en stråle gifva,
Att ljus må spridas i din själ,
Då skall du se hur allt blir ringa,
Som blott i jordisk drägt sig klär,
Då skall du menskligheten tvinga
Att älska dig — fast ful du är"!

— Ack, var det *så!* nåväl, jag lyder,
Förlåt min villa, den var kort,
Allt jordiskt prål jag lägger bort
Och själ'n i dina strålar pryder —
Då blir jag ljus och skön som du.
Fast kinden bleknar, ögat mattas,
Farväl, du fridens härold! nu,
Jag dig förstått — mig intet fattas!

Novemberflugan.

Ser jag rätt! mot spetsen af min näsa
Styr en fluga — skäms du ej, min vän!
Kan Novemberkylan ej dig qväsa,
Trifves du på frusna rutan än?

Säg mig hvarför, när de andra somnat,
Sprattlar du ännu, ditt olycksfrö? —
Kunde du ej också hafva domnat,
Eller, ännu bättre: kunnat dö? —

Om du visste huru du mig plågar,
När, med klibbig fot och gadd också,
Långsamt kittlande framåt du tågar
På min arma näsa, röd och blå.

Ett förslag jag har: — du söker näring,
Fåfängt dock — såväl som värma jag;
Likvisst jag dig skaffar fri förtäring,
Utaf socker, räknadt från i dag,

Om du lärer mig din konst att drömma,
Hela vintern trygg till nästa vår
Fri för nöd och köld uti din gömma!
Svara, om du kan, att jag förstår.

Doft du surrar, skakar lilla nacken,
Ack, din konst är medfödd, icke lärd,
Utan oro somnar du på backen,
Du har svarat, du är afundsvärd.

Gässens Själaringning.

Hvad klockan sorgligt klämtar sju i qväll,
Hvad som går åt'na veta må vår Herre!
Hon har visst alltid en bedröflig skräll,
Men denna afton är det etter värre.

Kanske för det hon ensam ringa skall,
Hon varit dum att bli en smula stucken —
Hvad pretention! — den andra har förfall
Och detta *laga* till — hon är ju sprucken! —

En annan orsak måste sökas då
Till hennes ljud, likt ugglans i September —
Go' vänner — tyst! jag tror mig det förstå —
Vi ha i dag den tionde November! —

Den dag, då gässens oskuldsfulla lif,
Så rent som jungfruns uti Balders hage,
Ett offer blir för köksans hemska knif,
De plockas — stekas — gläds, du glupska mage! —

Ej mer i marsch de trippa, en och en,
Förtroligt suckande om framtids öden,
Ack! — stelnat ha de inåt vända ben,
Och långa halsen slinker nu i döden.

Blodstänkta köksa, som ej brottet skyr,
Se — som ett lindrigt straff derför jag tycker
Att gåsens själ in i din egen flyr,
Och sitt insegel på din panna trycker! —

"Tyckefrö"-Recept.

Julklapp till en bekant — åtföljdt af en ask med sockergryn.

När du persona quæstionis ser,
(Det vare af beräkning eller våda)
Vill jag som säker läkare dig råda
Att trenne frön du genast sväljer ner,
Med sprit du derpå hela bröstet smörjer
Och gnider sedan med en yllen klut,
Och straxt hos dig en värma du förspörjer,
Som jag vill dö på, du ej kännt förut —
Se, det är gnistan till den ömma låga,
Som, om du följer min ordination,
Skall ofelbart, derom är ingen fråga,
Så eldfängd göra hela din person
Att oupphörligt du på *henne* tänker,
Som sällan fordom någon tanke fick,
Att *hennes* åsyn nöje blott dig skänker
Och salighet dig endast *hennes* blick.
Till ett så upphöjdt mål, hur enkelt medel,
Det rum ju får på blott ett fjer'ndels ark
Och kostar obetydligt, blott en sedel,
På gammal Svenska kallad: "nie mark",
Och dem, min vän, har du igen med ränta;
(Jag annars intet för Receptet tog)
Det mera nytta gör än Revalenta,
(Fastän du läst, att det gör nytta nog)...
När sista fröet du utaf satsen tager,
Du fylls med kärlek opp och poesi —
Och, öfverlycklig, högsta vinsten drager
Ur äktenskapets stora lotteri.

Vårtankar.

1.

En ung Frökens:

Nu komma de soliga dagar,
Nu öppna sig blommor och blad;
I år, om vår Herre behagar,
Besöka vi väl något bad;
Jag måste kringklappa
Min sparsamma Pappa,
Ty annars så komma vi aldrig åstad.

Det svåraste blir att beskrifva
En sjukdom, som — aldrig jag har,
Hvad skall jag, o, fintlighet! gifva,
När Pappa mig frågar, för svar?
Ack, ondt kan man äga,
Som ej man kan säga
För någon på jorden, ej ens för en Far.

Så tycks mig, att stundom jag känner
En tomhet, som obotlig är,
O! hade jag sällskap, men männer
Med savoir vivre — misère!
Ack, Prosten och Garfvarn
Och Klockarn och Svarfvarn,
Se der hvad af mankön vår ort oss beskär!

Nej, bort till de vestliga vågor,
Bemängda af helsosamt salt,
Mitt hjertas jungfruliga frågor
Nog der bli besvarade, allt!
Ack, älska en maka
Och älskas tillbaka,
Är just hvad naturen oss menskor befallt.

2.

Landtbrukarens:

Gud gifve vi finge ett fruktsamt år,
Långt bättre än något vi haft tillförne,
När man såsom jag plöjer djupt hvart år,
Så väntar man annat än tistlar och törne.

Betänken J vänner hur himmelskt sällt
Skall jag såsom landtman dock ej det känna
Vid blicken uppå mina grönskande fält —
Ju mera det växer, dess mer kan jag bränna.

Se detta ger pengar, och så är mitt hopp,
Att härefter kunna, just vid qvartalen,
Om priset på bränvinet dugtigt drifs opp,
Insätta en hacka uti "Filialen."

Visst stryka här tiggare hvarje dag,
Men jag har för afsigt att aldrig hjelpa,
För långt går man lätt, då man börjar bli svag,
Och sjelf jag mig älskar för högt att mig stjelpa.

3.

Hushållerskans:

Gudskelof, att vår vi ha,
Och ett slut på vinterns skärpa,
Ack, så roligt, tralala!
Gräset gror, och hönsen värpa,
Allting nu sig artar bra.

Måtte bara vårens kraft
Verka mildt på Brolund äfven,
(Hittills föga hopp jag haft)
Få nu se, när nya väfven
Kommer opp — med tio skaft.

Vintern rätt förarglig är,
Smör och mjölk och känslor frysa,
Och i köket — hvad besvär,
Då med dank man sig får lysa,
Såsom fallet varit här!

Och så sommarn, lång och qvaf,
Åtföljd jemt af regn och åska,
Af visiter — just ett haf —
Åreportar, fjesk och brådska —
Då blir ingen kärlek af.

Sedan höstens kulna makt
Äfven vill sin tid regera,
Då, för syltning och för slagt,
Tröskning, bak och stöp med mera;
Hinner ej ett ord bli sagdt.

Men nu ha' vi våren — o!
Då om kärlek allt hörs sjunga,
Skulle icke nu, månn' tro,
Äfven lösas Brolunds tunga?
Skulle han ej fria? — jo!

4.

Tiggarens:

Arme usling! torka tåren
Bort från stelnad kind,
Fröjda dig, nu kommer våren
Med sin ljumma vind.

Varma sol'n ock dig skall lysa
Fast i lumpor klädd,
Nu den slipper mer att frysa,
Tufvan blir din bädd.

Och när Gud så mycket gifver
Af sitt öfverflöd,
Menskans hjerta öppet blifver
För sin likes nöd.

Ej förgäfves mer så ofta
Toma handen sträcks;
Gifmildhetens rosor dofta,
Skärfven villigt räcks.

Och när vandringsbojan tunga
Sist du lägger af —
Måtte vårens rosor unga,
Smycka tiggarns graf!

Samtal vid en Helsobrunn.

»Go'mor'n, min kära bror! hur står det till?"
— Åh! jag mår illa utaf bara katten,
Gud vet hvad läkaren härute vill,
Han vill väl, jag skall spricka rent af vatten;
Hvar dag jag trattar i mig åtta glas,
Säg sjelf, om ömkligare man kan ha' det;
Och efter detta dråpliga kalas,
Jag tvingas att bege mig af till badet,
Hvarest en käring, hårdhändt utaf fan,
Min arma kropp med gyttja börjar knåda —
Och följden blir en sakramenskad klåda,
Hvaraf jag sedan pinas hela da'n.
— "Nå, det förstås, men inte får man blifva
Så fasligt modfälld, kära bror! för det,
Då något man har pröfvat, väl man vet
Och tåla bör, att "ondt skall ondt fördrifva",
Det bästa hoppas jag, du gömt till sist;
Du än ett ord ej nämnt om edra nöjen,
Om skämt och lekar, om kurtis och löjen,
Och mera sådant."
Jo! det vet jag visst!
Det är det sämsta utaf hela smörjan,
Jag orkar knappast deruti ta' del,
Och jag lär komma gäspa mig ihjel,
Att döma af den underliga början.

Tänk bara, du! en riktigt stekhet dag
beslutar man en lustfärd i det gröna,
(Då kavaljererna få öfver lag
Betala nöjet — dyrt nog — för de sköna;)
Och i en höstvagn, stötande, gemen
På alla sätt, man ändtligt inföst blifver
Och, hunnen fram, då ut man klifver,
Af trängseln sofva allas våra ben;
Och när de sluteligen vakna blifvit,
Och man sig menska känner, Gudilof!
Och önskar innerligen att man sof,
Så — proponeras enklek, det är gifvet;
Och der skall nu man springa, röd och varm,
Bland trä'n och buskar framåt och tillbaka
Och räcka sin af gikten krumpna arm,
För att i flykten ta' en trolös maka;
När se'n man lyckligt slutat har och glad
Med handen far igenom glesa håret,
Så komma de och ge en — lemonad
Som vore man ett barn på sjunde året,
Usch! det är fasligt! — —
"Men, min kära bror!
Att klandra så, hör ej till goda tonen;
Och om för stark motion du skadlig tror,
Så sätt dig ned och sköt conversationen".
— Conversationen! nå, du gode Gud!
Tror du, att upp- och ned-vänd jag är vorden,
Jag aldrig hör ett tråkigare ljud
Än det af samtal, uppå hela jorden;
Se, det är någonting, som aldrig jag förstår,
Att folk beständigt skratta skall och prata,
Numera man ej *menska* vara får,
Nej, man skall vara skata, bara skata. —
Det bästa likväl: maten, återstår,
Den väger ändå opp en hel hop annat
Och smakar gör det, fast man medge får

Att den oss kostar rent förbannadt;
Och *sofva* se'n! det *kunde* vara godt,
En rigtig lisa för den trötta anden —
Ack! pinades man ej i drömmen blott
Af maran med ett vattenglas i handen.
Nej, ta' mig katten, längre jag står ut!
Jag har, som sagdt är, ingen lust att spricka,
Det här kan aldrig ta' ett lyckligt slut —
Jag reser hem till 'Mor' i nästa vecka.

En liten höst-tanke.

Små fåglarne tystnat — ej höres en drill,
De ha älskat och sjungit nog,
Och bland sångarnes antal jag vet en till
Hvilkens stämma med fåglarnas dog.

Den praktfulla grönska, som gjort mig så glad,
Ack, vissnande faller hon af!
Och sorglikt betäcker hvart fallande blad,
Någon blommas förtidiga graf.

Och vinden, som smekte så fridfull och huld,
Som stormvind nu endast sig ter,
Och solen, med strålarnes himmelska guld,
Nog hon lyser, men värma ej ger.

Har då Gud tagit allt? finns för menskan ej qvar
Någon fröjd? fick hon saknaden blott?
Ack, i hjertat, så oförnöjdt, nedlagdt han har
Månget fält; vill hon odla det blott.

Der små blommor nog växa, båd' röda och blå,
Om blott kärlekens sol lyser klar —
Kommer höst, komma stormar — de växa ändå,
Sjelfva vintern skall finna dem qvar.

Husmamsellens suckan.

Något nytt jag observerat:
Declinerat
Rysligt på en tid jag har
Så till skinnet
Som till sinnet,
Hvilket förr så glädtigt var.
Hå hå! ja, ja!

Rynkor har jag uti pannan
Som en annan
Käring på en sexti' år,
Och på näsan
Sitter qväsan
Vattnad jemt af sorgens tår.
Gud nåde mig!

Hy jag har så gul som korken,
Ben som storken,
Annat allt i proportion;
Ej lorgnetten
Utaf sprätten
Riktas emot min person.
Jag, stackare!

Gammal jungfru lär jag blifva,
Får ej gifva
Verlden någon "telning," jag!
Dock, med rätta
Sker mig detta!
Hvi var fordom jag ej svag...
Och gifte mig?

Skolmamsellens klagan.

I bäddens mjuka armar sluten,
Af sömnens vallmodoft begjuten,
Hur säll, oändligt säll jag är!
Hvad vaken knappt jag vågat hoppas
I drömmens regioner knoppas,
Der är jag ung och frisk och kär!

Ett litet hem för mig der gifves,
Der blommor och der solsken trifves,
Der glädjen är en ständig gäst;
I mjuka soffan jag mig sänker
Och sluter ögonen och tänker
På den jag älskar aldramest.

Och stundom far jag ut' och reser
Och stundom sitter jag och läser
Och stundom klär jag mig till bal,
Och skön är jag, ja, obeskrifligt
Och lynnet är så gladt och lifligt —
Och qvickt, som vore jag Fru Stael!

I ljusblå ethern jag mig lögar
Och guld jag har i stora högar
Och vänner såsom hafvets sand —

Jag lycklig är förutan måtta,
Men! ack då klockan slår half åtta,
Jag ruskas af en pigas hand:

"Har mamsell förståndet mistat?
Här har nu jag stått och ristat
Minst en timme, vill jag tro,
Aldrig nå'nsin såg jag maken,
Ä' jag kropp te' få'na vaken,
Jag har annat te' å sno —

Ska' hon sofva hela dagen?
Åtta klockan är ju slagen,
Flickorna väl komma snart."
Detta verkar slag i saken,
På minuten är jag vaken,
Och jag rusar upp med fart.

För min klädsel blott sekunder,
Kaffe drickes hett i fläng,
Hör i farstun, hvilket dunder,
Nu de komma — "bon matin!"

Morgonbön, högtidlig läsen,
Fordras att få tålamod
Ty det plugget med kat'kesen
Pinar grufligt kött och blod.

"Hvad befalls i första budet?
Tänk dig för!" — Afguderi —
"Kära barn! det är förbjudet,
Än i sjunde?" — Tjufveri.

Ungefär på detta viset
Går förhöret laget kring,
Ack, hvi har man bannlyst riset,
Det var dock ett dråpligt ting . . .

Tiden långsamt går, och tunga
Steg jag trampar på mitt golf.
Lika utnött som min lunga —
Ändtligen slår klockan tolf.

Allt det lif, jag hittills saknat
Vid lektionen, torr som hö,
Bums vid detta klockslag vaknat —
Hem de flyga — Grace à Dieu!

Ljufva glädjetårar rinna
Ner för kindens fåror nu;
Och jag spelar — "Friherrinna",
Ack, men blott till klockan tu.

Då anländer åter skaran
På mamluckbeklädda ben;
Med gramatikan, den maran,
Flitigt hugger jag i sten.

Någon måste alltid lufvas
Om jag skall få tukt på dem,
Egensinnet måste kufvas,
Till dess klockan blifver fem.

Då får jag i ro förglömma,
Dagens tråkiga besvär
Och ånyo ensam drömma
Mig som flicka, säll och kär.

Syskonkärlek.

Den snälla Lina, sjutton år,
Föll i en feber, fasligt svår,
Hvars utgång tveksam syntes vara;
Helt ängslig smög man kring på tå,
Och ögat möttes i hvar vrå
Af burkar och recepter bara.

Men Linas syster, Anne Charlotte,
Hvars hjerta var som guld så godt,
Den sjuka vårdade beständigt;
Och — hur man än på svepning skrek,
För kärleken dock döden vek,
Hon kom sig, fast det gick eländigt.

En dag sen nu hon frisknat till,
Ett löskokt ägg och en bit sill
Dess slappa mage fröjd bereder,
Och, efter slutad dejeûner,
En vink hon synes systern ge
På sängens kant att slå sig neder.

Af rörelse och känsla full
Hon hviskar: "hvad du för min skull
Har lidit gränslöst denna tiden,

En tid så rik på plågors qval,
På tråk och mödor utan tal,
Gud vare lof han är förliden!

Ej syster fanns som du så kär,
Mitt hjerta äfven tacksamt är,
Ej ord förslå att nog dig prisa;
Också var qväll jag Gud vill be,
Dig snart en dugtig sjukdom ge,
Så jag min återtjenst får visa."

Musiken.

Vår tid är ganska konstig, i mitt tycke,
Ej just i allt, men i ofantligt mycke';
Så till exempel i musikens verld:
Hvad brist på smak, hvad rikedom på flärd!
Vårt öra fylls, men själen tom förblifver
Vid all den möda, sig en konstnär gifver,
Och gäspande man går från en concert
Och tänker: *konstigt* likaväl det är,
Att då man tycker, att man borde njuta,
Man tvingas önska konstnärn ville sluta.
Så *tänker* man; men *säger* man det? — nej!
Man ser betagen ut, man himlar sej,
Och öfver konstens framsteg *högt* sig gläder,
Tyst tänkande på — "Kejsarns nya kläder"*).

---

*) »Kejsarns nya kläder»: se Andersens Sagor.

Cigaretten.

J männer, som beständigt klandren
Hvar liten frihet qvinnan näns,
Men sjelfve oftast vägar vandren,
Der edert sjelfsvåld ej har gräns,
Hvi kunnen J ej tåla röken
Utaf en liten cigarett?
Hvi sen på ljusa da'n J spöken,
J söner af en krigisk ätt?

I mitt försvar är jag generad,
En strid mot männer är ej lätt;
Jag är ej alls emanciperad,
Fastän jag röker cigarette,
Men ock att tiga — tiga ständigt,
Hur långt er orättvisa går,
Det blir till slut allt för eländigt
Och stöter verkligen på får.

Till cigaretten hat J bären;
Ett skäl till er antipathi!
(*Oskäliga* J väl ej ären?)
Nåväl, säg'ut! — hvad frukten J?
Blå dunster? — ack, välvise männer!
Nog hitta desse er ändå,
Och alltför litet man oss känner,
Ifall man tviflar deruppå.

Ekonomien är kanhända
Den Grande-Tante, som er afsky närt,
Och — nolens volens — oss omvända
J ämnen; — ganska aktningsvärdt!
Oss gifven ett exempel bara
Af sparsamhet och energie:
Låt' buss och sjöskumspipa fara —
Och cigaretten släppe vi.

Man frågat mig om jag ej fruktar,
Ett hot, som icke hålles tyst:
"Det fruntimmer, som röker, luktar
Så att hon aldrig kan bli kysst."
Jag röker min cigarr och blossar,
Från denna fruktan är jag fri,
Jag känner dessa stackars gossar,
De kunna inte låta bli!

?

J Systrar af Lyckan, som ha'n kapitaler
Af Pappa och Mamma vid afskedet fått,
Som slippen förmyndares trägna moraler,
Se'n myndighetsfrågan igenom har gått!
Hvad planer i hufvudet lären J hvälfva
Att rätt kunna sköta er hopsparda skatt!
Men sägen! — förvånens J alls icke sjelfva,
Att till ert förstånd sådan lit man har satt?

Markaden.

Marknad ha vi i vår by,
Glädjen står i högan sky:
Fulla bonder, svullna näsor,
Famntag, svordomar och snäsor,
Prutning på en paraply.

Himmel! hvilket brokigt lif!
Der i vrån ett positiv,
Här en lergök och en pipa
Pina örat — ungar lipa —
Handsöl, bränvinslukt och kif — —

"Hör han, herre! svara då!
Huru länge skall man stå?
Hör! hvad tar han för den sjalen?"
— "Sju riksdaler" — "är han galen!
Fyra ger jag" — "nåh, får gå!"

"Pappa, du! — en *trea* till —
Det är tvunget rent — jag vill
Nya byxor ha till Calle —
Tyst! se här vi ha en "knalle" —
Vänta bara nu — stå still!"

Kom nu och följ hem me' mej
Anders! — låt ej lura dej
In på krogen — hör du Anders!
Käring, hut! — och dra åt fanders!
Vill du ha en munfisk? — "Nej!"

Snälla Mutter med sitt "ler"!
Säg nu vackert — tar hon mer
Än sex styfver för den göken? —
Låter han? — "se der! försök'en,
Men spring inte bort, jag ber!"

Flicka der med stopet, hör!
— Gå ur vägen han, munsjör! —
Kardorna — säg vill hon ha' dem? —
"Slår han af, så skall jag ta' dem,
Fyra daler bjudet?" — Kör! —

Sist enhvar ses hemåt gå,
Är så sjelfbelåten, så,
Tycker sig på köpet vunnit;
Men hvad största afgång funnit
Är väl "florshufvor" ändå! —

Promenaden,

eller

Fruns Promenad

(som inte blef utaf).

Hon:

Min vän! se bara hvilket herrligt väder!
Hvad tror du om en liten promenad? —

Han:

Nåh ja, så kör! — gå efter mina kläder
Och käppen med, så lunka vi åstad!

Hon:

Ack! hvad du ändå är mig för en god man,
En kyss till lön det får du visst.

Han:

Se så! — jag ämnar ändå söka Broman,
På kille är han skyldig mig sen sist.

Hon:

Åh inte nu, min goda, bästa Wählrer!
Den karlen träffar du hvarenda dag.

Han:

Min vän! — lägg inte näsan i affärer,
Som inte du förstår, det säger jag!

Hon:

Men *en* sak jag olyckligtvis begriper:
För dina "vänner" jemt du lemnar mig — —

Han:

Så får du ensam vara om det kniper,
Det hafva hundra varit före dig! —

Hon:

Men ensam ständigt leds jag ju otroligt,
Af ängslan hjertat brista vill itu....

Han:

Hvem f-n har sagt att jemt du skall ha roligt,
Det vore inte nyttigt, kära du! —

Hon:

Men, Carl! helt annat kunde lifvet vara:
I huslig trefnad högsta lyckan bor.

Han:

Gudomligt! — skönt! — att sitta hemma bara,
Och ständigt hänga näsan öfver "mor". —

Hon:

Men....

Han:

Men och men — och aldrig hör jag annat!
På dina "men" vill jag ha slut!
De plåga mig hvar dag förbannadt,
Nu blir du hemma — jag går ensam ut.

Första Maj.

Att Maj har gått in, af kalendern jag vet,
J hackande tänder! beskedligt er lugnen!
Vi snart skola ha' oss en brasa i ugnen
Och taga in fårfällen — tänk bara det!

Förr hade man blommor och solsken i Maj,
Och landtliga utflykter kunde en gläda —
Nu åker man, tilltäppt om näsan, i släda
Och suger på bröstkarameller — fy baj!

Förr prydde man majstången grann med besked
Och slängde med flickorna kring i det gröna —
Nu ut på en isfart man bjuder sin sköna,
Och majstången hugger man sönder till ved.

Visst blommor på backar i Maj här slå ut,
Men hvita de äro och temligen kalla
Och höljda i dem bli vi snögubbar alla —
Såvida vi kär'ngar ej äro förut.

Min tanke om våren är skäligen ful:
Då Sunnan man väntar, infinner sig Nordan,
Och en gång väl ordspråket går i fullbordan,
Som säger, att plommonen mogna till Jul.

Dock! hvad är det värdt att beklaga sig mer!
Jag tar mitt parti och till slut jag blott säger:
Om vargskinspels, bröstthé och brasa man äger,
Ännu små behag första Maj åt oss ger.

Den fångna fågeln.

O! hur herrlig är naturen!
Hvilken varm och solig dag!
Och jag sitter här i buren,
Är en stackars fånge, jag!

Ack, för icke långt tillbaka
Jag i solens milda sken
Ägde frihet och en maka
Och ett bo på lummig gren.

Och vid dagens första strimma
Glädtigt sjöng jag för min vän,
Och i qvällens sena timma
Hördes mina toner än.

Så vi lefde sälla båda,
Dagen flög som en minut —
Dock! ej glädjen jemt får råda,
Med ett limspö min tog slut.

Fröjder har jag hafvit inga
Sen min frihet gick sin väg —
Men att så ”med limstång springa”
Är det icke skamligt? säg!

Inom ståltråd nu jag sitter
Får mitt hampfrö då och då,
Och mitt sorgsna lilla qvitter
Kallar man för sång — hå hå!

Nej, för mig har lifvet bara
Plågor, det är visst och sannt,
Och så är jag dömd att vara
Evigt hos en gammal tant.

Der kring kaffet helt begärligt
Sqvallersystrar hafva hem;
O! då skriker jag förfärligt
För att slippa höra dem.

"Hör det lilla kära lifvet"! —
Läspas nu — "hur glad han är,
Hur han trifs — dock, det är gifvet,
Hvem må icke trifvas här."

Gummor! litet nog förstån J
På min tystnad som min sång,
Töm' er kaffekopp med rån i,
Lemnen mig i fred en gång!

Ej för er min sorgsna saga
Må ett mål för undran bli,
Icke vill för er jag klaga —
J ha'n aldrig älskat, J!

Om en *flicka* hört min suckan,
Hört den bara en minut,
Nog hon öppnat ståltrådsluckan,
Släppt mig arma lilla ut.

Och om fönstret sedan bara
Stått en liten smul på glänt —
Ja, då vill jag inte svara
För hvad kanske hade händt;

Men af friska luften vigten
Gumman icke alls förstår,
Talar jemt och samt om gikten
Och om fyllda sexti' år.

Kan nu undras, om jag känner
Mig olycklig, jemmerlig?
Törsten lilla tungan bränner,
Jag vill ned och svalka mig.

Ack! man glömt att ge mig vatten
Såsom vanligt nu igen —
Och så har man släppt in katten,
Gud bevar's, nej, se på den!

Hur det stygga djuret vädrar,
Drar sin klo än ut, än in —
Hu! det gäller mina fjädrar
Och hvad värre är — mitt skinn.

Kanske inom två minuter
Finns jag icke mera till —
Rysande jag ögat sluter,
Ej min bödel se jag vill.

Ha! hvad nu! — igenom rutan
Kastades en boll hitopp —
Himmel! det är icke utan
Att jag får en skymt af hopp.

Katten under sängen rymmer
Skrämd af bollens djerfva kast,
Luckan blott mig gör bekymmer,
Finge jag den upp med hast!

Redan kattens ögon brinna,
Snart, ack snart han tar ett hopp,
Ack, om blott jag kunde hinna
Få den stygga luckan opp.

Hon ger med sig der i kanten —
Frihet! himlen är så klar!
Kära Misse! helsa Tanten,
Bed om ursäkt att jag far!

Det bästa och det värsta.

Hvad är det *bästa* uppå hela jorden
Som sig en mö af himlen önska kan?
Det var och är och blir — tro mig på orden —
En hederlig, en god och älskvärd man,
Som i sitt hem, hur enkelt det må vara,
Sin högsta sällhet finna kan ändå;
Som utan samvetsqval förmår besvara
Hvar oskuldsblick från makan, och de små;
En kraftfull man, som i en tarflig hydda —
Eller i palats, hvarhelst han passar bäst,
Förstår med värdighet och allvar skydda
Den blomsterknopp han vid sitt hjerta fått;
Som icke stolt den blygas doft förskjuter,
Fast mången yppigare ros han ser,
Men glad och tacksam hvarje timma njuter
Utaf den lycka som försynen ger
Som lika trofast fröjd och smärta delar
Med henne, som hans första kärlek vann;
Som, om hon utan uppsåt stundom felar,
Minns att han felar ofta äfven han.

Hvad är det *värsta*, tror du unga tärna!
Som i en konstig verld dig hända kan?
Du rodnar — tiger — var uppriktig gerna!
Nåväl! jag gissar: — att bli utan man?

Du oerfarna! må du mig förlåta!
Men på din tro jag måste svara nej;
Att "makalös" ett sviket hopp begråta
Är illa — men det värsta är det ej.
Ett värre vet jag — må du blott dig tänka
En rigtigt *genomtråkig* äkta skatt,
Och ingen utsigt just att snart bli enka
Och få vacansen ljufvare besatt;
En man, som huru huldrikt än hon läspar:
Min dyraste! mitt hjertas bästa vän! —
På soffan sträcker benen ut och gäspar
Och gäspar och sig sträcker om igen;
Som, liflig blott när han tar på tulubben
Så der mot aftonqvisten klockan sex,
Nu efter dagens evigt långa kex,
Ses linka hän till sitt Arkadien: klubben;
Och skulle han bli hemma någon qväll,
Och du dig åt en treflig afton gläder,
Var viss, det skedde för hans fontanell,
Som skall ha ans, för han spått elakt väder.
Så går hvar dag, så skrida hvarje år
Med gnat och ledsnad och med plåsterlappar,
Och slutligen, en skugga blott, du står
Af tvinsot tärd vid grafvens port och klappar,
Och när på tröga gångjern den sig vändt
Och tagit mot det offer som man gifver —
Kanhända lilla gubben efterskrifver
Utaf granit ett kyligt monument,
Som någon tid från glömskans natt bevarar
I guldbokstäfver namn och åratal
Och som — *pro primo* — enklingen besparar
Af grannar och af tanter allt förtal.

Den nya Doctorinnan.

Det var stort "kafferep" hos Rådmanskan Stutzer. På damernas ansigten kunde man läsa, att ett högst roande ämne denna dag skulle afhandlas; alla kastade längtande blickar bort i soffhörnet på tant Dora, som vanligen svängde bilan inom denna allmänt fruktade spetsgård, der så mången hederlig medmenniskas goda namn och rykte schavotterat. Ändtligen makade sig den gamla damen litet bättre upp i soffhörnet, öppnade redikylen och uppdrog ur dess gapande svalg en vördnadsvärd ullstrumpa och ett par hornbeslagna glasögon — ingen flärd med tant Dora — lät dem rida grensle öfver den, genom en ständig sådan behandling, helt tunna vordna näsan och utbrast: "Nåh, mina kära vänner, han' J sett henne?"

— Ack min Gud, min goda tant Dora, — utlät sig Mamsell Disa Traggæus, — det är ju omöjligt annat, en sådan telegrafstolpe *måste* varseblifvas.

Mamsell Traggæus, dotter af rektorn i den lilla staden, hade, i afseende på doktorn dersammastädes, fordom vågat hysa vissa förhoppningar, som, då man tar i betraktande hennes 6 och 30 år, samt fullkomliga brist på förmögenhet — ja, hvarför icke *förmögenheter* — väl kunde förefalla hvar och en något skyhöga, men

dem hon dock aldrig kunde förlåta den nya doktorinnan att hafva så ohjelpligt öfverkorsat.

— Nåh ja, smålog tant Dora, det är då odisputabelt — den Disa! hon är då för komik, ha, ha, ha! — Gud förlåte mig om jag någonsin hört en menniska i ögonblicket finna så passande liknelser; men allvarsamt taladt, så menade jag om någon af herrskapet haft den lyckan, eller äran, hur jag skall uttrycka mig, att personligen sammanträffa med den der meteoren? —

— Jo bevars, söta tant, utbrast en mycket liten och mycket fet mamsell, som för dessa båda egenskaper gemenligen kallades "gurkan", vet tant att jag en gång i fjol, just Mårtensafton, då tant vet att borgmästarns alltid se sina slägtingar på gås, för att fira gubbens födelsedag, sammanträffade med henne. — Hon var bjuden dit, emedan hennes mors kusin var syssling med borgmästarinnans faster — bra hederligt af dem att räkna slägtskap med en sådan fattiglapp, som hon då var, fast ingen kunde se det på henne, bevars! — hon satte näsan så högt som någon, ja, jag kan säga, ändå lite högre, och . . . .

— Nej men, välsignade Trina, du! skrek sällskapet i chorus, att du verkligen har sett henne på så nära håll — för allt i verlden låt oss höra — hur såg hon ut? hur redde *hon* sig i en *sådan* sociétét? — har hon några talanger, menskan, tala, tala, lilla snälla Trina!

— Ja, Gud vet hvad jag skall säga om talangerna — åtminstone har hon då inga till öfverlopps. — Herrskapet må tro det var för kostligt deruppe hos borgmästarens — som man vet, brukar doktorn vara der vid alla högtidligheter, således fick han naturligtvis inte saknas vid en sådan familjefest, som Mårtensafton, och vet herrskapet — aldrig kunde han ha sina ögon ifrån det der svarta belätet — Gudarne vete hvad de

se på henne — som sagdt är, han betraktade henne så, att jag riktigt fann mig föranlåten att rodna på hennes vägnar, ty att hon å egna skulle gjort det var nu aldrig värdt att vänta på — Nåh! — slutligen skulle man göra musik och Lina Tappelman lät efter mycket öfvertalande beveka sig att exeqvera ett nummer. Herrskapet vet att Lina har talang, verklig talang — hon sjöng en italiensk aria, som gick på tre och en half sida — de allra svåraste löpningar — ja alldeles oerhörda passager förekommo, men hon gick igenom dem till allas fullkomliga belåtenhet, utom doktorns — han — hvad tycker Ni, mitt herrskap — skall Ni hålla det troligt? — han gäspade — gäspade så uthållande och oförbehållsamt, att det var både synd och skam! —

— Åh fy, en sådan oborstad karl, utlät sig tant Dora; han borde då aldrig komma i hederligt folks sällskap, den babianen, som gäspar då Lina Tappelman sjunger: hon som har en röst, så den kan spränga en domkyrka.

— Ja men, vet tant, fortfor mamsell Trina, se'n ångrade han sig visst, för han gick bort till Lina, se'n alla andra tackat, och sa' henne en hel hop artigheter, bland annat att sjelfva Jenny Lind omöjligen kunnat göra det *så*, och att han hvarken hört eller trodde sig få höra maken till röst — men försmädlig såg han ut likaväl, åtminstone tyckte jag det.

— Nåh du, Trina, sjöng inte *hon* se'n, det der underdjuret, frågades.

— Jo, nu, mitt herrskap, kommer det komikaste. För skams skull måste tant Mariane också uppmana henne att låta höra sig, och utan att ens, efter konvenencens fordringar, framdraga en enda ursäkt om att hennes bröst för tillfället icke var riktigt bra, eller något ditåt, som väl hvarje bildad flicka bör göra, för att ej bli ansedd både för egenkär och löjlig, marche-

rade hon helt ogeneradt tvärs öfver golfvet, stolt som en teaterdrottning, och slog sig ner vid piano't med en oefterhärmlig vårdslöshet. — Der satt hon nu och gjorde de allra underligaste preludier och böjde på sig än hit och än dit, liksom en intrikat igel, som inte rigtigt vet hvar den vill ta — slutligen blef det då något af, fast Gud skall veta det hvarken var mycket eller vackert — kan herrskapet gissa hvad hon sjöng? — en gammal folkvisa, som hvar piga kan sjunga efter!

— Åh ja, Gu'bevars! inföll mamsell Disa, det der, kära Trina, skall vara modernt — fast jag, för min enskilda del, tycker att det är nära på föraktligt att sjunga folkvisor i en salong — men det är inte första gången, den damen funnit för godt att efterapa pigornas handlingar; — det är detsamma; inte är jag den som sqvallrar....

— Mitt herrskap, började tant Dora, jag hoppas J alla kännen mig tillräckligt, för att veta, det icke heller *jag* befattar mig med någonting så lumpet, som sqvaller — det finns ingenting, som jag högre afskyr, men att inom en så förtrolig och aktad krets, som denna, uttala hvad man tänker och känner, kan aldrig få en sådan benämning. — Utbyte af tankar och känslor förädlar menskligheten, det är en allmänt erkänd sanning, då deremot en tråkig och tystlåten menniska är att förlikna vid en stenbunden mark, otjenlig för all slags odling, der på sin höjd ett och annat magert får hittar några tunnsådda grässtrån och sorglikt bräker efter mer, och sådant kan aldrig vara vår Herres mening. —

Här upplyftade tant Dora sina gulspräckliga ögon, för att i sällskapets miner upphemta den gärd af skyldig förvåning och beundran, hon tyckte sin harang hafva förtjent, och som icke heller uteblef.

Tillfredsställd ämnade hon just låta ofvanstående introduktion i hack och häl efterföljas af tema och variationer i samma anda, då sällskapet obehagligt stördes af rådmanskans lilla åttaåriga dotter Amy, den der med förgråtna ögon och katekesen i handen störtade in till modern och omtalade under högljudda snyftningar, att pigorna hade gått sin väg och lemnat henne ensam i barnkammaren, att hon var så rädd, så rädd, och att hon aldrig i tiden kunde lära sig det otäcka språket i katekesen, m. m.

Mera för att slippa det stackars barnet, än af deltagande för hennes smärta, försökte rådmanskan, i så blida ordalag, som tanken för det afbrutna märkvärdiga meddelandet ville tillåta, att trösta sin dotter, tog boken och bad Amy läsa upp det der "otäcka språket", hvilket hon, under fåfänga försök att tillbakahålla sina tårar och snyftningar, efterkom:

— Hö- hö- rer- du- något — — nej! —

— Jo, min lilla flicka, det är rätt, bara skynda dig dugtigt! — och uppmuntrad fortsatte nu den lilla:

— Hörer du nå-nå-got ondt, sä-g det icke ef-efter, ty att ti-iga skadar dig in-tet; du ska-skall hvarken sä- äga det för vän el-ler ovän och upp-pen-ba-ra icke det du med go-godt samve-vete ka-kan förtiga. — Var det rätt, mamma?

— Det var det, mitt barn! kom nu med mamma, så skall du få något att leka kalas med och så skola vi skicka efter lilla Marie Lenner, så får du rigtigt roligt!

— Ja men mamma! jag vill mycket heldre vara här inne hos mamma och de främmande.

— Ja men, min lilla Amy, så vill inte mamma, och små snälla barn lyda alltid genast — och så tog rådmanskan vid handen den lilla, som följde något motsträfvigt, med stora tårar i de klara ögonen och den

lilla läppen hängande. — Snart kom Marie; glädjen stod högt i taket och lilla Amy slapp lyckligtvis att höra, på hvilket sätt mammas fremmande tillämpade det svåra — ack i dubbel bemärkelse så svåra — språket.

Nu tror kanske någon hederlig själ att tant Dora behjertade denna tydliga vink af försynen, och icke vidare kom fram med "hvad hon hade hört" — nej, nej men! — hon var ej en af dem, som i ringaste måtto lät sig genera af hvad man kallar samvete. — Hon ansåg ej den lillas uppträdande såsom annat, än ett litet förargligt hinder för sin vältalighet. Aldrig kom det ett enda ögonblick i hennes tankar att hon just nu var frestad att begå något orätt. Icke derföre, som skulle tant Dora aldrig hafva tänkt öfver hvad frestelse ville säga; tvertom — hon tänkte ganska ofta på huru den arma menniskan på "lifvets stormande haf", som hon så skönt uttryckte sig, är utsatt för sådana, men der tänkte hon sig dem såsom stora, bländande ismassor, dem man redan på långt afstånd kunde varseblifva och derföre helt beqvämt kommendera: "ror i lä, klart att vända!" — hon hade aldrig utfunderat att de kunna framstå under bilden af någon vänlig blomstersmyckad strand, dit den seglande mäktigt af sin längtan drages, utan att vid första ögonblicket betänka, att derutanför kunna finnas farliga blindskär, som splittra den bräckliga farkosten.

Sällskapet satt nu åter i god ro med allas ögon litande till tant Dora, som tog sig en pris och gravitetiskt började: "som sagdt är, mitt herrskap, jag sqvallrar inte, men hvad jag vet, det talar jag om, och det är, att i förfjol, då nuvarande doktorinnan var bara barnet, en 18 år, och bodde med sin mor — det gamla helgonet — i den der lilla torpstugan — sommarnöjet, som Disa så naivt benämner den — just der vägen tar af åt stora Hallinge, herrskapet vet, så hände sig att

i trakten fanns en ung ingeniör, som, i brist af bättre, företog sig att göra sin kur för vår lilla kokett, hvilken inte lärer varit det ringaste "difficile". — Den der intima bekantskapen, som började i den fria naturen, der de unga tu botaniserade, kan tänka, fortsattes hela tiden ingeniören uppehöll sig der på orten — ungefär en fem månader — hvarefter pligten kallade honom åt annat håll, och — hvad som var besynnerligare — *henne* också.

— Hvad! — skreks det — har hon varit bortrest?

— Jo, jo men! och då en ung flicka så der, ett, tu, tre, utan förberedelser reser bort och helsar på slägtingar, som det heter, kan man gissa till hur affärerna stå, menade tant.

— Åh, det är afskyvärdt att en sådan menniska bara skall vara i vår societét, — utropade en mamsell bland sällskapet, den der aldrig varit frestad att resa bort, om ej dymmel-onsdagen, — det är nedrigt!

— Men säg, söta tant, var hon länge borta? — sporde man.

— Åh, så der en månad.

— Nå, då hade hon tid att betrakta sina slägtingar, och det så noga, att hon bordt kunna rita af dem ur minnet, — tyckte en, som fann sig intresserad af de sköna konsterna.

— Ja, — fortfor tant, — hvad som är säkert är, att resan var mägta hemlighetsfull och gamla Martha, som herrskapet vet är mig så tillgifven, hon är så tacksam, den menskan, för det lilla jag kunnat göra för henne....

— Åh, det skall tant inte säga att det är litet, — smickrade mamsell Disa, — jag såg henne i dag svänga sig i Köttboda i tants blårutiga kjortel, minsann!

— Men lilla Disa, — smålog tant, och såg mäkta belåten ut, — jag är säker på du såg miste den gången.

(Tantes mine tillkännagaf att hon var säker om motsatsen).

— Dessutom, — fortfor tant, — är det hvarje christens pligt att i främsta rummet göra hvad man kan för sin fattiga, lidande nästa, och i andra att aldrig låta någon, inte ens sina bästa vänner, ana till hvad man gjort. — Grannlagenhet är en älsklig dygd.

— Ack hvad tant alltid talar vackert och sannt, — utbrast helt rörd apthekerskan Mosander, drog upp näsduken och snöt sig.

— Hvad som talas ur hjertats djup, tränger också till hjertat, helst när detta är så öppet för sanning och rätt som ditt, min lilla Regina, — komplimenterade tant.

— Men, — fortfor hon, — för att nu återkomma till hvad vi talade om nyss, så berättade gamla Martha, att när mamsell Agnes kom hem, var hon mycket blek.

— Jo, jo! sjöluften söker, — förklarade mamsell Disa, om af erfarenhet är ej bekant.

— Ha, ha, ha, hi, hi, hi, den stygga Disa, — ja, som sagt var, mamsell Agnes var mycket blek och grät ofta och låste sig inne med mor sin i det lilla hörnrummet och der sutto de hela qvällarna igenom och bara ideligen talade och öfverlade, sa' Martha, — men, mitt goda herrskap, *ett* vill jag allvarsamt be er om: inga ord efter mig!

— Åh, gu'bevars, söta tant, tycker tant det!

— För si, — förklarade tant, — inte vill jag störta menskan; kan hon förskaffa sig en smula reputation här på orten, vore det hjertans väl; den kunde allt behöfvas, men bra gerna ville jag se henne hur hon uppför sig i hederligt folks sällskap . . . jag ville se hur högt hon vågar lyfta den fräcka pannan . . . vet någon om de nygifta sansat sig så pass från sin obildade förtjusning, att de gjort några visiter än?

— Jo, ändtligen! bäst hela staden misströstade om att någonsin få se den fina damen med sin förälskade man i släptåg, lyckliggjorde de häradshöfdingens med ett korrt besök i förgårs, och prostens i går, det vet jag specielt, emedan jag var der sednare på aftonen och frågade om täckbåge, — upplyste mamsell Trina.

— Nåh du, hvad tyckte prostens, kära Trina?

— Åh, prostinnan sa' att hon såg fasligt förnäm ut, fastän hon visst var artig, men talade gjorde hon inte mycke, utom med prosten, och Gud må veta hvad hon sagt åt honom, för han beskärmade sig, som om det varit en prinsessa; hon var så lärd, påstod han, och så intressant, och såg ut för öfrigt, sa' han, alldeles som *medicinska Venus.*

— Ja, det var ju bra det, svarade jag, för jag tyckte gubben alldeles förifrade sig och märkte dessutom att prostinnan började bli otålig, det var ju bra det, hvad kan en läkare bättre begära.

Sällskapet tillkännagaf högljudt sitt bifall till mamsell Trinas dräpande qvickhet, men Disa Traggæus satt tyst; hon hade en lärd far och trägna studier att tacka för, det hon nu inom sig kunde skratta rätt försmädligt åt mamsell Trinas grofva misstag, det hon ej ansåg värdt att ens bjuda till att rätta.

Hela den lilla kretsen hemtade nu andan en liten stund efter det kraftiga utbrott af förtjusning, som nyss gjort mamsell Trina till den lyckligaste bland dödliga — hon hade intet varseblifvit Disas tvetydiga mine. — Men denna tystnad kunde ej vara länge. I ett så lifvadt och bildadt sällskap borde ämnen till konversation icke fattas, och fattades icke heller. Man tog det i luften, om inte annat halp. För närvarande blef det de båda barnens högljudda glädje, som elektriserade damernas lungor, i det den nådde deras öron.

— Herre Gud, — började apthekerskan, — den barna-oskulden! (*skriket* borde hon ha sagt), så den

gifver sig luft! — det är riktigt rörande, man kommer att tänka på sig sjelf, då man var liten och söt och gick i "kolten och oskyldigheten", som Geijer säger — eller hur, Disa, var det inte *han*, som sa....

— Nej, det var *hon*, som sa', — rättade mamsell Disa helt korrt, — det var fru Lenngren.

— Nåh ja! det går an det inte var *det*, som sa', — svarade fru Mosander, som fann sig litet stött af Disas ton, och som för öfrigt ville visa, det äfven hon läst sin gramatika.

— Ja, hvem det var som sa', kan just göra detsamma, — afgjorde tant Dora, — men säkert är att barndomen i all sin ljufhet och oskuld och till på köpet klädd i kolt, har likväl rätt bekymmersamma stunder — exempel derpå sågo vi nyss — det är alldeles fasligt hvad pigor äro vårdslösa, synnerligast när de äro kära; då äro de istånd att springa ifrån sjelfva soporna på golfvet, för att hålla sladder med den utkorade i någon benägen portgång — det är ett syndastraff att ha förälskade pigor — jag hade en i förfjol, som var alldeles outhärdlig. Jag minns så väl som det varit i går — det var en höstafton; vi sutto derhemma och näbbade turska bönor, och i detsamma kom Malena Langwagen på besök, så jag var nödsakad att gå ifrån. — Johanna, sa' jag, sätt nu på thévatten först och näbba så bönorna till slut, sa' jag, och låt det gå qvickt, för se'n skall du gå till bagarn, sa' jag.

— Jaha, bevars, frun lilla! sa' hon.

— Jo vackert! der satt jag visst en timma och väntade och underhöll Malena med fagert snack, men inte hörde jag af någon Johanna; slutligen måste jag sjelf gå ut i köket; jag tittade i spiseln; aldrig var Egyptens mörker kolsvartare än hvad der var under thékitteln; jag gick in i pigkammaren — hvad fick jag se? — bönorna onäbbade och ljuset brinnande med en veke så lång som den slynans egen näsa, då hon blef

öfverraskad af min ankomst, der hon satt och himlade sig i knät på båtsman Klack, som var den lycklige för aftonen — kan man icke bli galen öfver sådant?

— Nej, man borde skrifva ordentligt kontrakt med de pigor man emottar, der främsta vilkoret borde vara, att de, vid lönens förlust ej må ega, eller skaffa sig fästman, inte ens på fristunderna.

— Men, tant lilla! vore det inte väl hårdt, — dristade sig mamsell Trina att invända.

Mamsell Trina var egentligen inte elak; tvertom, hon var en medlidsam själ, och kände för närvarande i djupet af sitt hjerta att menskan var skapad att älska. En blyg tanke på stadens unge orgelnist styrkte henne i hennes förmodan och hon tyckte dessutom, att man sämre kunde använda sina fristunder, än hvad Johanna gjort, se der orsaken till hennes menskliga fråga: "voro det inte väl hårdt?"

— Nej, förlåt mig, Trina lilla! — en stark purpurskiftning på tants nästipp tillkännagaf att hon inte tyckte om inkastet — det vore det alldeles inte. — Att menniskor, hvilkas tid och kassa tillåta det, förälska sig, det är nu en dumhet, hvarpå de en gång för alla fått privilegium, och som de för öfrigt ha värst af sjelfva i en framtid — men fattiga, eländiga tjenstehjon, som inte ha ett par hela strumpor en gång, det är både löjligt och oförlåtligt, synnerligast som husmodern alltid blir den lidande dervidlag.

— Ja men, kära tant, då blefve man väl utan piga till slut, om . . . . .

— Åh, kära Trina du, racen dör inte ut, och om än så skedde, kunde väl hända att en och annan liten mamsell toge pigtjenst, bara för fristundernas skull, dem hon nu saknar tillfälle att efter smak använda.

Mamsell Trina blef en smula flat, så trind hon annars var, och fann för godt att aldrig mera ge sig i dispyt med tant Dora.

En stunds obehaglig tystnad förspordes, som dock lyckligtvis afbröts af den välvilliga värdinnans uppmaning att komma och ta en smörgås, hvilket genast och med nöje efterkoms.

Slutligen bröt sällskapet upp, försäkrande hvarann att deras eftermiddag förflutit lika korrt, som angenämt, och att man icke kände någon högre önskan, än den, att snart åter sammanträffa.

— Ja se, — yttrade tant Dora med värdighet, i det hon sträckte fram sin stora, ett klappträd liknande, fot, för att låta pigan pådraga utankängan, — det är som jag *alltid* sagt: om menniskorna, i stället för sina komedier och baler och dylika gudlösheter, ville komma tillsammans i sådana här trefliga kretsar, der ett bildande samtal föres och der nästan får vara i fred, så blefve verlden tusenfaldigt bättre.

— Se der, Sara, tag ridikylen.

— Godnatt! godnatt!

Värde läsare! — ifall jag är nog lycklig att få någon — jag är öfvertygad att du med nöje lemnar såväl tant Dora, som hela det öfriga hedervärda sällskapet och följer mig på några ögonblick till den så illa tilltygade doktorinnans hem. — Det är visserligen sent, men af ljusskenet från fönstren deruppe i den trefliga våningen, förmoda vi att hon ännu är uppe; — dessutom skall jag smyga mig in först och rekognosera. Skulle jag varseblifva något obehörigt, som t. ex. att den unga frun virar in sitt rika hår i papiljotter, eller något dylikt, skall jag genast säga dig till — jag bedyrar jag hyser den allvarliga önskan, att bespara dig allt obehag, om detta annars kan kallas så.

— Åh nej, allt står väl till — vi kunna gerna gå in. — Se der i den lilla enkla, men beqväma, hvilo-

soffan sitter denna unga qvinna, som för ett par timmar sedan omedvetet varit ett offer för giftiga, pladdrande tungor, — hon är i sanning skön: kring de herrliga, fulländade formerna faller den snöhvita nattdrägten i mjuka veck; behagsjukt ringlar sig den rika, svarta hårflätan om en arm, så mjell och rund, att man har svårt att slita sina blickar derifrån; det ljufva anletet, tankfullt lutadt mot handen, har ett drömmande uttryck, som häntyder på återkallandet af något smärtande minne. Då man ser denna på en gång så rena och så stolta panna, frestas man att hata tant Dora, som vågat tro och utsprida att onda tankar bott derinom. Fy Dora! om du vore här nu, skulle du bestämdt skämmas för din förmodan; — se! i den långa ögonfransen glittrar en klar perla, — den faller ner på kinden; den unga qvinnan reser sig tyst och sväfvar öfver mattan bort till ett hörn af rummet; — hvad söka hennes blickar der? — himmel! ser jag rätt? der står en liten säng inom hvita, böljande draperier — låt oss gå närmare, närmare . . . i denna säng hvilar . . . ett barn, en liten Cherub . . . ack, Dora, Dora, hvad skall jag tro! — detta barn ser ut att vara emellan två och tre år och Agnes har varit gift i sex veckor . . . låtom oss studera hennes blick, då den fästes på detta barn . . . den är öm, den är ljuf, den är löftesrik för barnets framtid, men — jag bedrager mig ej — det är ej en moders . . . den kan endast ha *ett* uttryck, och detta finnes ej i den unga makans öga. — Visste jag icke det! gemena Dora! jag önskade nästan att den skeppundstyngd, som vid denna upptäckt faller från mitt hjerta måtte komma på ditt!

Men se, hvem kommer smygande der i yttre rummet? — ah! det är den lycklige maken, som med sin ankomst vill öfverraska den intagande unga frun, hvilken ännu står på samma ställe, så djupt försjunken i tankar, att hon ej märker dens annalkande, hvars blotta steg annars komma hennes hjerta att klappa med för-

dubblad hastighet. — Redan är han henne helt nära; redan sträcker han fram sina händer för att skälmaktigt sätta dem för hennes ögon och låta henne gissa hvem den djerfve är, då hans blick faller på det slumrande barnet.

Ett hastigt utrop kom Agnes att spritta till.

Hon vände sig om och mötte sin makes förvånade och ogillande blickar.

— Min Gud, Agnes, hvad har du gjort?

— *Rätt*, hoppas jag, svarade, mildt men fast, hans högsinnade maka, i det hon fattade hans hand och förde den halft motsträfvige mannen ända intill den lilla bädden. — Min egen, gode Alfred, betrakta denna engel, *ditt* barn, och säg mig hvad har det brutit, att det skall bortstötas ur fadershemmet! — jag vet att jag vågat mycket, då jag häri handlat mot din vilja, men, tro mig, endast stora skäl kunde förmå mig dertill: jag skulle aldrig kunnat njuta en verklig lycka i mitt hem, om denna lilla varelse blifvit dömd att vexa upp bland fremlingar, likgiltiga för dess små fröjder och qval, vårdande det, ej af sitt hjertas drift, utan för — hu, jag ryser att uttala ordet — för *penningar* . . . .

— Nej, Alfred, du är för god att dela dessa omenskliga fäders åsigter, som tycka sig hafva gjort nog för de arma varelser, deras lättsinne frambragt, då de kasta några slantar åt dem, på samma gång de kasta ut dem sjelfve i en verld, som snart nog skall förleda dem till laster och brott — inga goda frön voro af en öm mor, af en omsorgsfull far utsådda i deras unga hjertan, då de voro barn, och då de blefvo äldre, fingo de vandra sin egen bana — de hade ingen, som gladde sig öfver deras framsteg, ingen, som kärleksfullt och mildt rättade en villfarelse — derför kanhända föllo de så fort, och hvem var då egentliga upphofvet dertill?

— Min goda Alfred, låt mig bespara dig detta ansvar. Säg mig att du förlåter min djerfhet och, fram-

för allt, säg att du vill älska detta stackars barn, hvars ankomst, det känner jag djupt i min själ, skall föra välsignelse och trefnad med sig — ack! vänd ej bort dina blickar från mina läppar, då de uttala den första bön, jag ännu haft till dig! — Alfred, min egen Alfred, — min Gud! hvad får jag döma af din tystnad? — Se då på mig! se på din Agnes en enda gång!

Långsamt vände sig den unge mannen om, och med ett utrop af fröjd kastade sig Agnes i hans öppna armar — hon hade i hans tårskymda blick läst svaret på sin bön, och hon tolkade det ännu ytterligare i den varma kyss, som nu brann på hennes läppar.

— Du ljufva bedjerska! hvem kan neka *dig* något; man måste ju bifalla, äfven mot sin vilja.

— O tack, tack, min Alfred! känn hur mitt hjerta klappar af sällhet!

— Men, dyra Agnes, detta hjerta, som nu klappar af sällhet, skall det icke kylas vid den dagliga påminnelsen om — om — mitt lättsinne och om henne, som jag visserligen aldrig älskade, men hvars bleknade skugga jag dock har att afbedja så mycket?

— Nej, Alfred, det skall det icke. Redan då jag lofvade dig min kärlek och min tro visste jag ju om detta förhållande, hvilket jag mindre tillräknar dig, än Hanna. Ack! hon var min slägting — jag borde ej säga något ondt om henne — men . . . hon var förfärligt lättsinnig, och gjorde oss alla mycken sorg, synnerligast sin förträfflige bror; jag såg hans manliga strid mot den smärta, som hotade att förlama honom. Du vet att han var här på orten några månader, just under den tiden, och jag tror knappt jag på Hannas böner rest till henne, om ej han så enträget bedt mig derom. Till följe af hans kraftiga åtgärder och outtröttliga omsorger, tror jag att han, du och jag äro de ende som känna denna sorgliga hemlighet. För verlden hette det att hon dött helt hastigt af bröstinflama-

tion. Jag har lofvat dem båda att aldrig för någon upptäcka hvems detta barn är, och att efter yttersta förmåga vårda det, och — jag ämnar ej svika detta löfte, — och här fick Alfred en förtrollande blick — äfven om dess far ej varit mig så outsägligt dyrbar.

— Och dess *morbror*, eller hur, du lilla listiga trollslända, bekänn bara! här gingo diverse rykten om att du ej var så alldeles likgiltig för den unge ingeniörens varma hyllning!

— Ja, jag skall bekänna, ty för dig har jag inga hemligheter, att han egde då, och kommer att alltid ega min djupaste aktning och något annat har han af mig aldrig eftersträfvat.

— Nåh, jag måste väl tro dig; dina ögon äro vältaliga förespråkare — — men ännu ett allvarsamt ord, min Agnes, hvad skola menniskor här tänka och säga om detta barn, fallet som från skyarne? tänk om de skulle vara nog usla att kasta skugga på ditt rykte?

— Jag tror inte det; jag vet mig aldrig genom mitt uppförande ha gifvit *någon* rättighet att hysa förnedrande tankar om mig, — och härvid höjde hon, ej stolt, men lugnt, det sköna hufvudet mot sin make, — men äfven om de det gjorde, skulle det ej verka någon ändring i mitt beslut. *Din* aktning och kärlek skall jag alltid ega, och andra menniskors goda tanke om mig, vore den mig än så dyrbar, köper jag ej för uppoffrandet af din samvetsfrid och detta älskliga barns lycka. De skola undra en tid häröfver, men då ett nytt ämne till undran framstår, skola de glömma både oss och vårt barn, och — jag begär inte bättre!

Rörd slöt Alfred sitt lifs hulda engel till sitt hjerta, deri hon insmög sig, om möjligt, ännu djupare än förut, och båda böjde sig ned öfver den lille, som i sömnen kastade sin runda arm om Alfreds hals och på sin rosiga kind upphemtade den första faderliga kyssen.

Den gamla Frun.

Första October! — hvilken afskyvärdt tråkig dag, synnerligast om det regnar, och det minns jag så väl att det gjorde just 1851, nämnde dag.

Jag satt helt melankolisk i fönstret och betraktade huru de fattige släpade förbi sina anspråkslösa mobilier, än hit och än dit; de skulle flytta de stackarne till något mera "comfortabelt" ställe, der de hyste det djerfva hoppet att det möjligtvis inte skulle regna in genom tak och sönderslagna fönsterrutor alldeles så mycket, som der man sednast bott; — det är icke alltid man har råd att stoppa klutar i fönstren; de kunna behöfvas på annat håll till vintern, och då är det så lagom roligt att ha' sådana der ventiler; man har ingen eolsharpa att sätta dit, ingen öfverflödig fyrk att offra på glasmästarn; — alltså ser man sig nödsakad att ömsa bostad.

Der gingo de nu och släpade; spinnrocken jemte några väfredskap bars af hustrun; derefter kommo mannen och äldsta sonen, som fått lof af någon hederlig patron i den lilla köpingen, hos hvilken han tjenade som bodpojke, att hjelpa "far och mor" att flytta, bä-

randes med en gammal rankig spjelsoffa, målad hade den varit, det kunde man se, fast det inte var mycket qvar af ståten; tidens gnagande tand kan då inte låta bli någonting heller! och inte hade man haft råd att stryka om den; — "och hade det inte skett förr, så var det inte mycke' värdt nu" — det fick "Mården" göra en gång, när far och mor dött och han förde hem den gentila möbeln till sin unga hustru.

Der drog en liten trasvarg åstad med en kaffepanna, nästan sotigare än han sjelf, i ena handen och klämmande med den andra till hjertat en kanthuggen lerkruka med en balsamin i; möss-skärmen i vädret och luggen i pannan, näsan rinnande, utan utsigt att bli snuten förrän man nedsatt den dyrbara bördan.

Straxt efter kom en liten flickunge, en sexåring, tultande med en stor pall och "mjölkakruset". "För Guds skull, akta't väl", hade mor sagt; "slår du sönder det, ska' fan ta' dig", hade far sagt; och nu gick ändå brodern så fort att den lilla stackarn hade svårt att följa honom och på samma gång rädda klenoden för dödsstöten af någon förbigående; tårar sköljde hennes kinder; det enda vatten de syntes vanda vid; den lilla munnen drogs åt sidorna af en högst obehaglig grinmine, och oupphörligt ropade hon:

— Jo'an lille, vänta Jo'an lille, vänta!

— Sabba der! — var brodrens artiga svar, då han slutligen vände sig om och lät henne upphinna sig — hvarför kan du inte snappa dig, ih, du!

Der reste en vagga åstad åt norr, och en blåmålad kista, med årtal och tulpaner på, åt söder; en gryta åt ett håll, och ett par byxor åt ett annat — ja, det var en ryslig villervalla, men ändå talade man några ord med hvarandra i förbifarten:

— Hå, se Lenanderskan ä' ute och går; ska' hon också flytta?

— Ja, Gu' nå'a mej så visst som ja' ä' så illa tvungen; hela kakelugnen har ramlat ner, och Wickströmskan vill inte sätta opp en igen till vintern.

— Ja, se Wickströmskan tror väl att alla ha' så het blod som hon, den etterblåsan; — hvar ska' Lenanderskan nu ta' vägen?

— Jomen, har jag rätt hyrt in mig hos Nisses på Smedgatan, men jag har inte hyrt ensamt rum, för det kan en inte mäkta sej i desse dyre tider.

— Ska' de bo många i samma rum?

— Åhnej, vi bli inte mer än sex. Lundellskan och hennes doter, Snickare-Massen med sin hustru och gamla Bröd-Bengtan.

— Jaså! inte fler?

— Nej, gudskelof! det blir det då inte.

— Jaså, inte det — ja, så lycka te', Lenanderskan! — ajöss me'na!

— Tack för det! — ajöss, mor Botel!

— Se god dag, jungfru Christine! — sade en gentil tunnbindare-lärling till en rödblommig flicksnärta i förbifarten, — ä' hon utkommen, min fagra ros?

— Ja, bevars, jag ä' alltid *utkommen*, när jag möter honom, spe'takelmakare.

— Asch! så hon talar, det menar hon aldrig ett ord af. Får jag känna på lilla hjertat, om det inte slår för mig en smula.

— Se så! skäms han inte! — tycker han det är fasoner midt på gatan, vill han låta bli mig på stunden, — gå han till Lotta Ekvall — jag vet nog, att han tycker om henne — det är inte värdt att han kommer och pratar någonting för mig, för jag ä' inte så dum som andra flickor i byn och tror på hans "mandater".

— Ah! se så, lilla söta Christine! hur fan kan hon tänka nå'nting sådant; tror hon jag bryr mig om Lotta Ekvall; hon ska' få resa åstad för mig, om hon

så vill till Blåkulla — men bort nu med alla sorger — husch herar! i mor'n ä' det Lördag — hon vet väl det ska' bli bal då hos Kalfva-Pellen — får jag äran bjuda, först på balen och så på första valsen; jag ska' inte *se* åt nå'n ann' flicka hele qvällen.

— Jo! det kan en sätta sig på, så blås' det inte unnan.

— Ja, det min själ må hon, hjertunge lille! — kom, sköna flicka valsa med mig, — och så drog han med sig den sköna längs gatan i smutsen.

Bäst det var, stannade en liten enspännarevagn midt framför det hus der jag bodde. En gammal dam i svart bahytt och snäf kappa följde efter. Hon gick in i huset, och straxt derefter transporterades den lilla packningen styckevis efter i en liten kammare i öfra våningen öfver porten.

En liten byrå med messingsbeslag nedsteg först gravitetiskt af vagnen, derefter kom dess vis-à-vis, en perlfärgad tältsäng; en stund efter kommo ett par pigor bärande ett bord och några stolar, samt diverse andra obetydliga effekter; och inom en halftimma var hela flyttningen verkställd.

Jag vet ej hvad det var för ett intresse, som genast drog mig till den gamla damen; det fanns ingenting underbart hvarken i hennes person eller mobilier, men icke dess mindre var det mig omöjligt att ta' mina ögon ifrån det lilla fönstret deruppe, der hon nu upphängde helt anspråkslösa draperier, alldeles inga långgardiner, utan helt enkelt en liten så kallad "kappa" af hvit musslin.

När detta var gjordt ditflyttades en geranium, en fuccia, en pelargonia och en myrten, alla väl vårdade och med små pappersremsor finurligt veckade kring lerburkarne. Snart såg jag en vänlig brasa sprida sitt skimmer öfver det lilla rummet; men den gamla syntes ej mera den dagen vid fönstret.

Jag funderade mycket öfver henne hela qvällen och undrade hur hon skulle känna sig till mods, ensam och fattig som jag trodde hon var. Ack, sedermera förstod jag bättre, att hon aldrig kunde bli ensam, fast hon ej hade någon lefvande varelse hos sig, och lika litet fattig, fast hon arbetade från morgon till qväll för sitt uppehälle.

En hel vecka å rad såg jag den gamla alltsomoftast sittande vid fönstret, sysselsatt med stickning; alltid såg hon glad ut, stundom riktigt smålog hon för sig sjelf; "gamla minnen", tänkte jag och blef, om möjligt, ännu mera nyfiken.

Efter fjorton dagars förlopp kunde jag ej längre motstå lusten att åtminstone göra mig underrättad om hvem hon var. Jag trippade tvärs öfver gatan in till enkefru Snippstedt, den underbara gamla damens värdinna, i akt och mening att "pumpa" henne en smula.

— Ursäkta, lilla snälla fru Snippstedt, att jag kommer och stör midt upp i "stöpet", men jag har nu så länge ifrån mitt fönster betraktat den utmärkt vackra gyllenlackan härinne, att jag inte kunde låta bli att se den på närmare håll. Nej, en sådan herrlig lukt! — det är väl aldrig någon vanlig sort, lilla fru Snippstedt?

— Jo, minsann är det så, mamsell Eva lilla! jag fick den i våras af skomakerskan här nästintill, för si, den stackaren var skyldig mig för ljus för hela vintern så godt, ska' jag säga. Nå, men det var nu bra snällt af mamsell Eva att titta in till gumman ett litet slag, sitt nu ner en stund och prata lite'; jag har inte sett henne på år och dag, tror jag; förr i verlden kom hon någon gång, men nu aldrig, hur kommer det till?

— Åh, man har sina bestyr, som hålla en hemma, kära fru Snippstedt!

— Jaja men! jag säger ingenting om'et; den som läser med barnungar, lär nog inte ha' för roligt. Jag stöper hellre ljus i all' min da'r, vet mamsell Eva.

— Ja, lycklig fru Snippstedt, som får följa sin böjelse. Emellertid äro våra kall inte så olika ändå, som man skulle tycka, vi arbeta ju båda för mensklighetens upplysning; eller hur, fru Snippstedt?

— Ja, Gud hjelpe mig för upplysning, mamsell Eva lilla! jag begriper inte hvad som tar vid ljusen nu för tiden, de ha' ingen ambition att lysa; de bara spraka och regera; men det är de fördömda slagtarnes fel; Gud vet hvad de vräka i talgen för slag.

— Ack, min goda fru Snippstedt! de vattna den, liksom fru Snippstedt sina blommor, fast inte med samma lyckliga resultat. Men apropos blommor, hvad är det för ett litet förtjusande orangeri, som fått sin plats uppe på lilla kammaren öfver porten.

— Jo, kan mamsell Eva tänka, att jag fått en hyresgäst.

— Åh, är det möjligt; det måtte vara en trädgårdsmästare.

— En trädgårdsmästare! har mamsell Eva nå'nsin sett mig ha en enda karl i huset, vedsågaren undantagen, s'en salig Snippstedt dog; då svor jag på att jag aldrig ville ha något bestyr med manfolk mer, vore det ock sjelfva prinsen.

— Kors, fru Snippstedt lilla! hvad i all verlden gjorde det, om rätt en trädgårdsmästare bodde deruppe, ni behöfde ju inte gifta er för det!

— Behöfde! behöfde! det är inte godt och veta hvad man behöfde. Karlar behöfva alltid gifta sig, för det är nu sådana får att de rakt inte kunna "rötirera" sig på egen hand; de kunna inte bara vända sina händer till så mycke' nytta som att sjelfva sy i en knapp eller stoppa en strumpa.

— Derför ha' de hustrur, som göra det, lilla fru Snippstedt!

— *Derföre*, ja! nu sa' mamsell Eva ett ord, just derföre ha' de hustrur, för ingenting annat. Men si, inte ska' di säga om Ulla Snippstedt, att hon varit galen mer än *en* gång.

— Nehej, det har fru Snippstedt rätt i, det kan vara alldeles nog; men för att återgå till den lilla trefliga kammaren deruppe, hvem bebor den?

— Jo det gör en enkefru Scheide, en hjertans beskedlig menniska, fast Gud må veta hur det är med sunda förståndet på'na, för hon går för sig sjelf deruppe och sjunger och mumlar långa raderna, men man begriper inte ett ord; tänk mamsell Eva så besynnerligt, hon är inte född i Sverige, hon lär vara kommen långt utrikes ifrån, hon nämnde staden häromdagen, men jag är inte menska att — — — vänta! — — nej, det var inte Fahlun — det namnet har jag hört förr — men likt var det.

— Stralsund, — utropade jag helt hastigt, — kanske det var så?

— Jo, jag tror nästan det var rätt, men hon, gamlan deruppe, hon uttalade det ändå inte riktigt så — hon hväste, Gud förlåta mig, som en stor orm, innan hon kom fram med det der besynnerliga namnet, så jag undrade hvad det skulle bli af; men om jag fick höra det sägas på det sättet, skulle jag bestämdt känna igen det.

— Aha! nu vet jag; se nu på mig, fru Snippstedt lilla, och hör efter noga: *Schtralsount.*

— Herre Jesses! mamsell Eva, gå opp till'na och säg det ordet, så faller hon mamsellen om halsen och gråter af pura förtjusning. Det är ackurat som jag hörde gumman sjelf stå och slöddra.

— Tackar för komplimangen! men säg, fru Snippstedt lilla, hvad lefver gumman af? kanske hon är förmögen.

— Till arbete, ja! — det är hon, vet mamsell; jag har riktig aktning för den gamla tokan, fast hon talar så besatt, att man inte kan låta bli, att dra på munnen. Bittida om mornarne är hon uppe och sent om qvällen lägger hon sig, och bara stickar, ideligen stickar, jag tror, Gud hjelpe mig, hon stickar strumpor till hela "Schtraljount".

— Om hon ändå sticka åt hvem som helst, så kunde jag få beställa mig några par; jag är så godt som utan; hvad tror fru Snippstedt?

— Åh, det går ju an att höra sig för, frågan är fri, när hon är ärlig, vet jag.

Och så gingo vi uppför trappan.

Jag riktigt kände en smula hjertklappning, när fru Snippstedt vred om nyckeln; — nu stodo vi i den lilla helgedomen.

— Mamsell B. — fru Scheide, — presenterade fru Snippstedt, hvarefter hon, med en ursäkt för sin brådska med stöpet, försvann.

— Villkommen, villkommen! — sade den gamla med ett leende, som gjorde godt in i själen — pehager inte min lille mamsell sitte ner.

— Tackar, min goda fru Scheide! jag kommer för att fråga om fru Scheide ville göra mig den stora tjensten att sticka mig några par strumpor, jag har af fru Snippstedt hört, att fru Scheide förfärdigar sådana; vore det icke möjligt?

— Jo, min lille schnelle mamsell, det peror von tiden vor deres fertiggörande; *vor* jul unmöglich, ti till den tid är jach schwer von pråtske angesatt.

— Är det så; ja, då måste jag väl vänta tills efter jul.

— Åhja, det denker jach går noch vor sich, min lille mamsell förmodar jach, är durchaus inte parpent heller; det våre schwer i October månat, — och den gamla log så hjertligt.

— Åhnej, så illa är det gudskelof inte.

— Det virklich fägner mig att höre, så schlipper jag att lägge det på hjertet; jag har peschtämpt inte tid att ömme vor mine liker *vor* jul.

— Om jag fick döma af fru Scheides yttre, skulle jag säga att fru Scheide bestämdt är en af dem, som *alltid* ha tid att ömma för sina likar.

— Ja, det *trår* jag, om min lille mamsell finge döma deraus; då vore dette noch inte det ende feltag mamsell pegått; men si, ingen verständig mensche dömer efter *utan*, minst då man petraktet den höchstens en qvart.

— Ja, men då man inte dömer hårdt, utan tvertom.

— Jah! tillåt mig seje min lille mamsell, att det är näre så like farligt — ti — dömer man hårdt, så gör man ofte den dömde unrätt und sich selbst slutlich utan mildere känsler; und dömer man — — mjukt hur det heter, så plir man mer än en gång lured, und det for det hele liff; — ett leende krusade äfven nu gummans läppar, men en suck, nästan omärklig, stal sig dock fram och förmälde sig dermed.

— Tack, min go'a fru Scheide, för lärdomen! nu tror jag på den.

Jag måtte lagt väl stark tonvigt på ordet nu, ty den gamla såg upp från arbetet och fästade sina milda, tankfulla ögon på mig, riktigt lite' forskande; der stod så tydligt: märkte du sucken, du, som allt skänker blott en flyktig uppmärksamhet.

Men jag såg så menlös ut, att gumman ej fick anledning att ångra den lilla sucken.

— Tillåter fru Scheide mig fråga hvad detta är för en bild; — och härvid såg jag bort mot byrån, der en liten byst af gips thronade, med en krans af evighetsblommor kring tinningarne.

— Ja, se, min lille vän, det är en egenhet med den lille pildt; det är nämlich pilden af en man, den

jach i månge, månge år älsket und dyrket uten att finne genkärlek; jach trår det är schwerer än gå parpent i October månat, eller hur?

Jag medgaf det.

— Var nu så god, min lille mamsell physionomiste, und peschåde den lille pildt und se hvad man kan lese aus ansichtstragen derin.

— Jag vågar ej uttala min tanke efter den nyligen erhållna lexan.

— Ah, sicken schnack! jag leser i ögonen att man våger påde det und micke mer.

— Fru Scheide! nu var det icke jag, som dömde.

— Ser man pare på! man våger reproschere gamle folk. Hvad var det jach sa'! — och gumman skrattade så hjertligt att jag blef smittad af hennes munterhet och instämde.

— Men se nu på min flamme på piron här; — den gamla tog den lilla bilden och höll den tätt för mina ögon.

— Ah! jag har sett nog — utbrast jag, efter ett ögonblicks beskådande — det är Schiller.

— Und ändå har mamsell sett *noch;* jach har peschådet den hvar dag i femten år und har dock ej sett mig mätt derpå.

— Ja, jag menade inte så som fru Scheide uppfattade mina ord, tvertom, jag, likt alla andra, beundrar också den store mannen.

— Ach! ferlåt, min lille mamsell, att jach fråger: kan mamsell tyska?

— Åhja! temligen, vi läste en hel hop i pensionen.

— Ja, so! då kan jach denke, lille mamsell har schtridt igenom med tårar und Lexicon till hjelp "der dreissigjährige Krieg".

— Alldeles, ja!

— Denkte jach doch! alle små schulbarn sätte opp den lille nase, när de tråket igenom den buch, und säge: jach har läst Schiller; det är ackurat som

om man schleppte en lille anke i en kurre, der hon gör sitt päste för att få sig vatten ober hufvet, und när hon nu plasket en schtound, tripper hon auf schtrand und schnattrer für de andre anker: Oh! hur mår jach schent! jach har varit i det schtore verldshaf und badet mig; jack är alldeles en annen anke.

— Fru Scheide gör sig det nöjet och porträtterar mig, tror jag.

— Bevare mich Gott! min lille mamsell, det skulle virckligt schmärte mig om mamsell funne sig pefoged att tage den pilden åt sig, det forsikrer jach på min ehre; det var nu alldeles inte min menung; jach taler blott om schulbarn i allmänhet, und det är nu allt någre schtounder sen min lille mamsell var ett sådant; på de schtounder kan man öfve sig i schpråket; man kan lese poesi, Schillers poesi; und leser man den med interess und gefühl, så är det sickert att man icke mer är någon anke.

— I så fall hyser jag nästan det djerfva hopp att icke vara en sådan, ty jag har läst icke så obetydligt af hans poesi, och det med hela min själ.

— Vill min lilla mamsell göra gumman en bra schtour fröjd?

— Ja, det vet Gud jag vill, min go'a fru Scheide!

— Läs då for mig en liten schtück i den här buch; jag längter mig so unansseglich att höre mitt schene mutterschpråk uttales von någon mensch.

Och den gamla slog upp den nötta boken, som låg bredvid oss på bordet, och råkade händelsevis på ett stycke, som var mig ganska väl bekant, nemligen det herrliga: "Was ist der Mensch?"

Och jag läste; och som jag både talat med och läst för flere tyskar och dessutom sjelf öfvat mig mycket i detta språk, som alltid varit mig kärt, ljusnade gummans drag för hvarje vers, mer än en tår föll ned i den grå ullstrumpan hon höll i handen, och när jag

slutat, reste hon sig, strålande af glädje, bortkastande strumpan och utropade i det hon utbredde mot mig sina armar:

— Jach muss umarme min lille hjertans käre mamsell und seje henne, att hon ganz peschtimt weder har varit, är eller plir någon anke.

Nu var detta just ingen utsökt komplimang, men sagd af henne riktigt fägnade den mig. Mången annan skulle kunnat yttra att jag var en svan, utan det skulle gjort mig hälften så stor fröjd.

— Om det roar fru Scheide, — fortfor jag, — att ibland höra läsas en bit, står jag till tjenst, och det hjertans gerna ändå.

Gummans tacksamhet var stor, och då jag slutligen tog afsked, bad hon mig enträget att ej dröja för länge innan jag förnyade mitt besök.

Hemkommen föll jag ånyo i djupa funderingar öfver den gamla; hon var så skämtsam, så glad, och syntes så nöjd med sin tarfliga lott i den stora delningen; jag frågade mig sjelf, om jag kunnat vara sådan, ifall ödet kastade mig ensam på en vindskammare med en stickstrumpa i handen, och svaret blef ett stort Nej, åtföljdt af: Hu då!

Några dagar gingo — det blef Söndag. Solstrålarne hoppade och lekte på gummans lilla orangeri; det såg så trefligt ut, deruppe; en liten solstråle i hennes hjerta också, på sabbathsdagen — tänkte jag och tog fram min hatt och mina handskar för att begifva mig dit.

— Se så, — sade moster Regina, som var en beskedlig menska och skötte mitt hushåll, — ska' du nu opp till den der konstigheten igen; om du ändå ville låta bli det, för när du kommer derifrån, bara sitter du och tänker och funderar, och då är du förskräckligt tråkig.

— Jamen, moster lilla! moster vet ju att det roar den gamla ensamma stackarn deruppe, och hon har ju bedt mig så mycket.

— Ja men, jag, din egen köttsliga moster ber dig också, och blodet måtte väl ändå vara tjockare än vattnet.

— Ja, det är utan fråga, moster lilla, att det är tjockt, men låt mig ändå utan anmärkningar promenera dit öfver ibland.

— Ja, bevars! promenera då! och peppra se'n i ölosten som du gjorde häromqvällen, då du kom derifrån; nej! när man inte kan komma ifrån ett ställe med lika rediga sinnen som när man gick dit, så är det bäst och låta bli hela tillställningen.

— Går moster i kyrkan i dag?

— Jaha, det gör jag, och jag tror, att det är en gerning Gudi mera behaglig än att gå åstad och pladdra tyska midt under messan med en underlighet till menska, som sitter deroppe och nickar och småflinar för sig sjelf. Jag satt just och tittade på henne i går; Gud vet hvad det är för en, — man vet ju inte om hon är fågel eller fisk, — men att hon inte är riktigt slug, det har hon då devis i fysionomien på, — nej fy, Eva lilla! följ du med mig i kyrkan och var gudfruktig.

— Tror moster inte man kan vara gudfruktig på tyska också?

— Asch, så'na dumheter! jag gitter inte bara höra dem. — Nåh, går du med?

— Nej, inte i dag, moster lilla! förlåt mig min envishet! — och nu kysste jag moster Reginas hand för att blidka henne, hvilket till hälften lyckades.

— Ja så gå till ditt afgudabeläte deruppe, men skyll inte på mig se'n om du blir missnöjd med din sabbathsdag.

Och jag gick, och välkommen blef jag; det var så hemtrefligt och godt hos den gamla; öfver hela det lilla solbelysta blomsterdoftande rummet hvilade ett skimmer af frid; det föreföll mig alldeles som ett litet tempel, och altaret var gummans barnafromma hjerta.

— Ach, låt uns lese desse schene ord, — sade den gamla och uppslog en tysk andaktsbok samt lade den midt för mig på det lilla perlfärgade bordet vid fönstret åt gården, hvarefter hon sjelf slog sig ned i sängen, som på samma gång tjenade henne till soffa.

Och så läste jag, och vi voro fullt ut lika andäktiga som om vi varit i kyrkan och sett en nickande bondkäring i bänken midt framför oss och lagt en sexstyfver i den klingande håfven — och ändå läste vi tyska.

Efter läsningens slut talade vi om allehanda, gumman frågade mig hvad jag tyckte om hennes bostad.

— Åh, den är förtjusande, Tant lilla! (titlarne voro redan borta) men faller det sig inte lite inskränkt att ha bara ett rum.

— Pevars, min lille Efe! jach tror det är du, som nu är en schmule inskränkt, — pare *ett* rum, — hvem tror du väl så plebeisk att vare nöjd med det; — vill du höre af huru månge rum min våning peschtår?

— Ja, jag kan inte neka.

— Nå, så hör nu noga: formak, sängkammer, arbeitsrum, kabinett, pipliothek m. m., und so har jach i ene änden af nämnde charmante våning ett helt orangeri.

Jag kunde inte låta bli att småle åt den fryntliga gumman som så lätt tog lifvets små besvärligheter, och jag förklarade att jag fann hennes våning syperb, men att jag inte var i stånd att upptäcka "bibliotheket" och "kabinettet".

— Ach, du är då efven kurzsynt wie ein mullvad; si pare! — och härvid pekade hon på en liten hylla på ena väggen, der tvenne par kaffekoppar och en gräddsnipa af glas sällskapade med en tio à tolf ålderstigne, vördnadsvärda tyska volymer, klädda i pappersrockar med skinn på ryggen — sir du nu pipliotheket, du lille Thomasine?

— Jaha, alldeles riktigt; nu återstår bara kabinettet.

— Som du har der — och så nedsatte gumman mig sakta i en stor ländstol, med blårutigt öfverdrag, en högst respektabel pjes, som stod i ett hörn af rummet och kärleksfullt utsträckte sina armar, (visserligen något litet skafna af tiden, som då inte är kräsmagad) men ganska bra ändå och slutande nederst i en fågelklo, som grep om ett äpple.

— Jach kallar den också min poudoir — fortfor den gamla — den är så pehaglig, så inpjudande und forsedd med svällende dyner, wie det heter i romanerna; nu fattes mig pare en älsker, men jach denker han kommer noch; jach tycker jach sir just aus som en såden skulle infinne sich, — och så vände hon sig, hjertligt skrattande mot den lilla spegeln och strök det vackra grå håret till rätta.

— Ja, minsann, tant! finns det mången fästmö, som inte ser hälften så älskvärd och glad ut, när hon väntar sin utkorade.

— Hvad nu, min lille Efe, jach tror du promenirer med håfen; jach vet noch att du är ferlofved, men jach vill seje dig att jach är schnål med kollekten; så micke du det vet en annan mal, du lille listige, du!

Hvilka trefliga vinteraftnar vid den lilla brasan i gummans "våning"; minst tre gånger i veckan hade vi "soiréer", dem den gamla förstod att göra så trefliga och på samma gång så lärorika, att jag aldrig funnit mig så road, icke ens då byns notabiliteter gjorde sina julkalas, hvilka alla påstodo voro alldeles "utomordentliga" — en sak, den ingen ordentlig menska betviflade . . .

Vintern förgick, och sommaren äfven; och efter hand hade gumman fattat allt mera förtroende till mig; endast i ett fall var hon tystlåten, nemligen i det som rörde hennes förflutna lefnad; om jag någon gång lät förstå, att det låg mig mycket om hjertat att lära känna omständigheterna deraf, uppsteg alltid ett litet moln

på den annars så klara pannan, och slutligen måste jag öfvergifva hoppet att någonsin få kasta en blick deruti.

Men en afton — det var höstqväll — regnet smattrade mot rutan, och blåsten ruskade obarmhertigt ett gammalt päronträd, som stod ensamt på gården, sutto vi som vanligt vid brasan, som nästan var utbrunnen; den sista branden fick dödsstöten af eldgaffeln och höljdes snart tillika med de förutgångne af den askfärgade svepningen — vi blefvo helt vemodiga — samtalet afstannade, och vi stirrade på de få glöd, som ännu skimrade i ugnen, då plötsligt den gamla utbrast:

— Min lille schnelle flicke, du håller ju micke af din gamle vän?

— Tant!

— Jah! jach har sett det und derför vill jach inte gå port, hvad schnart nog kan ske, uten att låte dig plicke in i mitt framfarne liff, det ännu ingen menschlig varelse här gjort, und det jach icke denkt dig heller låte göre; men du har so godt som tvinget mig dertill.

— Tant gör mig ledsen; skulle någon ogrannlagenhet å min sida...

— Jah, icke uten — ti jach nemner det icke grannlage att bestjele sin näste, und du har min hele hjerte geknipet; är det vacker von dir, tycker du?

— Ja, tant, förlåt mig, men det var bestämdt det vackraste jag *kunde* stjäla.

— Nej, sicken liten advokat! men det är detsamme — jach kan den tjuf icke vredgas; har han hjertet geknipet, så må han ock den fulle fertråen hafve.

Och nu berättade den gamla på sitt språk följande som jag för redighetens skull vill återgifva på ren svenska.

Du vet jag är född i Stralsund, der min far hade ett obetydligt embete, hvars inkomster nätt och jemnt

förslogo för hans talrika familj: hustru och sju barn. Min mor var en intagande och mångsidigt bildad qvinna, som sjelf handledde sina döttrars undervisning. Jag var den yngsta, och då jag växte upp, hade mina tre bröder redan lemnat det torftiga boet och flugit ut i vida verlden, för att bygga sig ett eget, om icke kärare, dock bättre. Mitt utomordentligt lifliga lynne gjorde att mina föräldrar ofta oroade sig för min framtid; och de hade skäl dertill. Allvar och eftertanke — se der två plantor som de båda gamla dagligen sökte rotfästa i min jordmån, men de ville inte ta' sig — omöjligt inte — der fanns allt för mycket flygsand öfver den lilla obetydliga tillgång på brukbar jord, som låg på botten — bäst man gladde sig och tänkte: nu ha då ändtligen plantorna tagit rot, de se så gröna ut — kom der en hvirfvelvind — vips, flygande i luften, och plantorne med! — och så var det slut med den fröjden.

Jag hade en barndomsvän, den jag älskade mer än mina sex syskon tillsammans; hon var glad och liflig som jag och delade mitt tycke att mina tre systrar voro oändligen högtidliga och tråkiga. Både dessa sistnämnde och min mor sökte göra mig begripligt att Eugenie F—s sällskap var mig skadligt, men jag kunde ej förmås att höra på det örat. Min mor förbjöd mig då allt umgänge med Eugenie — men! hon bodde nästintill oss, och det gafs tusen utvägar för oss att skriftligen eller mundtligen meddela oss med hvarann. Jag förde de mina bakom ljuset och log i mitt hjerta, men Gud såg, att det leendet icke var godt, och han bytte det i bittra tårar.

Jag var nu aderton år, och i stället för de talrika skrynklor, som nu vanställa din gamla tants kinder, blomstrade då lefnadsfriska rosor; mina ögon strålade af glädje och skalkaktighet; den enda, sorgklädda tand, du ser här, och hvilken står som ett bedröfligt

minnesmärke öfver fallna kamrater, var då så hvit, så hvit och sällskapade förtrolig med de sina; det såg ut alldeles som tvenne rader hvitklädda tärnor, höljda i rosor, väntande någon höghet, för att offra honom dem, — och högheten kom — det var kärleken.

Ja, jag älskade verkligen, eldigt och blygt på samma gång; och jag trodde min känsla besvarad. Men jag vill omtala för dig hur denna kärlek tändes.

Min farbror, en gammal förmögen landtbrukare, som bodde långt ifrån, kom att besöka mina föräldrar; det var en hedersgubbe, så vänlig och god; han höll hjertligt af oss alla, men syntes hafva fästat sig mest vid mig, förmodligen för mitt glada lynnes skull, hvilket alldeles öfverensstämde med hans.

Nu gafs der en dag, just under den tiden farbror var hemma, en festbal, till hvilken farbror inbjöd oss systrar; den enda, som *ville* gå, var jag; de öfriga undanbådo sig artigt; då fick jag ensam följa med farbror; hvad mitt hjerta klappade, då jag vid hans arm inträdde i den stora, rikt upplysta balsalongen; jag hade ej dansat se'n jag var barn. Sedan jag en smula hemtat mig från första häpenheten, lät jag mina blickar göra upptäcktsresor, hvartill jag hade god tid, ty ingen bjöd upp mig, emedan mina föräldrar aldrig gjorde några bjudningar, och jag följaktligen var utan bekantskaper. Plötsligt fästades mina ögon vid en ung man af utmärkt skönhet, vårdslöst lutande sig mot en dörrpost; äfven han betraktade mig, hvilket föranlät mig att se åt annat håll; men när jag nästa gång såg dit, var hans blick ännu fästad på mig.

— Sitt stilla här, så vet jag hvar jag har dig, när jag kommer igen — sa' farbror — jag går bara in till ett par bekanta derinne, hvarvid han pekade på ett närgränsande rum, nickade åt mig och försvann.

Eugenie, som äfven var på balen och som blott afvaktat detta gynnande tillfälle, skyndade öfver golfvet bort till mig.

— Gud! hvad blåser det nu för vind? efter mamma släppt ut sin dufunge i dag; jag kan icke omtala min förvåning och glädje, när jag fick se dig; *du* på bal; det är ungefär detsamma som en löjtnant i högmessan, åtminstone lika underbart. Men hvad var det för en gammal hök, som satt här nyss och fläktade öfver dig med sina skyddande vingar; den har väl söta mor skickat upp i stället för nornorna, för att bevara dig från ondo. Herre min Gud! för de förståndiga mammorna, hvad de göra sitt bästa för att tråka ut en glad själ, — nå, fort, hvem var höken?

— Ack, du! det är en gudomlig hök, det är farbror min, som öfvertalat mamma att låta mig få komma hit.

— Aha! det var en annan sak, Gud bevare höken i så fall och låte honom få spelpassion för i afton; jag tycker redan jag ser honom derinne, hur han vänder bort korten mellan klorna, det är goda tecken.

— Åh, du må tro, han kommer snart igen; och det må han gerna; han är så beskedlig.

— Just derför må han roa sig derinne, jag unnar honom af hjertans grund detta lilla nöje; men Julie du! allvarsamt taladt, är här icke gudomligt roligt i afton?

— Jo, om jag bara fick dansa.

— Hvad! har du icke dansat ännu? och andra valsen spelas upp i rappet. Gud! för de bockarne till kavaljerer! hvar ha de sina ögon, som inte se, att du är den skönaste på hela balen, näst mig.

— Ja, det vet jag inte, men ett vet jag, och det är, att jag lär få sitta här hela aftonen och blott se på.

— Tyst, hvad ser jag, min Gud! hvem är skönheten der i dörrn — hur han betraktar mig — ja, *se* du! — och tillåt mig undra om du sett maken —

den måste man formera bekantskap med under aftonens lopp på ett eller annat sätt; himmel, hur han ser på mig!

— På *dig?* jag tycker hans blickar snarare hvila på *mig.*

— Barn! tag dig inga galna tankar, — men, farväl med dig nu! — valsen begynner på ögonblicket, och jag är redan uppbjuden till den och dessutom sju andra dansar; så går det, när man har ett ledigt sätt, — men, min Gud! der kommer höken — farväl, arma dufunge! — och så var hon borta.

Farbror nalkades mig i detsamma valsen spelades upp; med afundsjuka blickar såg jag kavaljererne skynda att uppbjuda sina damer, och märkte icke att den sköna fremlingen stod vid min sida, förrän farbror helt sakta lade sin hand på min arm, för att återkalla mig till verkligheten, och derefter presenterade för mig "löjtnant Scheide".

Han bad att få valsa med mig, — rodnande och förvirrad lade jag min hand i hans, och vi sväfvade bort; — han kunde valsa, — jag tyckte mig ega vingar — jag drömde jag var en liten fågel, som i vida kretsar flög högt öfver jorden. Ändtligen stannade vi, näst efter Eugenie, som såg ut som den personifierade förvåningen sjelf.

Min kavaljer talade mycket, och talade artigt och väl; icke sparade han heller på smicker, hvilket jag begärligt insög i långa drag; ännu en vals måste jag lofva honom. Med en behaglig bugning och en uttrycksfull blick aflägsnade sig min löjtnant, sedan han återfört mig till min plats hos farbror.

— Det var sjelfva fan, hvad ni kilade åstad, — utlät sig gubben, som var något prosaisk; men jag var så öfverlycklig, att jag förlät det hvardagliga språket af allt mitt hjerta, tryckte hans hand och utropade med strålande blick:

— Ack, farbror! en sådan vals, och en sådan valsör!

— Au! — gäspade farbror och tillade: vore det icke för din skull, reste jag hem genast, ty här är gement tråkigt.

— Välsignade farbror! dröj för allt i verlden! jag är uppbjuden till ännu en vals af — — af — —

— Af?

— Af löjtnant Scheide.

— Du måtte tycka namnet är konstigt; det gick något trögt att uttala: eller kanske min lilla ros redan öppnat sina hjertblad för den der granna fjäriln; det får du inte, mitt barn! ty han förtjenar inte en sådan plats.

— Åh, gudbevars, farbror! man behöfver väl inte förälska sig på ögonblicket, — svarade jag med så säker röst, jag kunde antaga, men bleknat hade kinden en smula — hvad har farbror mot honom?

— Mycket, mitt barn! han aktar icke en qvinnas hjerta och rykte så som en hederlig karl bör göra; många ha' förälskat sig i honom, och för alla har han brunnit en tid, tills han ledsnat och skyndat till en annan, leende med henne åt och hånande den förras tårar; bevare dig himlen från att blifva kär i en sådan Don Juan.

— Var lugn, bästa farbror! — svarade jag och ämnade verkligen i det ögonblicket att förakta den lättsinnige — men! — efter nästa valsen var jag lika betagen; jag var tydligen den enda, han visade uppmärksamhet — hvad hade hindrat honom att fladdra från blomma till blomma, om han hade varit en fjäril. Nej, man hade bestämdt förtalat honom, — du skall tänka det bästa om din nästa, sade jag till mig sjelf, och — så tänkte jag det bästa om honom — och var kär — mycket kär.

Efter valsens slut störtade Eugenie fram till mig samt bad mig gå med sig in i toilettrummet, för att hjelpa henne med ett brustet skoband. Jag såg på farbror, som nickade bifall — och vi skyndade bort.

— Nå, men i himlens namn, Julie! hvad har jag sett? du och han! *du* har bestämdt bjudit upp.

— Är du vansinnig!?

— Nej, men jag blir, om jag ej får reda på det här — tala genast — hur gick det till?

— Kors, kära du, farbror känner honom.

— Han, farbror Hök! — för mig genast till honom! Inga undflykter hjelpte. Jag måste presentera henne för farbror.

Hon gjorde en behaglig nigning och slog sig helt obesväradt ned på andra sidan om farbror.

— Så innerligt roligt att få göra herr landtrådets bekantskap; Julie har så ofta talat med mig om sin förträfflige farbror, och fast jag aldrig haft den äran att förut se herr landtrådet, upptäckte jag genast den nära slägtskapen af den påfallande likhet, som finnes emellan herr landtrådet och Julie.

— Hm! det var just ingen artighet åt min brorsdoter, — svarade farbror af uppriktigaste hjerta, emedan han var medveten om sin ovanliga fulhet.

— Herr landtrådet är alltför anspråkslös.

— Det är en dygd, mamsell Eugenie, som jag ej berömmer mig af att ega, men som jag önskade att *hvar och en* måtte besitta.

— Tackar ödmjukast, men, i så fall, skulle den förlora bra mycket af sitt värde.

— Deri tror jag att mamsell Eugenie har orätt.

— Ack ja, det är mycke' möjligt, låt oss icke längre tvista derom; jag är icke vid lynne dertill i afton; jag är en smula modfälld.

— Hur då, min bästa mamsell F.

— Ack, herr landtrådet kan väl förstå, att en ung flicka har tråkigt på en bal, då hon icke får dansa.

— Det begriper jag ganska väl, men omöjligt kan mamsell F. beklaga sig deröfver, som dansat hela aftonen.

— Jag! — utropade Eugenie, med så väl spelad förvåning, att både farbror och jag började tänka att våra ögon bedragit oss.

Slutligen återhemtade sig farbror från sin häpnad och sade helt allvarligt:

— Jag skulle på min heder vilja intyga, att jag hela tiden sett mamsell F. dansa och sednast nu för en tio minuter se'n.

— Ack, nu vet jag! — och Eugenie skrattade så okonstladt och hjertligt att vi helt omedvetet instämde — Herr landtrådet menar min syster.

Eugenie egde endast en bror.

— Hva' — — hva — ba! — — syster! — det var en förvånande likhet!

— Ja! är det inte'? — vi äro tvillingssystrar, och i afton fullkomligt lika klädda, och fremmande personer hafva svårt att åtskilja oss.

— Vill inte mamsell F. göra mig det nöjet och visa mig sin syster; det skulle vara mer än roligt att se damerna tillsammans.

— Ack, att jag skall vara så olycklig att ej kunna uppfylla herr landtrådets önskan; just nu då Julie och jag befunno oss i toilettrummet, instörtade min syster till mig och utropade med den mest oförställda glädje: Eugenie! Eugenie! jag har fått bud att jag genast skall resa hem — min fästman är kommen — jag far hem med min bror — du kan stadna qvar så länge, tills han kommer tillbaka och hemtar dig, — och härmed var hon borta.

— Jag är öfvertygad, att, ifall mamsell Eugenie rest hem i sin systers ställe, fästmannen ej märkt ombytet.

— Nej, det är nog möjligt, ty förlofvade märka sällan någonting; men som jag alltid vördat eganderätten, och som svåger min inte valsar, brydde jag mig inte om att göra syster Elise det sprattet.

— Mamsell F. dansar då så gerna?

— Ack, herr landtråd, jag dansar med passion; och om det vore modernt, att damerna bjöde upp, skulle herr landtrådet minsann ej slippa undan.

— Bevars, Bevars Gud väl, min bästa mamsell F., haf medömkan med min gikt. Emellertid — fortfor han efter en liten paus — är det mig ett verkligt nöje att kunna uppfylla mamsell Eugenies önskan.

Eugenie gjorde stora ögon; hon började nästan frukta, att gubben blifvit qvitt gikten för en stund. Men farbror fortfor:

— Här är en löjtnant Scheide, den ende af mina bekanta här, som dansar; han beklagade sig just nyss öfver att han ej kände några damer, så att han kunde få valsa, hvilket också är hans favoritnöje.

Detta var en ren nödlögn af min betryckta farbror, som fruktade att Eugenie skulle göra allvar af sin hotelse att bjuda upp honom, och som dessutom ville blifva henne qvitt.

— Jag skyndar att presentera honom — jag tycker hvad han skall bli glad — och härvid stultade gubben mot dörrn.

— Det gick ju präktigt, min engel — skämtade Eugenie — jag tror jag lurade höken, tack vare syster Elise, som jag fick fast i så oförmodadt — ha, ha, ha! jag föreställer mig hvad hon nu har trefligt derhemma hos sin utkorade; och allt detta har hon att tacka mig för, ha, ha; men så tackar jag henne för en god vals, så kan det vara qvitt.

— Ja, men Eugenie! att du kunde ljuga så orimligt för farbror.

— Ja! hvad tycker du väl! det gick ju som en dans; jag är född till historieskrifvare.

— Men vet du, Eugenie! från denna stund håller jag mindre af dig.

— Tyst, flicka! du har inga talanger, och inte förmår du uppskatta dem der de finnas — men. se der komma mina riddare! himmel, hvad han är skön!

— Farbror, menar du?

— Det förstås; hvem annars?

Innan kort sväfvade hon åstad med den sköna fremlingen; och mitt sinne kunde ej värja sig för en gnista svartsjuka, då jag såg alla behagsjukans konstgrepp, hon använde för att fånga honom; äfven han tycktes en smula lifvad.

Men! balen slutades, och då vi kommo till vår vagn, hvem stod der tillreds att hjelpa oss upp, om ej han; — varm var hans handtryckning, varm var hans blick vid afskedet; jag var lycklig, och gömde tyvärr hans bild för evigt i min unga själ.

Morgonen efter balen satt jag vid fönstret och broderade — en ryttare sprängde förbi — han helsade, och allt blodet jagades till mina kinder. Hvem var den herrn, — frågade min mor med undrande blick, och det kostade mig icke ringa möda att uttala hans namn utan darrning på rösten.

Kort tid derefter inkom min far en dag och berättade, att han hade fått en process att utföra för en ung, hygglig man, som han aldrig hade sett förr, en löjtnant Scheide. Denne sednare kom ofta till min far under processens fortgång, för att höra hur det gick; han presenterades för min mor och mina systrar, som alla fattade stort tycke för honom; och innan kort var han hvardagsgäst derhemma. Ingen oinvigd skulle kunnat se att han visade mig något företräde framför sy-

strarne; men en afton, då han skulle gå, smög han en biljett i min hand. Uppkommen på kammaren läste jag den med klappande hjerta; den innehöll de eldigaste försäkringar om kärlek och tro, jemte en innerlig bön om ett möte för några ögonblick ner i vårt lilla lusthus i trädgården; klockan nio skulle han infinna sig der och troget vänta tills jag finge tillfälle att komma. Hvad jag öfverlade hur jag borde göra! men kärleken var starkare än förnuftet — och jag gick. Men! jag vill vara korrt — detta möte var ej det enda; och slutligen fann jag, ehuru mitt hjerta var nära att brista dervid, att farbror sagt sannt om honom — det var ej kärlek, det var låg passion han hyste för mig; jag var, gudskelof, ej nog förvillad, att icke inse detta, och, djupt sårad, drog jag mig tillbaka — min heder var räddad — men! min lefnads lycka var förbi! och efter denna stund kan jag ej påminna mig, att mina föräldrar hade skäl att förebrå mig någon ohejdad glädtighet; jag blef tyst och stilla; den ena rosen efter den andra försvann från kind och hjerta, lemnande rum för de hvita liljor — med ett ord: jag var alldeles förändrad. De mina undrade mycket en tid och fördubblade sina ömma omsorger för mig; men mitt förtroende gaf jag dem icke. Jag tryckte mina qval till mitt blödande hjerta och teg. Min största fröjd var nu att gå i kyrkan, der kunde jag ostörd få öfverlemna mig åt mina sorgliga betraktelser, ostörd få gråta ut; äfven hittade månget tröstens ord till mitt sinne.

En Söndag — ungefär en månad efter den stora förändringen i mitt öde — satt jag, som vanligt, i kyrkan, försjunken i tankar — då — vid lysningarnes afkunnande ett namn kom mig att spritta till, det var *hans* namn, det lyste för honom och — Eugenie.

Det var ett under att jag öfverlefde det ögonblicket; men efter några minuters domning återfick jag så

mycken sans, att jag, lugn till det yttre, kunde bevista gudstjensten till slut.

Hemkommen föll jag i en yrande feber.

Under min sjukdom lät jag ord undfalla mig, som kommo de mina att finna klaven till min sorgbundenhet — man hade börjat dra misstankar af Scheides uteblifvande — och nu hade man visshet.

Då jag småningom återvaknade till lif, likt en planta, den man först uppryckt med rötterna och låtit solen bränna, men sedan förbarmat sig öfver, nedsatt i jorden och omhuldat, — visade mig min mor och mina systrar en ömhet, som värmde mitt stelnade hjerta och lät dem vinna mitt fulla förtroende.

— Min Gud! hvad tant lidit mycket, bestämdt så mycket som någon jordisk varelse kunnat lida.

— Nej, min kära flicka, långt derifrån; vår Herre bevarade mig från de mest tärande qvalen, sjelfförebråelsens — men nog led jag på den tiden, dock mest af hans olycka, ty olycklig blef han i sitt äktenskap, gränslöst olycklig. Eugenie var som hon alltid varit: fåfäng och lättsinnig. Den icke obetydliga förmögenhet, hon medfört i boet, var snart förslösad. Missämja och svartsjuka voro de dagliga gästerna i detta sorgliga hem. Alla talade om deras beklagansvärda lefnad, och detta gjorde mig obeskrifligt ondt. Jag kunde aldrig, oaktadt alla mina bemödanden, öfvervinna min kärlek till Scheide, ehuru både jag sjelf och de mina sade mig, att han ej var den värd — men kärleken är en känsla, som ej låter befalla sig.

Efter tre års förlopp var det unga parets ställning alldeles förtviflad, då bref ankom härifrån Sverige, att Scheides farbror, som i flere år varit bosatt här, dött och efterlemnat en liten jordegendom, till hvilken Scheide var enda arfvingen. Det var ett glädjebudskap; de flyttade genast dit, och under tio år hörde man ingenting om dem.

Men en dag berättade mig min mor, att Scheide skrifvit till Eugenies bror och berättat att den olyckliga dött, efter att hafva gifvit lifvet åt en dotter, deras enda barn. Det var en underlig känsla, som då rörde sig i mitt inre. Han, den ännu alltid älskade och saknade, enkling och med ett litet spädt barn utan modersvård, hvad jag önskade att osedd kunna egna dem båda mina ömmaste omsorger; men dessa behöfdes tyvärr snart på närmare håll. Min mor insjuknade häftigt i hjernfeber och inom åtta dagar fanns hon ej mer. Detta grep min far till den grad att vi fruktade för hans förstånd. Hans enda önskan var att få följa henne, den kära makan — en önskan, som också inom några veckor uppfylldes, och nu stodo vi ensamma i verlden. Våra bröder hade ännu intet eget hem att der erbjuda oss en tillflykt. Våra tillgångar voro ytterst knappa, ett beslut måste fattas för vår framtid. Min äldsta syster, som var ganska skicklig i språk och musik, föreslog att bilda en liten flickpension, i hvilket fall den stora glädjen tilläts oss att vara tillsammans. En af oss skulle ha hushållsbestyren, och de tvenne andra efter bästa förmåga hjelpa till vid undervisningen. Förslaget antogs enhälligt och visade sig vara ganska godt. Den lilla pensionen vann allt mera förtroende och utvidgades betydligt redan efter första halfårets förlopp, och vi hade derigenom vår rikliga utkomst.

Ett år hade nu förflutit sedan föräldrarnes död. Vårt lilla hem var fridfullt och stilla som vanligt, och ingen af oss tänkte någonsin på någon hastig ändring i våra lefnadsförhållanden; då hade jag varit borta en eftermiddag och såg vid hemkomsten, att något ovanligt var å färde; man såg hemlighetsfull ut; man nickade och såg på mig — ändtligen sade min äldsta syster: ja! det är väl ändå det rättaste att lemna henne det.

— Hvilket? hvad? — frågade jag, som ej begrep det ringaste.

— Jo, här är bref till dig från — — från — —
— Från?
— Från Sverige.
— Från Sverige — hviskade jag och nedsjönk nästan vanmäktig på den första stol, som var till hands.
— Ja, från Sverige, och då vet man från hvem; vi ha' riktigt öfverlagt härhemma, om vi skulle lemna dig brefvet eller ej, ty nog kunna vi veta hvad det innehåller; och skulle nu han, för hvilkens skull du redan lidit så mycket, rycka dig ifrån vår lugna krets, för att kanske ännu en gång göra dig olycklig, vore det mer än våra systerliga hjertan kunde fördraga, — och stora tårar rullade nerför kinden.
— Läs du brefvet, Margaretha! — utbrast jag rörd — ingen har större rättighet dertill än du, som varit min moder och syster på en gång; efter ditt beslut vill jag rätta mig, må brefvet innehålla hvad helst det vill.

Och hon läste, läste just det här — fortsatte gumman och gick bort i ”biblioteket”. för att ur en gammal bok framtaga ett gulnadt papper, det hon räckte mig: — Du kan läsa det sjelf.

Med en känsla af vördnad emottog jag detta bref, som säkert många gånger blifvit omläst under de trettiofyra år det varit i gummans ego, och började, litet darrande på rösten:

”Julie!

Lefver hos dig ännu minnet af en man, som så litet var din kärlek värd och som kostat dig så många tårar, då har jag skäl att frukta, det detta minne efter så många års förlopp är så bittert, att du endast med afsky eller i bästa fall, likgiltighet betraktar dessa ord, dem jag länge ej vågat framställa, ehuru de sprungit ur ett nu mer än någonsin älskande hjerta, men dem jag nu besvär dig, vid minnet af *din* rena ungdoms-

kärlek och mina många olyckor, att taga i öfvervägande. Jag vågar ej framstamma en bön om förlåtelse för det förflutna, må det hellre tillåtas mig att genom den ömmaste kärlek och de oaflåtligaste bemödanden för din framtida sällhet afbörda mig min omätliga skuld, i händelse du samtycker till min varmaste önskan, att blifva en maka för den olycklige fremlingen här och en mor för hans späda dotter. — Julie! i ingen annans armar vill jag hellre se detta barn än i dina; har du mod att stöta den lilla hjelplösa ifrån dig? har du mod att vända dig bort från de oskuldsfulla ögon, som blicka emot dig? Den lott jag har att erbjuda dig är ej lysande, men den är fullt tryggad, och med Guds och din hjelp, du goda! skall jag, om du delar den, bli en bättre menska än fordom och en huldare make.

Hvad beslut du än må fatta i afseende på denna vördnadsfulla bön, dröj ej att låta mig få del deraf — ovisshet är värst af allt, äfven för den, som är så ovärdig ett gynnsamt svar som

din älskande och ångerfulle

Heinrich."

— Ja, så skref han — talade gumman — så skref han, och aldrig var något hjertligare menadt eller trognare uppfyldt. Intet ögonblick behöfde jag ångra att som hans maka hafva följt honom till ett fremmande land, der jag upplefvat så många lyckliga dagar. Stor var min sorg och min saknad, då han rycktes ur mina armar. Stor är den ännu, ehuru en glad aning säger mig, att det icke skall dröja rätt länge, innan jag ser honom åter.

— Min goda, kära tant! tala ej så.

— Jo, just så, min lilla flicka! vi skola ofta tala härom; jag vet att du håller af mig, och då vet jag också, att du unnar mig hvarje fröjd, således äfven

den största, att få öfvergå till en annan verld, der jag anar så mycket ljus, så mycken skönhet och så mycken kärlek. Men när jag ligger på plågans bädd — en väg, som väl jag, likt de fleste, först måste beträda, innan jag får skymta evighetens klara rymder, — då skall du lofva mig att en afton, då du ser det är nära slut, du låter mig vaggas in vid tonerna af den sång, han och jag alltid så mycket älskat — du vet hvilken jag menar — du kan upprepa den så länge, så glömmer du ej bort den — tillade gumman med ett underligt smålöje — och nu, nu vet du ändtligen din gamla tants enkla historia, den du så länge och så ifrigt önskat få reda på.

— Kors, tant! hur har tant kunnat veta det?

— Åh, du tror väl du är slug som en gammal diplomat, men det är ett misstag. Naturen har gjort mycket för dig, min flicka! då den gifvit dig vår stammoders både namn och öfriga ryktbara egenskaper.

— Hvad tant är — — —

— Skarpsynt menar du, min vän! jo, jo! ögonen äro ej så klena till att vara sextiosex år, eller hur?

— Nej, jag menade ej så; jag skulle sagt: hvad tant är god, som förtrott mig allt detta: jag får lof att omfamna tant och tacka af allt mitt hjerta.

— Det får du visst mitt goda barn! och sedan får du göra någonting vida svårare, som jag ålägger dig; du får tiga med den märkvärdiga historien så länge din gamla tant ännu lefver; sedan ger jag dig rättighet att befordra den till trycket, om du har lust.

— Ja, sämre har blifvit tryckt, vet tant.

— Du är för lycklig med dina artigheter; min lefvernesbeskrifning bör känna sig oändligt smickrad, tycker du inte det?

— Jag tycker att tant är en smula satirisk i afton, men det gör detsamma, jag håller af tant likväl; och så tycker jag att jag bör se på klockan, — half

nio, — Gud hjelpe mig för moster Regina, — ölosten är kallnad längese'n. Godnatt min kära tant! sof godt, och dröm om flydda dagar och om *honom*.

— Vänta, vänta, kära barn! medan jag drar en svafvelsticka och tänder ljuset, så jag får lysa dig ner för trappan, du vet den är halsbrytande; se så, i Guds namn, min flicka! — stå inte på hufve't! — Gud vare med dig!

Ungefär en månad efter detta samtal kom en afton bud att jag genast skulle skynda in till den gamla, som blifvit häftigt sjuk. Då jag kom låg hon i brinnande feber. Läkaren tillkallades; han såg betänksam ut: sträng förkylning — sade han — blir troligen bröstinflammation, — och så tog han sig helt lugnt en pris snus, ritade upp ett recept och gick sin väg.

Det var en ångestfull natt; stormen pep och hven. Det smala talgljuset spred ett sparsamt och fördystdrande sken öfver den gamlas drag. Ibland slumrade hon in några minuter, men spratt häftigt upp och stirrade då på mig med fullkomligt medvetslös blick, derefter tillslöt hon genast ögonen och föll ånyo i dvala. Mot morgonen blef hon något lugnare, och en välgörande sömn sänkte sig öfver de brännande ögonlocken. Jag begagnade denna stund af ro, att skrifva till hennes styfdotter, Anna, som konditionerade som guvernant fyra mil från köpingen, för att underrätta henne om modrens sjukdom och bedja henne, om möjligt, skynda att bistå henne, emedan jag sjelf ej kunde använda min tid. Det gjorde mig riktigt ondt att nödgas bedröfva den stackars flickan, som jag visste älskade gumman kanske mer än mången dotter älskar sin verkliga mor.

Läkaren kom och förklarade att det var sämre i dag än i går; och af hans mine kunde jag nog se hans tankar. En sjuksköterska anskaffades, en gammal vänlig gumma, ej en sådan, som tar betaldt för det hon

sitter och sofver, och låter den sjuka skrika sig till lungsot efter en droppa vatten, — och nu kunde jag någorlunda trygg gå hem till mitt och läsa med mina elever, — en sak, som, inom parentes sagdt, sällan förefallit mig tråkigare än den dagen.

Två dagar förgingo, under hvilka den gamla blef allt sämre; hon talade nästan ej, blott nickade, då jag närmade mig sängen, till tecken att hon kände igen mig.

Andra dagens afton anlände Anna, nästan sjuk af oro; och rörande var det att se gummans glädje, då hon igenkände sin dotter. Hon sträckte de matta armarne mot henne, och ett sakta: "Gud välsigne dig, barn! välkommen!" — sväfvade öfver hennes läppar — Mamma, mamma! — var allt, hvad den arma flickan kunde framstamma.

Glädjen öfver dottrens ankomst tycktes skänka den gamla nya krafter; men det var blott den fladdrande lågan, som lyser klarast ögonblicket förrän den slocknar. Dagen derpå var gumman sämre, och Anna omtalade för mig under tårar, att hon ej mera vågade hysa något hopp. Läkaren hade sagt henne det.

I fem dagar hade hon haft den sorgliga glädjen att omhulda den älskade gamla, då kom hon en afton in till mig och sade, att gumman längtade att se mig; genast följdes vi åt. Så roligt att se er tillsammans, mina båda kära barn, — hviskade hon då vi inträdde, — sätten er här hos mig; jag känner mig lättare och friare från plågor än vanligt, jag vill använda denna stund att tala med er. Och nu talade hon om sin stora längtan efter ett annat, bättre lif, om vår saknad, om Annas framtid, den hon lugnt öfverlemnade i Guds hand o. s. v. Slutligen sade hon till Anna: tag hit din fars porträtt! du vet hvar det ligger; jag vill se de kära dragen ännu en gång härnere, innan mina ögon omtöcknas af dödens skuggor, innan jag får skåda honom förklarad deruppe. Med tårfyllda ögon gick Anna

efter det lilla porträttet och lemnade det åt den gamla, hvarefter hon tände ljuset och satte det på bordet vid sängen. Länge och med hela själen i ögonen betraktade gumman de välbekanta dragen, ett leende uppklarnade hennes ansigte, en tår, en glädjetår, rullade ner för den skrynkliga kinden — hon tänkte på det snara återseendet. Sakta hopknäppte hon händerna och bad. Då hon slutat, vände hon sig till mig och frågade mildt: "minns du, att du lofvat sjunga för mig, just nu skulle jag vilja höra de tonerna".

— Ack, tant! jag minns det nog; men hur skall jag kunna det *nu?*

— Vill min lilla Eva tänka, när hennes gamla tant är borta, att du lemnat en af hennes sista, käraste önskningar ouppfylld?

Jag ryste, — det föreföll mig som jag skulle sjunga en liksång, — jag visste ej hur jag skulle kunna börja, men jag kände att jag måste, slutligen sjöng jag: "Was ist der Mensch?" Darrande och halfqväfda voro tonerna; den ena tåren efter den andra droppade ned på min bleka kind, men jag sjöng ändå, jag hade ju lofvat. Anna låg med sitt hufvud i mitt knä och gret, men då jag kom till de orden: "und schnell bedecht ein Erdenhügel mich, der ich Staub vom Staube bin" — förmådde jag ej mera. Jag lutade mig ned och snyftade krampaktigt.

— Tack, barn! — sade den gamla svagt, — det var mig kärt att höra, men gråt inte så! det smärtar mig, och nu, godnatt! jag vill försöka att slumra en stund, — och så räckte hon mig sin lilla aftärda hand, den jag innerligt kysste.

Jag ville nödvändigt vaka hos dem, men Anna bad mig så mycket att hellre vaka natten derpå, då hon trodde det bättre skulle behöfvas, att jag slutligen gaf vika och gick hem.

Men jag sof ej lugnt; oroliga drömmar plågade mig. Jag var med mina tankar hos den sjuka. Jag såg henne vid aderton år med rosiga kinder och strålande ögon, på balen — hon var så lycklig, så glad; hvitklädd var hon, och blommor hade hon i håret; då kom han, den unge sköne mannen; han tog henne i sina armar, — de sväfvade öfver golfvet, — och i detsamma vidgade sig danssalen, — den blef allt större och större, — golfvet hade försvunnit, der var en grön gräsmatta i stället; — lummiga hängbjörkar susade, och himlen hvälfde sin omätliga blåa rymd öfver deras hufvuden; — de sväfvade allt längre upp, — och allt som de kommo högre tog hon bort den ena rosen efter den andra och lät dem falla till jorden; — slutligen flögo de så högt att jag ej kunde se dem mer, blott en ljus sky utvisade stället der de försvunnit, men i skyn satt en tindrande stjerna. Och i detsamma vaknade jag; det var ljusa dagen; min första tanke var den gamla. Har moster hört, hur det är med gumman Scheide i dag, — frågade jag moster Regina, som gick och sysslade med kaffet. — Åh! hon är allt bra, — svarade moster med en besynnerlig ton.

— Min Gud! moster Regina! hvad vill det säga; hon är väl inte — —

— Död, menar du? — jo, Eva lilla, det är hon; — men låt mig nu se att du tar saken förnuftigt och inte ger dig till att gråta för en sak, som inte kan hjelpas. Dessutom skall jag trösta dig med det, att hon inte hade haft några plågor, stackarn, sa' vakthustrun, som var här och budade, utan det gick så stilla, att inte en gång hvarken hon eller mamsellen märkte när hon dog, men nu på morgonen har det skett, ty de hade hört henne andas hela natten förut. Och så lär hon ha' dött med ett gammalt porträtt i handen, sa' madam, och det var knappt de kunde ta' dä'n det ifrån henne.

— Ack min Gud! hade hon det hos sig?

— Ja, hvad tycker du väl! — inte vill jag säga nå't ondt om menskan, men nog hade det varit christligare att dö med psalmboken i handen, än med en syndig menskas beläte.

— Ack, moster! hon hade psalmboken i hjertat.

— Jaja! kan väl vara; — dömer icke etc. — Skall jag lägga socker i din kopp?

En Lärarinna.

Tror någon att en sådan har roligt i verlden, så bedrar "någon" sig, det vågar jag påstå. Jag talar ej om en vanlig guvernant i ett enskildt, borgerligt hus på landet, en sådan, som inom familjen och i hela trakten anses som ett underverk af lärdom; som vid julårne får en röd och hvit musslinsklädning, jemte handskar, tvål och luktvatten till present, och som, då hon känner ensamheten tryckande, har rik tillgång på bildadt och underhållande sällskap i husets medgörliga informator, i hvilken det ock står henne fritt att till tidsfördrif förälska sig, och som, om hon ej är alltför vanlottad till sitt yttre, ej begär något bättre, än att få älska tillbaka af hjertans grund. — Ack! hon är jemförelsevis mot lärarinnor, som hålla pension i småstäder, ett riktigt lyckans skötebarn, hvars största sorg här i lifvet är den, då informatorn begifver sig af till Lund, att ännu ytterligare föröka sitt eget och sina lärjungars, (i hennes tycke) mer än tillräckliga vetande. — Nej! jag menar, som sagdt är, en sådander stackars varelse, som slagit upp sina bopålar i någon aflägsen vrå af verlden såsom "Skolmamsell," eller — som de vittra fruarne i den lilla staden älska att uttrycka sig — som "guvernantska".

Jag kände en sådan "Guvernantska" i min ungdom, en ganska hygglig menska, så utan som innan. Hon hade erhållit sin uppfostran i en större stad, ej i en af de allra största, men det fick väl gå för sig ändå. Som sagdt var, i en större stad, hvarest fanns en pension, der man gjorde underverk, mot hvilka trollkarlarnes i Egypten voro bara lappverk. Man gjorde nemligen af en "mindre vetande," eller till och med ibland -- och detta oftast ändå — af en icke något vetande fjortonårig flicksnärta i mamlucker och hårpiska längs ryggen, inom tvenne års tid en allvetande guvernant, den der undervisade i: sång och pianospelning, franska, tyska, engelska, svensk och allmän historia, geografi, svensk gramatik, aritmetik, målning och handarbeten! — — — hvad tycks?

För min del tror jag, att antingen voro barnen på den tiden riktiga snillen, eller besatt lärarepersonalen i nämnde pension någon trolldomsförmåga, eller — det är en djerf tanke, men den *måste* fram — var det bara charlataneri alltihop! —

I denna min syndiga förmodan styrktes jag verkligen af min goda vän, guvernantens intyg.

Det var om henne jag skulle tala några ord: Hennes namn var Sophie Reinmann; fadern hade i lifstiden varit: först handlande, se'n bokhållare och så slutligen sin egen igen, d. v. s. han hade ingenting att göra och snart sagdt ingenting att äta, och hans familj inte heller — det är så vackert när slägten följs åt. — Modren var en stilla och arbetsam menniska, som, efter mannens död, stöpte ljus, bakade bröd, och dessemellan gjorde kronor af grönt vaxadt papper åt bondbrudar och dito lik, för att lifnära sig och sin dotter. Aldrig var lilla Sophie gladare än då hon hörde någon själringning kl. 9 om morgnarne. Hon visste nog, hon, att det icke var någon "bättre," som då dött. För dem ringes kl. 10 och för riktigt förnäma kl.

11 — ordning skall det vara i ett samhälle. — Vid sådana tillfällen hände icke sällan att den lilla lifliga flickan kom inspringandes till sin saktmodiga mamma och utropade med strålande ansigte, i det hon slog tillsammans de små händerna: ”Herre Gud, mamma, så roligt! det ringer för ett bondlik!”

— Mitt kära barn, hade då mamma sagt, inte skall du glädja dig så öfver det.

— Det! — utropade den lilla; Gud gifve det doge så många i veckan, som vi hunne att binda kronor åt!”

— Sophie, Sophie! tänk om din mor vore en bondqvinna och doge ifrån dig — huru skulle du då vara till mods?

— Herre Gud, mamma lilla! det tänkte jag icke på, — och nu stodo hennes ögon fulla af klara tårar och, kastande sig om moderns hals, utropade hon: de få lefva, de få lefva allihop så länge de vilja! jag skall inte säga ett ord om det.

Nu hände sig en dag att lilla Sophies morbror, en välbehållen slagtare i staden, der den underbara pensionen fanns, kom på besök hos sin syster. Han såg deras fattigdom och som han var en god menska, som hyste medömkan för hvarje skapad varelse, oxar likvisst undantagna, sade han till syster sin:

— Hör du Gustafva, stackare; det är svårt för dig att kunna dra dig fram med flickungen märker jag.

— Åh nej, Johannes lille! jag kan inte klaga; vår Herre har varit så nådig och inte låtit oss fattas arbete hittills och jag hoppas, på Guds makt, det inte skall tryta hädanefter heller.

— Ja, åhja, det der är godt och väl, du är en from och tålig qvinna, Stafva, det känner jag igen se'n barnaåren; men ser du, syster min, om det också räcker till er dagliga nödtorft, så räcker det ta mej f-n inte längre heller, så mycket ser jag då, och flickungen behöfver lära någonting; det är godt gry i henne.

— Åh ja, Gudskelof! hon har godt förstånd.

— Förstånd! prata inte du i vädret, hon har, f-n besitta mig, geni, och det så visst som mina oxar ha båd' horn och svansar, hi, hi, hi!

— Åh, kära Johannes, tror du det?

— Som jag sagt, hon har geni, barnet, hon har snillets låga inom — inom pannan och denna låga tillkommer det mig att ge en förståndig riktning, så att den inte sprakar ut åt horizonten och antänder universum, förstår du!

Den hederlige mästaren såg både vigtig och lärd ut, då han yttrade detta. Hans syster beundrade honom under tystnad.

Nöjd med det intryck han åstadkommit, lemnade mäster Dunker snart den högtidliga tonen, hvilken af naturen visst icke var hans, och utropade i sin vanliga tonart: Vet du syster min! att derhemma är en pension, som är alldeles förbannad!

— Åh! —

— Ja du, det är min själ sannt, vet du! — Jag skickade dit min lilla Albertina för ett halft år sedan — jag var nästan nödsakad till det, för si när man skall sköta sina affärer ordentligt, har man inte tid att sjelf undervisa sina barn — här strök sig mäster helt belåtet om den fylliga hakan — som sagdt: jag skickade henne dit i höstas — nåh ja, hon var då inte *utan* kunskaper precis, det hade jag nog sörjt för, men nu är hon förbanna mej så god, att hon slår oss allihop på fingrarna derhemma; hon både helsar god morgon och god afton och ropar på katten på fransyska och allt möjligt — det är riktigt så att tårarne kunna komma en i ögonen vid'et. — — Hon hade nu aldrig spelat en ton förr än hon kom i skolan, och nu håller hon ett lefverne på pianot, så ibland måste min själ både mor och jag gå ut, för si, jag skall säga, att spelmamsellen har sjelf varit hemma och hört vårt in-

strument, och hon säger att det är för starkt ljud för rummet, eller om hon sa' att det var rummets fel, att det var för litet, det mins jag inte så noga, men att ungen inte hade någon skuld, det vet jag bestämdt.

— "Åh Herre Gud, Johannes, att lilla Albertina är så lärd!

— Ja är det inte en glädje? — och den hederlige, lättrörde mästaren drog upp sin silkesnäsduk och upphemtade från de stora, utstående ögonen tvenne tårar af fadersstolthet.

När bådas rörelse något satt sig, fortfor brodern: Som jag nu alltid hållit af dig, Stafva lilla, och som jag fattat tycke för flickungen din, har jag ämnat ta henne med mig hem, riktigt som mitt eget barn och sätta henne i samma pension, der jag har min lilla stumpa, så kan hon bli ett stöd för sin gamla mor på hennes ålderdom.

— Herre Gud i himmelen välsigne dig Johannes lille, är det ditt fulla allvar?

— Ja ta mej f-n är det icke det — se der kommer flicksnärtan — kom hit Sophie lilla, så får jag tala med dig, mitt barn! — Skulle du ha lust att följa med morbror din till sta'n och gå i skola och bli lärd, liksom min lilla Albertina?

Flickan såg än på morbrodern och än på modern, utan att veta, om hon skulle taga saken på skämt eller allvar.

— Se så, Sophie lilla! svara nu morbror Johannes hur du vill!

— Ack, så gerna, så gerna, ropade den lilla och hoppade omkring af fröjd — jag som alltid längtat att få komma i skola! — men — mamma följer väl med?

— Nej mitt barn det är omöjligt — jag får stadna qvar här och tacka Gud, som så underbart sörjt

för dig genom din hederlige morbror — Gud välsigne dig, Johannes!

— Mamma! du gråter — jag ser nu att det är riktigt allvar att du inte kan följa med, och då — tack morbror Johannes, men då vill jag inte bli lärd! —

Morbror skrattade så den runda magen hoppade, men i hans öga satt en tår, då han sade:

— Du är säker, du, din lilla laxöring, hi, hi, hi, — brås på slägten — bestämd och "regal" af dig som morbror sjelf — flickungen har min själ rätt, Stafva du! Jag kan inte inse hvarför du skulle sitta här ensam och kukilura — hemma hos mitt står den lilla vindskammaren ledig, som du tyckte så mycke' om då du var flicka i verlden, och ville du bo der, så vet du att du gjorde bror Johannes en stor fröjd — nog får du arbete der också; der finnes både folk, som nyttja talgljus och folk, som dö, och det är väl ändå "kronan" på verket, eller hur? hi, hi, hi! — du ser bror Johannes är framme med ett roligt ord, nu som förr, när det bär sig."

— Och med en ädel handling — min käre bror! Jag kan aldrig tacka dig nog!

— Ja, hvad f-n är det då värdt att bara försöka, småskrattade den rolige mästaren, gaf syster sin ett bastant handslag till bekräftelse på affärens uppgörande och hugnade lilla Sophie med tre smällande kyssar, till besvarande af hennes tacksamma smekningar.

Så kom lilla Sophie i den märkvärdiga pensionen, der hon snart begrep att hon kunnat begripa mycket mera, om bara lärarepersonalen haft större tillgång, såväl på kunskaper, som på sättet att meddela dem. Emellertid lemnade hon intet tillfälle obegagnadt att samla honung af de anspråkslösa blommor, som stodo till buds, och innan kort svor morbror Johannes på att hon var "värre" än sjelfva Albertina, den han hittills,

näst sig sjelf, ansett för det största geniet inom Dunkerska familjen.

Sophie uppnådde sitt sextonde år, blef konfirmerad och lemnade pensionen ”med kunskaper som en magister kunde afundas henne,” påstod morbror. — Hon sjelf smålog blott, fortsatte dagligen sina studier på egen hand och läste med sina kusiner, småherrarne Felix och Abelhard Dunker, hvarmed gubben fann sig serdeles belåten. — Sophie var hans älskling, hans ögonsten; aldrig hade någon hört honom yttra ett hårdt ord till henne. Blott en enda gång på sednare tider hade han varit missnöjd och det allvarsamt ändå, i anledning af hennes förslag att låta katekesen hvila till gossarne kunde begripa den. — Då blef morbror alldeles rosenrasande och det af två skäl: —

Pro primo: fanns det i hans tanke ingenting, som inte en Dunker kunde begripa, och

Pro secundo: ansåg han bestämdt den far eller mor för en riktig hedning, som inte, det första deras barn kunde läsa någorlunda försvarligt innantill, ställde om att nämnde bok pluggades i dem från perm till perm, om det värkte aldrig så i deras arma hjernor. — Då först var man en kristen menniska — så hade både hans far och farfar tyckt, och derför hade vår Herre välsignat dem med hyggliga och välartade barn beggetvå, och så tyckte han sjelf, och för framgången af sin idé hade han utsatt ett pris af 12 sk. riksgäld för hvarje hufvudstycke pojkarne kunde genomsträfva. Men det såg ut som småherrarne hyste riktig fasa för pappas tolfskillingar.

— Präktiga pojkar, sa’ pappa, inte tecken till snikenhet hos dem; de hade längese’n kunnat sin katekes, om jag inte satt ut belöning så der — de göra ingenting för pengar — och så tog pappa bort belöningen, men ingen ändring förspordes.

— Hm! sa’ gubben.

Så förflöto två år och gossarne skulle i skola, icke för det Sophie inte kunde lära dem längre, utan derföre, att pappa likaledes af sin pappa vid den tiden blifvit skickad i "storskolan".

Då Sophie icke mera hade någon egentlig verkningskrets i hemmet, ville hon ej längre qvarstadna der. Efter många böner och mycket öfvertalande erhöll hon slutligen gubbens tillåtelse att få försöka sin lycka som guvernant på en Herregård, några mil från staden, men att, på inga vilkor vara borta längre tid än ett år. Hon reste, och man påstod att pappa Dunker inte gaf någon menniska ett vänligt ögonkast de första fjorton dagarne. Albertina spelade om aftnarne för att muntra gubben, men pappa hade den oartigheten att säga, att det var skilnad på dånande och spelande, och att det var bättre hon gick ut i köket att se efter ölosten. Då blef Albertina riktigt ond, slog igen pianot, så det gaf genljud deri, och förklarade att hon inte ämnade spela på en hel månad.

— Tack för dct, sa' pappa lakoniskt, drog ned sin hvita bomullsmössa öfver venstra örat och "hällde sig" en stund på soffan, för att i andanom höra lilla Sophie spela hans älsklingsstycke: "Marsch vid de med liar beväpnade Polackarnes utryckande från Warschau" — se det var något annat, suckade pappa och så somnade han. —

Ändtligen var Sophies pröfningsår tilländalupet och hvem var glad om ej morbror Johannes, då han guppade åstad i den gula berlinaren för att hämta sin älskling, och flera gånger hörde man honom säga derhemma, då allt var i sitt gamla skick igen: ta mig f-n jag begriper hur jag kunde vara så dum och låta den envisa flickungen ge sig åstad.

En vacker morgon var hela Dunkerska huset upp- och nedvändt. Man sprang i trapporna och smällde i dörrarna och Sophie såg från sitt lilla vindsfönster pigan springa tvärs öfver torget till doktorn med sådan fart att ena träskon flög i tre bitar; men hon sprang ändå: gubben Dunker hade fått slag.

Inom ett par timmar var den hederlige morbror Johannes icke mer. Många gånger hade han sagt att lilla Sophie inte skulle glömmas i hans testamente; hon skulle, påstod han, aldrig mera behöfva komma ut i verlden som "guvernantska," men som gubben aldrig räknat på att få slag, hade han ej hunnit med något testamente. Gud skall veta, att detta icke var den usla källa hvarifrån de bittra tårar flöto, som Sophie fällde öfver den faderlige vännen; men emellertid var hon nu utan hem och utan något annat stöd än sin gamla mor, som sjelf behöfde ett sådant.

Hon öfvertänkte länge hvilketdera hon borde göra, söka plats i något hus som guvernant, eller försöka att bilda en liten pension i någon småstad. Jag har mig ej bekant om hennes första och enda kondition var orsaken till att hon bestämde sig för det sednare, — nog af: genom en pensionskamrat, som hade sitt hem i en obetydlig stad, flera mil från Sophies nuvarande vistelseort, lyckades hon erhålla ett visst antal elever, ehuru på vilkor, som ingalunda voro lysande. Sophie flyttade emellertid dit med sin mor och började sin föga afundsvärda befattning. Hon försäkrade mig, som just under denna tid gjorde hennes bekantskap, att ingenting var svårare än att arbeta med barnen till obildade föräldrar. En sådan möjlighet, som att deras plantor skulle vara mindre skickliga att bibringa vetande, kunde de icke fatta. — Lära de *något* är det helt och hållet deras egen förtjenst och, lära de litet, eller — hvilket oftast är fallet — *intet*, är det bestämdt lärarinnans fel; antingen har hon då inte kun-

skaper, som räcka till för de ungas omättliga forskningsbegär, eller förstår hon sig inte riktigt på de små englabarnens lynnen. — Hur skulle det t. ex. vara möjligt att lilla Sally eller Fanny, hvad hon nu må heta, skulle ha svårt att fatta — hon, som vid tre års ålder var den allra näpnaste, qvickaste lilla unge! — Vet inte mamma ännu att tala om hur hon då släpade fram först en pall, för att kunna klifva upp på stolen och derifrån, sträckande sig på tåspetsarne, försökte och lyckades att blifva herre öfver sockerskrinet på salsskänken! — — — och *hon* skulle icke kunna *fatta* — *hon* skulle icke kunna lära sig allt hvad läras kan? — åh, bara förtal! — Vidare, försäkrade mig Sophie, ansågo mammorna derstädes, att de enda anlag, som fordrades för att blifva en fullkomlig virtuos på piano, voro tio välskapade fingrar, och det visste de, på sin salighet, att de skänkt sina döttrar, således borde de *prompt* kunna lära sig spela. Herrar musici prata om "öra;" bara hams, menade mammorna och, för resten, om öron nödvändigt behöfdes, så hoppades de, på Guds makt, att deras döttrar icke voro vanlottade i så fall heller . . . . .

Hvad är att invända mot sådana skäl? — Platt intet! Detta insåg Sophie också, och lät mammorna behålla sina visa förmenanden i ro och fred. — Men ack! dessa voro ej de enda små, men kännbara, nålstygn, som pinade den arma lärarinnan. Hur skulle hon t. ex. på ett lämpligt sätt, d. v. s. utan att försätta mödrarna i raseri, bestraffa de små englabarnens fel och odygder? — se der en fråga som tålte att tänka på en stund!

Då de små seraferna inte kunde sina lexor, hvilket ganska ofta tilldrog sig, åtminstone med flertalet bland dem, visste Sophie ingen annan råd, sedan hon fogligt och allvarligt många gånger bedt dem besinna hvad deras frid tillhörde, än att låta dem "sitta efter" och lära

sig den. Men se det tog illa med besked! Ingen tror hvad det arma modershjertat sved när klockan var öfver tolf och älsklingen inte hördes af för att gnata i sig sin långa smörgås med ost på, som mamma för detta ändamål bredt, och satt tillreds i fönsterkarmen i barnkammaren. Man åt nemligen inte middag förr än half tu och det var rent omöjligt för de arma barnen att gå fastande så länge. När nu ett sådant ”öfversittanfall” tilldragit sig för någon af de små, gjorde mamma en liten bjudning dagen efter, t. ex., och lät då icke otydligt mamsell Reinmann förstå att det var ett icke allenast olämpligt, utan äfven omenskligt sätt att låta lilla Ernestine uthärda hungerns alla fasor för en lexa i ”Tyskan,” den mamma föröfrigt aldrig ville tro hade gått så illa, ty hon hade sjelf hört sin lilla pulla den, och då gick den minsann rent som vatten. Visserligen begrep mamma ej ett ord tyska, men hvad behöfdes också det? ”När man hade boken framför sig, kunde man väl ta' reda på saken så pass som behöfdes, för att höra en barnunge *konjugera:* ”Nominativus das Vater, Genitivus dem Mutter o. s. v.” menade mamma och smålog så godt åt sin förvärfvade skicklighet i det för henne alldeles nya språket.

I början låtsade Sophie om ingenting, utan fortsatte sitt vanliga system, men ett sådant trotsande af deras indirekta förbud bestraffade mammorna — två af de vigtigaste matgummorna — med sina döttrars afhemtande ur pensionen.

Hade Sophie ej haft sin älskade gamla mor att vårda, från hvilken hon hvarken kunde eller ville skilja sig, emedan detta otvifvelaktigt skulle förkortat den ålderstignas dagar, hade hon säkert längesedan sagt farväl åt både mammorna och döttrarna i den lilla staden; men nu fanns ej annat råd än att tiga och fördraga.

Eftersittandet upphörde och Sophie bara förmanade de små, då de ej ville göra sin skyldighet; men det visade sig att icke heller detta var rätta sättet. Lilla Ragnhild t. ex. hade så svaga nerver, att hon inte tålte ett enda allvarsamt ord, förr än hon skakades i hela kroppen af en så förskräcklig frossbrytning. Så hade fallet varit häromdagen, då hon kom hem från skolan, så att man blifvit riktigt rädd, och hade måst gifva henne Hoffmans droppar på en sockerbit. Mamma anhöll derföre vänligen, att *om* lilla Ragnhild inte alltid var mamsell Reinmann till nöjes, hon dock måste göra afseende på hennes nervösa retlighet och låta ett litet undantag ske för den skull.

— Ja, men — utbrast den förtviflade Sophie — om jag ej på *något* sätt tillåtes rätta eller bestraffa mina elever, så lära de till slut ingenting.

— Gör alldeles detsamma, min goda mamsell Reinmann, bara de gå i skolan, så tänker jag, och så tänka de öfriga barnens mödrar också, det vet jag speciel. Vi sätta mera värde på våra döttrars fysiska utveckling, än på dessa välsignade skolstudier, som, oss emellan sagdt, verkligen är en smula påkostande att inhemta. Jag har det i friskt minne sedan min pensionstid, som jag räknar till de tråkigaste stunder i mitt lif, ty allting skulle, Gud bevars! gå så grundligt tillväga — nej det är alldeles för mycke' för en stackars flicka nu för tiden. Hvad har hon för nytta af om hon vet när den store segraren vid Pultava, Carl den tolfte, förmälde sig, eller ej; om hon kan räkna bråk eller inte? — Ack hon får bråk nog ändå här i verlden, stackars barn, synnerligast om *hon* också, i sin ordning, förmäler sig. Nej! låt oss komma öfverens om att vara en smula öfverseende mot de små kära lifven, lilla snälla mamsell Reinmann, så bli mödrarna ännu tacksammare än förut".

Sophies sällaste stunder började se'n kl. slagit 5 om aftnarna; då kunde hon efter behag använda de timmar, som återstodo. Då spelade och sjöng hon för den älskade modren, då läste hon för henne, då var hon glad som ett barn, der hon hoppade omkring bland sina blommor, de skönaste prydnaderna i hennes lilla anspråkslösa men trefliga hem.

Men icke alla aftnar fick hon tillbringa så, i stilla glädje. Hennes största pina var, då, under dagens lopp, det oblidkeliga ödet, i en ringa tjenarinnas skepelse med högtidligt hopvecklad näsduk och "helsning från Frun och Patron" — tvertom menar jag — "om mamsell ville göra dem den äran att helsa på på kaffe" — kallade henne ifrån sitt lilla paradis. Men det kunde nu inte hjelpas. De goda menskorna i den lilla staden voro så fasligt sällskapliga. De gjorde stora, stora kalaser i små, små rum, der lyckan att få sig en sittplats för aftonen måste räknas såsom det förnämsta nöjet, ett nöje, som dock Sophie aldrig gick miste om, ty hon skötte pianot, till den dansanta ungdomens förlustelse, hvars vals, så i anseende till behag, som utrymme, fullkomligt liknade dockornas i ett positiv.

För öfrigt åt man och drack, svettades, knuffades och spelade kort, berömde hvarandras klädningar och negligéer, var alltid färdig med ett smålöje då värden eller värdinnan nalkades och med en gäspning då de vände ryggen till, och så förflöt aftonen. Vid afskedstagandet tackade man värdfolket för "godt nöje" — öfversatt på ärlig svenska, vill det säga: "Gud ske lof att det är slut" — och värdfolket svarade någonting mycket vackert, som också bör öfversättas på samma sätt. Endast unga flickor, som träffat beundrare, tackade af hjertat och sade på hemvägen till sin halfsofvande pappa eller mamma:

— Herre Gud så roligt det varit hos Klunsélls i afton!

— Se dig för flicka! du trampar ju midt i en puss, svarade mamma.

Men flickan tänkte bara på den "puss" hon af sin Adonis vördnadsfullt fått på handen ute i kapprummet, i skygd af prostinnans pelis.

Och så gick man hem och sof på saken.

I denna omgifning hade Sophie lefvat en fyra, fem år, då himlen förbarmade sig öfver den stackars flickan och lät en hygglig häradshöfding förälska sig i henne och finna genkärlek. Flera fruar påstodo visserligen att det var högst otacksamt gjordt af henne att gå åstad och gifta sig nu, då de ännu hade ett par, tre döttrar, som behöfde uppfostran; men då hon bjöd så väl de flickor, för hvilka hon läst, som dem man ämnat gifva henne det smickrande förtroendet att framdeles undervisa, till brudtärnor, togo mammorna sitt förnuft till fånga och tyckte att deras små pullor voro för söta i sina hvita klädningar och med blomsterkransar i de långa lockarna.

Och då sedan den unga frun gjorde ett stort kalas strax efter brölloppet och bjöd allt hvad den lilla staden hade förnämt, samt visade sig så intagande och vänlig, som möjligt, var man förtjust, man kom öfverens om att man hvarken haft, eller kunde få, maken till lärarinna och alla mammorna höjde pekfingret mot den lycklige, äkta mannen och sade skämtande:

— Ja, ja, Herr häradshöfding, som tog henne ifrån oss!

Minnen från Pensionstiden.

Ack, hvilken tid! glädjens och förhoppningarnes! Inga moln på lefnadshimmeln, ett och annat litet strömoln undantaget, men som flyr bort för minsta vindflägt! jo! då är det värdt att lefva! — och är man till på köpet nog förmögen att hvarje morgon kunna fritt råda öfver en skilling banko till "en bulle eller en kringla" — då är man öfverlycklig! — Men äfven om det skulle finnas någon stackars mor, som inte har råd, att låta sin älskling omsätta nämnde kapital hos de förföriska korggummorna i hörnen, så sörjer man icke för det — man vet, att i skolan finnas rika, godhjertade flickor, som dela med sig af sina håfvor åt de andra små stackarne, hvilka ingen öfverflödig grannlagenhet hindrar att emottaga dem och smörja kråset af hjertans grund. Och hvad de gifvande beträffar, hafva de, Gudskelof, ej ännu hunnit så långt i verldserfarenhet, att de tycka sig böra behålla allt för sig sjelfva.

Ännu har jag i tacksamt minne de läckra sirapsskorpor, dem en afundsvärd pensionskamrat, en liten ljushårig, vacker flicka, gaf mig, som just råkade vara en af de olycksfåglar, hvilkas mammor behöfde sina

"sexstyfrar" på annat håll. — Men sade jag, att detta gick mig till sinnes, så ljög jag — och det vill jag för ingen del. Denna föresatts är riktigt påkostande att hålla, nu då jag ämnar beskrifva min minnesrika barndomstid, och tala om mig sjelf i egen hög person; det kunde allt behöfvas åtskilliga dagrar på den taflan, för att få den att se något ut för verlden, men på sanningens bekostnad är ej värdt att "spara" dem, som vår lärarinna i ritning helt konstnärligt uttryckte sig. Alltså får den se ut som den kan; och den enda förtjenst, den eger, är att den blir sann — och härmed vare inledningen slutad.

Jag kunde — vid elfva års ålder — knappt fatta den lyckan, att jag skulle komma i en pension, der stadens alla "bättre" flickor gingo, och der man betalade en årsafgift, stor 50 r:dr banko; — och detta var just inte heller så underligt: med de "bättre" flickorna hade jag, till följd af våra verkligen torftiga omständigheter, *föga* bekantskap, och med 50 r:dr banko platt ingen. 50 r:dr! ungefär så mycket inbillade jag mig, att prinsessan fick i nålpengar af sin höge herr fader och, som jag i en gammal trasig svensk historia händelsevis läst, att Sverige är ett fattigt land, tyckte jag, det var ett oerhördt slöseri af kungen. — Och nu skulle det betalas för mig lika mycket, och jag skulle riktigt få gå i skola hvar dag, med böckerna så lärdt hopsnörda i en bokrem af grönt saffian, som jag för detta ändamål fått till födelsedagsgåfva — — omöjligt!

Men det visade sig, att det var möjligt. Den högtidliga dagen kom; och med renstrukna, hvita mamlucker och klappande hjerta begaf jag mig åstad till det mystiska gula huset vid "Ågatan," der stadskomministern, pensionens föreståndare, residerade.

Mitt första inträde var just icke behagligt; de små välklädda flickorna sågo på mig helt förundrade,

aldeles som ville de säga: "ska' *den också* gå här?" — och så skärskådade de min olycksaliga snäfva kamlottskappa med tre "nyp" i ryggen, hvilka skulle lösa den omöjliga uppgiften, att förvandla den till en af de på den tiden moderna bluskapporna.

Men "Pastorn" såg oss alla lika vänligt i ögonen, och sedan han en stund "känt oss på pulsen," hvad kunskaperna beträffade och funnit oss mer än tillbörligt *svaga*, gaf han oss frihet att leka i den stora trädgården.

De första fem minuterna sågo vi en smula fremmande på hvarandra, men snart var leken i full gång, och det ena hjertliga skrattet aflöste det andra. Man började betrakta mig med mindre sneda blickar, sedan jag utfört den oerhörda bragden, att, då vi sprungo kapp, hinna upp den längsta pensionären och gifva henne ett slag i ryggen, så hon kunnat tappa andan. Till hennes beröm må nämnas, att hon ej blef ond, utan vände sig blott om och sade, betraktande mig som lejonet råttan: "var det du, din lilla svarta byting!"

Man promenerade nu, två och två, för att något hvila ut sig efter det häftiga springandet; och min sidokamrat, en liten fin fröken, sade helt nådigt:

— Kom, så ska' du få sitta hos mig derborta på gräsplanen.

Och så satte vi oss.

— Kors! — började hon — att *du också* skall gå i skolan här!

— Jaa! tycker du det är så underligt, tror du att det bara är fröknar, som behöfva lära något?

— Nej det tror jag inte just; i alla fall kan du vara så bra som någon annan; men det var rysligt hvad dina "byxor" ä' snäfva, du! hur kan det komma sig?

— Det räckte inte längre — svarade jag lakoniskt.

— Jaså, inte det! det var futtigt! se på mina, du! — och med en utmanande blick sträckte hon fram den lilla vackra foten.

— Jaa! än se'n då?

— Är det din bästa klädning, du har på dig? — fortsatte den obevekliga, alltjemt frågande.

— Nejbevars! jag har tretton florsklädningar och tjugosju sidenklädningar, förutom en hel hop andra derhemma; fick du veta't nu, din lilla högfärdiga fröken-unge! — och med harmsen blick och lågande kinder reste jag mig och gick mina färde, lemnande fröken att i godan ro filosofera öfver min rika garderobe.

En alldeles ny verld öppnade sig nu för mig; i stället att tyst och stilla sitta hemma och hjelpa mamma med handarbeten, fick jag läsa om saker, dem mina djerfvaste fantasier ej kunnat drömma om: Oden, Thor och Frej i högen med flere storheter gjorde mig det nöjet att nästan hvarje natt i drömmen framställa sig för min ringa person. Oden tyckte jag alltid liknade Pastorn, hög och ståtlig; Thor såg ut alldeles som en slagtare, en riktig grofhuggare, som bodde vägg i vägg med oss, och hvars lilla dotter var min vanliga lekkamrat derhemma; han omdöptes också af mig och henne, som fått del af mina funderingar, till "Pappa Thor". För Frejs bild kunde jag inte riktigt redogöra; han förekom blott såsom "dimfigur", och det var helt naturligt.

Jag var så lifvad af min läsning och — för att vara uppriktig — af våra lekstunder, att jag tyckte klockan aldrig kunde bli 8 fort nog om morgnarna; vi samlades nemligen vid den tiden, och efter att hafva läst till 10 lemnades oss frihet en hel timma, den vi använde på bästa sätt. Aldrig har jag haft så roligt och aldrig får jag det väl mera.

Min inneboende lustighet var så stor, att det var icke tänkbart att den skulle kunna rymmas inom min

egen lilla person; den gaf sig luft i alla upptänkliga odygder, dem en illa uppfostrad unge kan verkställa, och af erfarenhet kan jag förklara, att de ej äro få.

Vi hade en lärarinna i handarbeten, en hjertans beskedlig, ehuru i *vårt* tycke en smula gnatig, menniska, en mamsell L. De fleste flickorna kunde inte riktigt med henne, synnerligast de "stora"; de hade beslutat att hämnas på henne för hennes djerfhet att tillrättavisa dem för några små friheter, de tagit sig. Två långa Tullförvaltare-döttrar, som för sina långa ben och stela rörelser vanligen af oss kallades "Gubbarne", stodo i spetsen för sammangaddningen; hela planen var redan uttänkt; blott ett villigt redskap fattades — en offerbock om man så vill; och emedan man tyckte sig i min person finna de erforderliga egenskaperna, föll valet på mig. Upplysningsvis må nämnas, att öfversta lexan, hvartill de båda flickorna hörde, dagen förut läst om Gustaf Wasas bekanta yttrande om "yxan och skaftet;" nu hade de begge systrarne, tvärtemot pensionärers vana, en utomordentlig förmåga att *tillämpa*, såsom man finner af berättelsens fortgång. "Hör du! sade den längsta till mig en dag med en vänlighet, som genast vann mitt hjerta, ty det var någonting sällsynt att se detta dragonämne vara vänligt — vet du att mamsell L. har sagt, att om någon törs ta' den stora kalkonen, så få vi släppa in honom till henne i salen nu genast (och härvid vände hon sig mot ena fenstret af skolrummet, der mamsell satt och broderade) jag har frågat alla flickorna, men ingen enda törs". "Det var fegt" — svarade jag, som icke kunde motstå begäret att få visa mitt mod för lärarinna och kamrater på samma gång — "det var fegt; det törs *bara jag*". Och med ett utseende af en fältherre, som går att möta fienden, framskred jag med högtidliga steg mot den stora, arga fågeln, som förundrad bligade på mig, då jag kom honom när-

mare än vanligt; men jag gaf honom icke lång tid till förundran: i ett nu kastade jag mig öfver honom — vi brottades några sekunder i den mörka vrån vid sophögen, der han fattat posto, men snart upplyfte jag min besegrade motståndare i höjden, i det jag klämde mina små fingrar likt sporrar i hans sidor. "Det var raskt gjordt af dig; du är den modigaste af oss allihop" — sade dragonen, och upplyftande fingret, för att ålägga oss tystnad, fortsatte hon: "gå nu bara sakta, så ska' vi riktigt öfverraska mamsell L. — när jag nu så tyst öppnar dörren, skriker du till dugtigt och slänger in kalkonen, helst på bordet, hvarvid hon sitter, om du kan, så ska' du få se bara, hur förvånad hon blir och hur hon ska' berömma ditt mod."

Jag bara nickade, till svar att jag förstått — tysta som andar nalkades vi dörren, lika tyst vred hon om nyckeln, utan att den nervsvaga mamsell L., som vände rygggen till, märkte något, och i ett nu uppgaf jag ett läte, det starkaste och ohyggligaste jag kunde åstadkomma, samt slungade in kalkonen på bordet, så den kom ansigte mot ansigte med mamsellen, som i detsamma vändt sig om — himmel! så hon skrek! Jerichos murar kunde ramlat för mindre! — kalkonen instämde — det var en duett, som kunde väckt opp döda. Då först begrep jag att det inte var värdt att stå längre vid dörren och vänta beröm för min visade tapperhet — jag såg mig om med en grym blick efter min lede frestare — försvunnen! — förtviflan gaf mig vingar — med några språng var jag i vedboden, der jag till min lättnad fann alla skolkamraterna, item dragonen, mot hvilken jag rusade fram och utbrast med gråten i halsen: "din gemena uggla! hvarför narrade du mig till detta?" Stundens fasa gjorde, att jag mindre än någonsin valde mina ord. Men hon bara skrattade, den känslolösa varelsen, skrattade så hon kunde

göra en förtviflad, och sade: "när man ä' så dum som du din lilla korpunge, så må man ha' det!"

Hela barnskaran kallades nu in, att stånda till ansvar för den ohyggliga gerningen, och jag framdrogs först, darrande i alla leder och öfverhöljd af sågspån. Jag försvarade mig så godt jag kunde och sade, att Thora — så var dragonens namn — förledt mig; hon påstod naturligtvis, att hon bara skämtat med mig, för att se hur jag skulle ta' saken. — Men om det var skämt — utropade jag halft förtviflad — hvarför följde du då sjelf med och öppnade dörren?

— Öppnade dörren!

— Ja, just öppnade dörren — kanske du gjorde inte det, du?

— Jaså, *den* dörren — svängde sig den listiga ungen — jo det gjorde jag bara för det, att — — att jag ville se, om du verkligen skulle vara nog dum och oförskämd att fullfölja ditt uppsåt — och tillade vidare: — jag ämnade just be dig för Guds skull låta bli, i detsamma du kastade in kalkonen.

— Kastade in kalkonen ja! — härmades jag i mitt vanmäktiga raseri — det var din skuld likaväl, alltihop.

Sedan jag fått en välförtjent tillrättavisning för mitt misslyckade försök att spela echo, och en dugtig skrapa för min dumhet att tro på allt som berättades mig, lössläpptes jag, men Thora undergick ett längre förhör, hvarifrån hon utkom med rödgråtna ögon; det var ändå *något* tyckte jag — det var visst ingen vacker tanke, men jag hade ej bättre förstånd på den tiden. Hela händelsen hade dock sin nytta med sig; jag blef något mindre lättrogen och icke fullt så yr — åtminstone de första fjorton dagarne derefter.

En vacker lördagseftermiddag hade jag i sällskap med svenska gramatikan företagit en promenad strax utom staden, i en liten vacker skogsbacke, der jag nu

låg som bäst och svettades vid inhemtandet af adjektivernas gradus.

Bäst det var, fick jag höra tvenne röster, af hvilka den ena var mig väl bekant; den tillhörde en liten vacker flicka bland pensionskamraterna. Försigtigt smög jag mig ännu närmare intill den stora sten, bakom hvilken jag låg. De båda samtalande satte sig ned på dess andra sida, då höjde jag varsamt hufvudet för att se efter hvem n:o 2 kunde vara, och det begaf sig att det var en gosse från andra klass, Erik D., för hvilken vi alltid brydde hans nuvarande sidokamrat, Jenny L.

— Hur i all verlden kunde du bara få lof att gå hit ensam — började älskaren och såg betagen på sin flamma, under det han smaskade i sig ett stort äpple.

— Ja, du må tro, det står hårdt till, men jag bad mamma så länge tills hon slutligen gaf med sig.

— Men hvad skall du då här egentligen?

— Ack, jo! jag tycker, det är så hjertans roligt, att någon gång få gå ut ensam och slippa den välsignade pigan som en annan svans efter sig — och dessutom skall jag plocka "lillekonvaljer" åt mamma, för hon tycker så mycke' om dem.

— Vill du ha' det? — frågade älskaren och räckte sin sköna ett kringgnatadt äpple.

— Nej tack, du! inte nu, se'n du gått åt det på det sättet — det är alls inte artigt.

— Nej, hör på *den*, då! är det inte artigt att skala frukten, innan man bjuder den, och det med *benknif*, hva-sa?

— Nehej, det ä' det alls inte, vet du; så skulle inte Karl R. ha' gjort.

— Han! den "förgångade" drummeln! han hade bestämdt "huggt i sig" hela äpplet sjelf, utom kärnhuset, det hade han kanske gett dig. Och älskarens mörka ögon gnistrade af svartsjuka — hör du, Jenny!

jag har länge anat, att du tycker om Karl, men gör du det, så ska' jag "klå" honom både gul och blå, det är så säkert som ett litet bref.

— Bevares Gud, Erik! så du talar! det ämnar du väl inte? — han har ju inte gjort dig något ondt — söte Erik lille! för Guds skull slå honom inte! hör du det, för *min* skull, slå honom inte!

— Också ber du för honom till på köpet — nej, han *måste* ha' stryk!

— Söte, snälle, beskedlige Erik!

— Ja, så säg: hvilken af oss håller du mest af — honom eller mig?

— Dej, söte Erik lille! bara du inte slåss!

— Svär på det!

— Nej, det törs jag inte, för mamma har förbjudit mig att svärja.

— Ja, så lofva mig åtminstone, att inte *helsa* på Karl R. härnäst du möter honom.

— Ja, men, Erik lille! om han helsar först — inte kan jag då . . .

— Se-så, inga invändningar! helsar du, eller låter du bli — ska' han lefva eller ska' jag slå ihjäl honom?

— Herre Gud, Erik lille! hvad du är rysligt häftig — ja! så skall jag låta bli att helsa på honom — är du nu nöjd?

— Vet du, Jenny! att du är den sötaste flickan i hela pensionen, och jag håller så rysligt mycke' af dig.

— Ja! jag håller också så mycke' af dig, bara du inte vore så ondsint.

— Det gör ingenting, det må en karl gerna vara, för annars är han en kärring, har pappa sagt.

— Ah!

— Det är sannt — tror du inte, pappa vet hvad han säger — men vet du, Jenny! jag funderar så mycke' på en sak.

— På hvilken då?

— Jo, efter vi båda hålla så mycke' af hvarandra, så tycker jag vi kunde förlofva oss.

— Tyst, vänta lite' — nej — Gud-ske-lof, att det ligger qvar i klänningsfickan — usch! jag rigtigt svettades längs ryggraden; jag trodde jag glömt mitt "gummilasticum" qvar i skolan — då hade jag fått höra en moralkaka, som räckt härifrån och hem två gånger om — hvad var det du sa', Erik?

— Jo, jag sa', att vi gerna kunde förlofva oss — det blir snart marknad nu, och då kunde vi köpa oss hvar sin silfverring, med ett hängande hjerta vid — de kosta inte mer än aderton skilling — söta, snälla Jenny, vill du inte det? — och så måtte vi bära dem om halsen på ett band, för det har jag läst i en historiebok, att en borgfröken gjorde i sju år — ack, Jenny lilla, söta Jenny! låt oss det!

— Ja, men, får jag inte tala om det för mamma?

— Usch, nej, då är det slut med hela fröjden, min lilla borgfröken, nej, ingen menniska på hela jorden ska' veta om'et, mer än du och jag; nå, är det afgjordt?

— Det är det, bestämdt, Erik!

— Och du tänker inte mera på Karl R. — min lilla söta fästmö?

— "Aldrig! då jag lofvat hålla af en, tänker jag inte mera på en annan"; och den lilla tolfåriga räckte trohjertadt fram sin hand, i hvilken den eldige älskaren slog sin, så jag hoppade till bakom stenen vid smällen.

Deras blickar försjönko några sekunder i hvarandras — åtminstone förmodade jag det af stundens heliga tystnad — derefter snöto sig båda — om af rörelse eller snufva, vet jag icke än i dag — slutligen utbrast Erik:

— Nej, kom nu, Jenny lilla! skall jag hjelpa dig att plocka konvaljer, och så följer jag dig hem sen, det måtte jag väl få?

— Ja, Gu'bevars, kära Erik, hvad du det får — om bara gossarne vore hemma ändå, så bjöde mamma dig qvar till qvällen — vi ska' ha' potatisgröt, det vet jag bestämdt!

— Ack, ack, ack så roligt, söta Jenny lilla! och så ska' vi spela skrapnos, om du vill som jag, och kan du inte, ska' jag lära dig.

Och härmed försvunno de älskande, lemnande mig i djupa funderingar öfver den första kärleksförklaring jag fått höra (ehuru den, skam till sägandes, icke var ställd till mig); men jag beslöt, hur konstigt det ock må låta, att använda den till min fördel.

Någon tid derefter föll det de större flickorna in, att se de mindre "spela komedi" — det var aldrig värdt att försöka sätta sig till motvärn, minst då, såsom nu var fallet, den omnämnda "dragonen", hvars fysiska styrka vi alla haft tillfälle att lära känna och djupt högakta, var den ledande i företaget. "Hör på!" — sade hon till Jenny — "du ser så Guds-nådeligt sjåpig ut och himlar dig så bra, derför ska' du vara älskarinna — och du" — härvid vände hon sig till mig — "du, som visat ett sådant oerhördt mod — (du minns väl kalkonen?) du skall vara älskare — det blir alldeles förträffligt; snart nog är du åtminstone" — (Vänta du, tänkte jag, jag hittar dig allt någon gång.) "För resten" — fortfor hon — "talar ni hvad som kommer för er, och skulle ingenting komma *för* er, så kommer jag *efter* er med linjalen, och dermed punkt."

Skolsalen förvandlades nu till teater: den stora, svarta räknetaflan af träd, som intog nästan halfva väggen, skulle föreställa fond och berg på samma gång — scenen skulle nemligen tilldraga sig i en skogstrakt, hade man befallt — kulisserna ersattes af på hvarandra uppstapplade stolar, på hvilkas öfversta toppar vi upphängt åtskilliga af våra sommarplagg: en härm-

ning af hängbjörker, som i vårt tycke var oförliknelig. De stolar, som ej åtgått till kulisser, uppsattes på de långa, svarta skolborden, och der tog "orkestern" sin plats, försedd med långa jernlinjaler, dem man slog skiftevis mot hvarandra och mot bordkanten, hvarvid ett högst behagligt läte åstadkoms.

Älskarinnan skulle vara hvitklädd — man gjorde inte många omständigheter: klädningen af! och toiletten var till allas fullkomliga tillfredsställelse. Jag fick låna en af pastorns gamla kaftaner, hvars skört släpade en half aln efter mig, och hvars armar likaledes hängde ett godt stycke nedom mina händer, utan att jag fick tillåtelse af vår buse att vika upp dem — på hufvudet sattes en slokande hatt — och så var jag färdig; jag såg ut alldeles som en gammal tårpil. "Se-så!" sade den färfärliga — "nu ä' ni utmärkt bra — börja nu bara!"

Nu gällde det att bli skådespelare! aldrig har jag kännt mig så till mods, inte ens i någon examen.

Jag dolde mig bakom en "hängbjörk", tills *musiken* gjort sitt *värsta*.

Nu tystnade den, och jag framträdde med de båda slinkande rockärmarne tätt tryckta till mitt klappande hjerta, armbågarne rätt ut, och blicken spejande i rymden.

"Ha! — utbrast jag med en darrning på rösten, som ingalunda var konstlad — "hon finns icke här, den trolösa, och likväl hade hon lofvat skänka mig några ögonblicks samtal — men — jag är bedragen — jag står allena här på detta hemska, ödsliga ställe — outgrundliga makter! tagen mitt lifs sista suck och låten mig ej längre irra omkring i lifvets toma vildmarker, ett rof för ett genomborradt hjerta!"

"Bra, bra!" skrek orkestern, som tillika utgjorde publiken.

Jag delade deras tanke, och efter att några ögonblick hafva stått med nedsänkt hufvud, upplyftade jag

det långsamt, vände ut och in på ögonen, så godt jag förmådde, och lät dem vildt rulla ikring, tills de slutligen fästades vid foten af svarta taflan, der älskarinnan satt uppkrupen på ett gammalt skrin och himlade sig af alla sina krafter och af all sin håg.

"Himmel! — skrek jag — "ser jag rätt! O, Gudar, är det ej en villa? o, hafven medlidande med mitt förnuft! nej, mina halfstelnade pupiller bedraga mig icke — det är *hon!* himmel, det är hon!" — och i ohejdad fart rusade jag mot den sköna, så att hårpiskan, den man glömt fästa upp under hatten, stod rätt ut, och rockskörten slogo i golfvet, likt en väldig fiskstjert. Hunnen till målet, störtade jag på knä och gjorde den sköna en kärleksförklaring, den eldigaste fruktan för linjalen kunde åstadkomma, samt slutade med dessa ord: "jag älskar dig, emedan du i rikt mått besitter alla egenskaper, hvilka äro i stånd att uppväcka denna himmelska låga, som poeterna kalla kärlek — jag älskar dig, emedan du liknar en sylfid, men märk noga: min kärlek skulle upphöra, den stund du växte, så man kunde taga dig för ett godt ämne till grenadier — jag vet ingenting värre än dessa långbenta damer, som kunde passa till obelisker" — (och härvid kastade jag en talande blick på min långa plågoande uppe på bordet, men hon tycktes alls icke taga piken åt sig, hon satt "lugn som ett bomullsfritt hvalf" och bara nickade åt mig att fortfara). Då började jag rikta mina pilar åt annat håll, föreslog älskarinnan en hemlig förlofning och att vi skulle "bära våra ringar i ett band om halsen, som jag läst i en historiebok att en borgfröken gjort i sju år etc., ack! Jenny lilla, söta Jenny! låt oss det!" — och härvid antog jag så mycket som möjligt Eriks mine och gester. Den förbluffade sköna hade så när ramlat af skrinet af lutter förvåning; hon spände upp ögonen till en oerhörd vidd och utbrast helt naivt: "hur vet du det?"

"Nej, hör på den, så dum hon är" — skrek publiken — "han hade ju läst det i en historiebok; hörde du inte det, döfva-Stina!"

— "Hulda engel," — fortfor jag — vill du ingå denna hemliga förbindelse; men hemlig skall den också hållas; den af oss, som först upptäcker den, hans kropp må utkastas för roffåglarna, hvilkas näbbar och klor må borra sig in i det falska hjertat och sönderhacka det bit för bit — ryser du ej vid denna hemska målning?

— Men får jag ej omtala vår förbindelse ens för min mor? frågade den listiga ungen, för att utlocka om mitt upprepande af Eriks ord kommit af en händelse, eller om jag verkligen visste något.

— Usch, nej! då är det slut med hela fröjden, min lilla borgfröken — nej, ingen men'ska på hela jorden ska' veta om'et mer än du och jag — nå, är det afgjordt?

— Det är bestämdt, att du är en spion, den nedrigaste under solen. — Jennys ögon flammade.

— Nej, hon är för eländigt dum! — spion? — hvarpå har han spionerat, din lilla nötskrika, der! — och den hotande jernlinjalen lät höra sig mot bordkanten, till tecken af publikens ogillande.

— Himlar och jord! — utbrast jag och slog mig för pannan med den slinkande rockärmen — hon har blifvit vansinnig!

— Ja, jag tror nästan — sa' orkestern.

— Hon har blifvit vansinnig — fortfor jag — jag vågar ej tvifla mer; detta öga, som fordom blickade så mildt — se hur vildt det flammar — denna mun — rosornas och löjenas hem — se, hur den förvrides — o, ja! jag ser det mer än väl — hon är förlorad för mig och min kärlek — och jag, olycklige! jag andas ännu! — men — jag känner det — icke längre till — mina krafter — af-ta-ga —

mina pulsar — stanna — mitt hjerta — brister — jag — dör — ha!“ — och pladask föll jag till golfvet.

Publiken skrek af förtjusning — älskarinnan vansinnig och älskaren död af sorg — det kunde aldrig vara roligare.

Spektaklet var slutadt, och mitt rykte på scenen stadgadt. I hela åtta dagar efteråt var jag tvungen, att, så ofta tillfälle gafs, dimpa i golfvet för den ärade publiken, på samma sätt som spektakeldagen, och sjelfva dragonen fann för godt att säga: “det var din lycka att du spelade som du gjorde, och synnerligast att du damp i golfvet så oförlikneligt väl, annars hade du kommit att må illa för *obelisken*, jag begrep dig nog, men det är detsamma, du kan ha’ det till godo till en annan gång — men hvarifrån har du fått ditt ordförråd, din lilla pladdra? du måtte ha’ läst hela luntor af gamla komedier?“

Jag bejakade hennes förmodan.

— Ja-så! ja, det kunde man då begripa, att du inte bar fram ur din egen fatabur den gången — dertill var det alltför vackert — men det är ändå roligt, att du har så pass förstånd, att du kan tillämpa hvad du läser, det verkligen gläder mig, — och med en beskyddande mine lät hon sin stora, svettiga hand sakta glida öfver min kind, — jag kände en stark frestelse att bita till i tummen, som gjorde min venstra mungipa äran af ett flygtigt besök, men jag bet ihop tänderna och sväljde min förtret, i hopp om bättre tider och större krafter.

Jenny, hvars lilla vrede snart alldeles försvunnit, begagnade det första tillfälle vi blefvo ensamna, för att utfundera huru jag fått reda på hennes hemliga förlofning. Men detta fick hon mig aldrig att bekänna. Hennes fruktan, att jag skulle tala om det för flickorna, var gränslös. Slutligen köpte hon min obrottsliga tystnad

för trenne karameller och en bisquit dagligen, (hennes far var sockerbagare), och vi blefvo efter den dagen de bästa vänner. Ofta omtalade hon för mig sina framtidsplaner, hur nätt och fint hon skulle ha' det, då Erik komme hem från sina långresor — sjöman skulle han nemligen bli — och så skulle jag bo hos dem, och vi skulle aldrig skiljas, etc. etc.

En lång tid förflöt nu, utan vidare äfventyr, och vi började tycka allihop, att vi voro alldeles för stillsamma och beskedliga — då ett plommonträd gaf oss anledning att visa vår skarpsinnighet. Detta träd, fullt med de läckraste gula äggplommon, hade sin plats i trädgården, längst borta vid ett plank, och emellan trädet och några temligen höga vinbärsbuskar, som stodo framom, var en bred gång, der vi brukade promenera, sändande längtande blickar upp till den förbjudna frukten.

Nu hölls råd om hur man skulle kunna på ett lämpligt sätt förskaffa sig några plommon, utan att någon ifrån skolsalens trenne fönster, som vette ut åt trädgården, skulle märka något.

Åtskilliga förslag gjordes och förkastades.

— Ja, men! — sade en liten ljuslockig, en, hvars samvete började vakna — det är ändå inte rätt att ta' några, när man förbjudit oss.

— Just derföre ska' vi ha' dem, mormor lilla! — invände en af de säkre syndarne, en *stor* pensionär — hade ingen förbjudit oss det, hade vi troligen inte tänkt derpå — för resten må du gerna följa *din* smak, vi följa vår och äta plommon — vi ska' inte tvinga i dig ett enda — var inte rädd, du!

— Tyst! — utropade en — nu vet jag, hur vi ska' göra; vi ska' "leka krig" — sex af oss taga hvar sin af de långa bönkäpparne, som stå på gården, och sedan ställa sig tre i hvardera ändan af den långa gången på begge sidor om trädet; på gifvet tecken

marschera de emot hvarandra med bajonetterna på axlarna, och när de komma fram midt för trädet, drabba de tillsammans, och hvem kan då rå för, om under stridens hetta ett och annat plommon skulle ramla ner.

— Åh-ja, det är just inte så dumt, men de se oss ändå ifrån fönstren, när vi slå i träd et.

— Ack, hvad du är vis — fortfor den första — tror du inte, att jag uppfunnit medel för det också: när sex af oss blifvit krigare, hur många återstå då af tjugo?

— Fjorton, vet jag.

— Rätt gissadt! snäll i subtraktion, min pulla lilla! — nåväl! dessa fjorton taga sig äfven hvar sin bönkäpp och fastbinda dervid sina förkläden eller schawletter i form af fanor, och svaja dermed dugtigt framför stridsplatsen — för resten håller man så mycke' väsen som möjligt: man ska' väl ha' krigsmusik, vet jag — och ni ska' få se, att allt går förträffligt — men *jag* vill ha' tre plommon mer än någon annan, för det jag uppfunnit krigsplanen.

— Ja, det är billigt, svarades i hela hopen; hvarefter man begaf sig åstad för att verkställa operationen.

Allt gick efter beräkning, utom det, att just som vi, krypande på händer och fötter, voro som bäst i farten med att upptaga de fallna hjeltarne, pastorns fruktansvärda stämma lät höra sig: "barn! hvad betyder detta?"

Jag vet ej huru många plommonstenar blefvo svälјda i förskräckelsen, men det vet jag, att ingen kunde svara ett ord. Frågan tycktes också temligen obehöflig, ty det syntes nog, hvad det betydde.

"Tagen upp dem, som ligga på gången och följen mig" — fortsatte han vidare. Vi lydde mekaniskt. Då vi kommit in, befallde han pigan inbära en korg, samt tillsade oss att fylla den genom att tömma våra

klädningsfickor — hvilket äfven skedde. Härefter höll han för oss en förklaring öfver sjunde budet, lämpad efter våra nog dunkla begrepp om eganderätten; och denna förklaring var på samma gång så kraftig och så allvarligt mild, att jag tänker mången af pensionärerna minnes den än i dag — jag glömmer den aldrig.

Plommonen sågo vi icke mer. Det blef gröt af dem, sa' kökspigan, som vi frågade om deras öde.

En hel hop andra äfventyr, som visserligen roade oss oändligt på den tiden, men som dock ej lönar mödan att beskrifva, förkortade tiden och förlängde lexorna för oss; ty slutligen hittade man på det verksamma medlet, att, då vi gjort någon odygd, gifva oss *dubbla* sådana, hvilket betydligt hejdade vår företagsamhet.

Numera skrattar man åt alltihop och tycker att man är mycket klokare — men det är bara inbillning! Hur ofta händer det ej, att vi, fullvuxna barn, begå odygder än i dag, hvarföre den store Läraren deruppe nödgas gifva oss *dubbla lexor*, för att draga våra tankar ifrån de dåliga ämnen, hvaromkring de spela?

Nej, vi äro minsann aldrig grand klokare nu, än då vi voro pensionärer! Än i dag låter man, litet hvar, lura sig att taga fast i dumhetens och fåfängans stora *verldskalkon* — än i dag är man enfaldig nog att afhöra de meningslösa artigheterna af en eldig älskare, som slutligen spelar "*skrapnos*" med oss. Än i dag uppträder man på lifvets stora teater än tragiskt och än komiskt, stundom begge delarne på en gång, allt efter råd och lägenhet. Och slutligen finnes än i dag, hvart vi också taga vägen, ett förföriskt *plommonträd*, hvars frukter ej mognat hvarken för vår

näsa eller för vår gom, men dem vi likafullt bra gerna tillegna oss, till och med utan att förskaffa oss några skyddande *fanor* — och uraktlåta vi detta — så är det derföre, att vi numera ej hafva *skolsalen* med de fruktande fönstren på så nära håll som i vår barndom! — se, *det* är, som nämndes, egentliga orsaken, hvarför vi så obesväradt "rifva till oss" de läckra plommonen — men! må vi blott akta oss, att det icke, liksom fordom, blir "*bara gröt*" af alltihop.

Lysningsdagen.

Bref från Revisor Mauritz Trenner till hans fästmö Mamsell Julie Cassén:

"Min ljufva, dyra Julie!

Hvad mitt hjerta klappar af innerlig fröjd, vid tanken på morgondagen: vår första lysningsdag — säg, hulda flicka! jag måste höra det af dina egna rosenläppar, för att fullkomligt fatta det; — skall det verkligen lysas för oss, för Revisor Mauritz Trenner och dygdädla jungfru Julie Cassén? — ack! jag kan icke bära min lycka. Hela min själ ser ut som himlen den vackraste vårdag — dock, det är sannt: en liten sky finnes: jag får ej fira denna glada fest tillsammans med dig, du enda älskade! Om jag kunde vredgas på min trägna tjenstbefattning — hvilket är omöjligt, emedan den är det väsendtligaste medlet till vår snara förening — så vore det endast derföre, att den ej tillåter mig att omfamna dig då en dag, sådan som denna. Men det är orätt att klaga — om tre veckor! — himmelska tanke! — står vårt bröllop, och då, min Julie! vill jag från dina läppar och från dina strålande ögon hemta ersättning för min försakelse, att nu en hel månad hafva varit skiljd från dig. Kan du gissa,

älskade! hur jag ämnar tillbringa morgondagen? — ensam! ensam med min lycka och mina ljufva tankar; för allt i verlden skulle jag ej i morgon vilja lemna mitt rum — nej, i den lilla trefliga soffan — du minns ju den sen i somras, då jag var nog lycklig, nej, öfverlycklig vid att emottaga min fästmö och svärfar här — i den lilla soffan vill jag sitta och tänka på den som är mig kärast af allt på jorden. Kärleken gör underverk: om mina fordna glada bekantskaper kunde ana till, att jag en hel söndag läste mig inne och tänkte, skulle de ha' bra roligt på min bekostnad, de, som så sällan befatta sig med att tänka — och så vill jag föreställa mig, att dörren öppnas, och jag ser ett litet englahufvud med ljusa lockar titta in — alldeles likt ditt — och så ser jag en hvit sky — din hvita klädning, i hvilken du är så tjusande — och så ser jag — (det är mindre tjusande, men oundvikligt) — din gamla tant i löslockar och retikyl komma efter — men henne be vi sitta ner i den stora länstolen bakom bokskåpet — det är en gudomlig plats, för man har ingen utsigt derifrån till soffan, och så somnar man så fort man kommer i den förträffliga stolen — Gud gifve gumman god ro — och sedan sluter jag dig i mina armar och hviskar så många välbekanta, och dock alltid lika gerna hörda, ord i ditt öra — jag stjäl en och annan kyss — det har man rättighet till, sjelfva lysningsdagen — vi tala om vår glada framtid, om vårt hem — hvilken tanke, Julie! *vårt* hem! — Men nej, jag får ej drömma och svärma längre så här — både tid och förstånd komma släpande med en stor damlucka att sätta för mitt känslosvall — åh! jag ser er nog! J ären alldeles för tjenstaktiga — nåh ja! man får väl gifva efter, då så stora makter vilja styra — det är ej värdt att stöta sig med sådana förmän, dem man ständigt är beroende af — alltså! farväl, du min själs

ljufvaste morgondröm, min tillbedda brud! Lef i den tanken, att ingen är så lycklig som din

Mauritz.“

Från Julie till Mauritz:

“Svärmande Revisor!

Medge att du har en älskvärd fästmö, som skrifver i dag, då jag rätteligen inte borde skrifvit förr än om måndag — men jag har nu en gång för alla en afgjord böjelse att öfverraska folk — förstås: angenämt öfverraska. Ditt sista bref som jag emottog i förra veckan, min gode Mauritz, var mig innerligt kärt, som alla dina bref, men, så romantiskt, så svärmande, att jag verkligen kände en liten bäfvan vid dess genomläsande. Omöjligen kunna alla dina sköna drömmar verkliggöras — jag är hvarken någon “engel“ eller något annat slags *fullkomlighet*, utan helt rätt och slätt en vanlig flicka, men som hyser den uppriktigaste önskan att bereda dig ett trefligt och godt hem — men! svärma åstad med dig på alla din tankes och känslas utflygter, vete Gud om jag står ut med. Jag tror derföre det blir mycket bättre om vi hålla oss lite' närmare jorden båda två, så falla vi inte så burdus dit ned en gång, hvilket väl ändå blir händelsen förr eller sednare.

I morgon, Mauritz! — har du betänkt den dagen? — ack, ja! det vet jag du har — må alla goda makter skydda vår lycka — jag kan ej neka till att jag bra gerna ville sitta i kyrkan, då lysningen afkunnas — ett dumt bruk att just *den* dagen, då man har mest att bedja om i Guds hus, hålla sig hemma, men! man kan bedja innerligt också der! Gud vare lof! — Den enda glädje jag kan skänka dig i morgon, älskade min Mauritz, är detta bref, hvilket du icke väntar — jag börjar redan längta efter *ditt* bref — tänk, om jag fick det just när det lyser i kyrkan för oss — och,

tänk! om det vore *förståndigt*, så förståndigt, att man ej genast såge framskymta deri den svärmande älskaren och — den hiskliga tillstymmelsen till det mig mest förhatliga: poesi, som jag på sednare tider förmärkt i i dina kära bref — tro nu ej att jag småträter så här, bara för nöjet att gnabbas — nej, Mauritz! visst icke! med det sker af omtänksamhet för vår lycka — jag är ej menniska att ur mitt hufvud få Fru Lenngrens ord: "hastig ända måste lända på den eld, som tänds i krut." (Fru Lenngren är den enda menniska, som skrifvit rim med reson).

Ack, du Mauritz! om pappa vore som andra menniskor, så hade jag bestämdt bedt, att i morgon få ta' droskan och de svarta hästarna, och så hade tant och jag kommit och helsat på en viss revisor, inte för det man vidare längtar efter nämnde personlighet, utan bara för nöjet att få öfverraska — men du känner pappa — förrän han tillät ett sådant "dårhusmessigt företag," vore han i stånd att låta hela förbindelsen bli om intet. Han är högst förtjust för det du är så "förståndig" och låter tjensten hindra dig från att flacka åstad hit, och han svär på att lysningen kommer att försiggå lika säkert, fast vi ha' tre och en half mil till hvarandra — det är nu visserligen en sanning, som ej kan bestridas, men, ändå! . . .

I morgon, när jag ätit middag, går jag upp i min lilla förtjusande jungfrubur, tar nyckeln ur dörren och letar upp alla dina bref, dem jag ämnar genomläsa från början till slut — det blir *nära på* lika så roligt som om jag hade dig sjelf här . . . Jag ämnar ej vara hemma för någon — slägtingar ha' vi, Gudske-lof! inga, som komma att lyckönska, hvilket är en välsignad sak, så kan man få vara i fred — och så har jag ditt *nya* bref, deri jag får se, hur *du* ämnar tillbringa morgondagen.

Farväl, nu, älskade, gode Mauritz! Tänk fortfarande med ömhet och kärlek på din egen

JULIE."

———

— Madam!

— Sa' herr revisorn nå't?

— Sätt damborsten och kom hit! — hvad ha' vi för en dag i dag?

— Söndag, vet jag.

— Söndag, ja! men tror madam, att den söndagen är som alla andra söndagar?

— Nej minsann har revisorn rätt i det! det är mycke' kallare i luften än det varit på tre söndagar förut — jag tror, vi få snö — jag känner något ditåt i min gamla rygg.

— Ja-så! madam har sina känslor der; nå-ja! bara de finnas nå'nstans, så är det bra — men, hör på nu, madam! hur ser jag ut i dag?

— Herre jesses! bra, som alltid, tycker jag.

— Smickrerska! förtrollerska! — lägg inte ut några krokar! — jag menar, om inte madam kan se, att jag ser lycksalig ut?

— Ne-ej! det har jag inte "opsalverat."

— Ja-så! madam har inte "opsalverat" det — ja, då ska' jag säga henne, att hon är ingen fysionomist.

— Hvad är jag inte?

— Ja! det kan vara detsamma, hvad hon är, eller inte är; men jag skall tala om någon ting för henne — hör nu! minns madam min fästmö?

— Den Guds engeln! ja-men, minns jag henne!

— Nåh-ja! så tänk nu bara: det lyses för henne och mig i dag.

— Ah! Herre du evige! hvad säger revisorn?

— Rena sanningen, madam! — se, det är någonting att fröjda sig åt — känner hon ingenting i ryggen vid den nyheten?

— Ack lille välsignade revisor! jag känner det rakt i hjertat — ja! så Gud gifve dem en fröjdefull och ljufvelig sammanlefnad — måtte de bli lika lyckliga som jag och salig Toppen.

— Tack, hjertans madam! för välönskan, men jag vill minnas att salig Toppen hade det lite' hett ibland.

— Åh, bevars Gud! herr revisor! det kunde visst hända en och annan gång, när han kom hem och var lite' "söpen," att jag då . . . men det hoppas jag kommer inte i fråga med revisorn . . .

— Madam är allt för god.

— När ska' revisorn stå brudgum?

— I dag om tre veckor, och då, ta' mig fa'n, ska' icke madam Topp vara med! — bjudningsbref på rödt papper med förgylda bokstäfver ska' hon ha' — det kan hon ta' till bokmärke se'n i sin stora psalmbok — och så ska' hon resa med mig i min egen vagn, som jag — ämnar låna; och så ska' hon in bland alla brölloppsgästerna och dricka brudparets skål — det blir något, det, madam!

— Ja, Gud välsigne dem! men . . . jag är så gammal och "tannalös" . . .

— Gör ingenting, madan! jag blir lycklig likaväl.

— Herre Gud, hvad revisorn är rolig! det vet jag väl att han blir — men jag menar . . .

— Ja, jag förstår nog madams mening, det kostar på att inte kunna göra flera eröfringar — det är inte alla, som äro så lättrörda som salig Toppen — men sörj inte för det! i *mig* har hon gjort den säkraste eröfringen — jag släpper henne aldrig, madam!

— Åh! Herre Gud välsigna revisorn! det var större godhet än jag nån'sin kunde ana — ack, ack, ack! herr revisor!

— Ack, ack, ack, madam! — är hon riktigt glad nu?

— Ja, det vet den store Guden.

— Nå, så kom hit och omfamna mig då!

— Åh, bevara mig, revisor lille!

— Bevara sej? — jag ska' säga madam att hon kan bli bjuden på sämre — nåh, hur går det?

Blygsamt trippade madam Topp fram till sin "lille revisor," lade sin ena hand på hans ur och den andra helt lätt på hans skuldra, och gjorde med detsamma en vördnadsfull nigning.

— Och detta kallar man en omfamning — nej, så här skall det vara — och nu tog revisorn gumman rigtigt i famn och svängde om ett par, tre slag, i det han lyfte henne högt från golfvet.

— Åh, aj, aj, aj! — för Guds barmhertighet, släpp mig, välsignade revisor lille! — åh, herre jemine! au, au! jag olyckliga menniska!

— Nå, men hvad fa'n står på? har madam mist' förståndet?

— Åh, du min evige! — aj, aj, min spanska fluga! om revisorn kunde begripa — oh, oh!

— Förlåt mig, min hjertans madam! och var öfvertygad, att det gör nära på lika ondt i mitt hjerta som i hennes förbannade fluga — men hvarför ska' hon också gå och spöka med sådana der utländska prydnader på armarna?

— Ack, jag är väl tvungen för den gemena tandvärken, herr revisor!

— Tandvärken? Madam beklagade sig ju nyss öfver att hon inga tänder hade — hvad är det för ett otillbörligt skryt?

— Ja, i dag får man väl förlåta revisorn, efter det lyser för honom, men annars ska' jag säga, att han är bra stygg mot en fattig stackare.

— Åh, det menar madam inte — bättre känner hon mitt hjertelag, lite' tetig kan jag väl vara ibland — men stygg? — aldrig madam! se här har hon emellertid ett litet "läkeblad" till sin sakramenska' fluga.

— Bevare mej väl! en hel blåa! — ja, revisorn ä' då en "rejell" engel.

— Jo-jo! när man kommer med sådana vingar, är man alltid en "engel" — men hör på nu, madam! hon behöfver inte hemta någon mat åt mig i middag och inte bädda åt mig i afton, för jag blir borta i natt.

— Se så, ja! ä' det nu på det viset — jag tänkte revisorn skulle stadga sig nu, sedan . . .

— Madam! inga föreläsningar, om jag får be!

— Ja-ja, bevars, nog vet jag, att det intet angår mig; men herr revisorn kan väl åtminstone säga mig hvar han är till finnandes på eftermiddagen, ifall någon skulle komma och fråga efter honom — di bruka alltid springa bort till mig här på hörnet, för di tror att jag har lite' reda på honom.

— Det är en förbannadt dum vana af dem att springa ner dörrarne för madam — jag har lust att vänja dem af med det. I eftermiddag kommer madam ändå att vara här en god stund, för jag vill att hon skall göra alla mina trän och blommor i ordning, och skulle någon fråga efter mig, så svara sanningsenligt, att hon ingenting vet — jag hade ämnat att tala om för henne hvarthän jag beger mig, men i så fall skulle madam bli ljugare för de frågande; och det tillåter mig inte mitt ömtåliga samvete — jag vet dessutom att madam rakt inte är nyfiken.

— Hm!

— Sa' madam något?

— Jag? — aldrig ord! — jag skall väl elda i afton klockan 6 som vanligt.

— En dugtig brasa, förtjuserska! — farväl!

— Går han sin väg nu?

— Ja, det tror jag visst han gör.

— Nej, hör bara, hurdant han svarar! — jag hänger nyckeln på kroken.

— Det går an.

Detta samtal ägde rum så der klockan 8 på morgonen. Klockan emellan 12 och 1 reste revisorn åstad i sin lilla beqväma gigg, för att öfverraska sin fästmö. Men madam Topp, som satt på utkik i sitt lilla fönster vid hörnet af gatan, sade till syster sin, Nylanderskan som bodde hos henne: "jag kunde just tro det; nu reser han ut till de der vindfåglarne på Erlandsborg, och då ska' der bli ett lefverne igen; jag trodde så visst, han aldrig skulle bry sig om dem mer, för det är nu så länge se'n han var der — och det säger jag, att så fattig jag är, skulle jag gerna gett till min blåa, om han blifvit derifrån."

— Ja, men du Katrina! kanske han reste till sin fästmö.

— Asch! hela tre och en half milen på sönda'n — och så hem igen tidigt i morron bittida, för det vore han tvungen till rakt; jag vet bestämdt, att han ska' vara på embetsrummet klockan 9 i mor'n. Nej, det är då en rak omöjlighet.

Klockan var emellan 4 och 5 på aftonen, då vår revisor anlände till ort och ställe. Man var i slutet af November månad; således var det redan full skymning. Giggen körde in på gården till Patron Casséns; vår

älskare tittade upp till Julies lilla jungfrubur — der var kolmörkt. "Ack der sitter hon, min ljufva ros! och tänker på sin Mauritz — litet anar hon den stora glädje, hon inom få minuter skall erfara — jag ser redan hennes ögon stråla af sällhet — jag har aldrig sett ett par ögon med sådan glans som hennes. Först när jag kommer, blir hon så betagen af förvåning, att hon ej kan få fram ett enda ord; jag känner henne så väl — sedan ger hon till ett glädjerop och flyger emot mig med öppen famn — der skall jag nog hålla henne fast en stund — tills hon beviljat mig så många kyssar jag åstundar — arma Julie! det blir ett långt fängelse!"

I ett nu var han af vagnen och in i köket, derifrån ljus skymtade, och hade så när skrämt slaget på kökspigan, som stod vid spiseln, sysselsatt att baka plättar åt sin fästman, gesällen vid det lofliga skräddareembetet, Andreas Snörpersson, som, lågande af kärlek och beundran, och värmd båd' in- och utvärtes, satt på spiselkanten och underhöll en fin konversation.

— Herre, min Skapare! hvad jag blef rädd! när i all verlden kom revisorn?

— Nu på stund — hörde ni inte vagnen?

— Nej, så sannt jag lefver och är en ärlig menniska; om jag hörde ett "fnyk!" hörde du något, Andreas?

— Nej, jag bara såg, — svarade den artige älskarn, med en blick på sin utkorade.

— Åh-ja, summan på texten är den, att ni hvarken hör eller ser annat än "hvarandra," — småskrattade revisorn — och det förlåter jag af allt hjerta — men, säg nu, Lovisa! hvar är gamla mamsellen?

— Gamla mamsellen har rest bort.

Gudomligt! — tänkte revisorn.

— Är Patron hemma?

— Nej-vars! han är på klubben.

— Ja-så! nåh, då går jag upp på mamsell Julies rum så länge — du kan bära upp ljus se'n — men baka plättarna färdiga först — du behöfver inte göra dig brådt alls.

— Åh-bevars, det är inte angeläget med dem; Andreas kan i alla fall titta te' dem så länge, medan jag lyser upp herr revisorn — det är ju alldeles beckmörkt.

— Nej tack, Lovisa! det behöfver du inte; jag hittar väl dit upp ändå.

— Ja, det kan väl så vara, men jag får väl lof att tända ljus deruppe ändå — inte kan revisorn sitta der ensam i "kola" mörkret?

— Ensam!?

— Ja, ensam, vet jag — der finns ingen kristen själ — jag har nyckeln.

— Bara ge hit den, så skall jag nog visa dig att någon finns hemma.

— Herre Gud, att inte revisorn kan låta säga sig, heller! ifall han menar, att mamsell Julie skulle va' der, så är det ett misstag, för hon reste bort i förmiddags med gamla mamsellen.

— Är du galen, menniska! det är omöjligt.

— Är det omöjligt? — det vore konstigt, när jag sett dem med mina egna ögon resa åstad i Friherrinnan v. Kneiffens gröna "långdå" med de blackiga hästarne för.

— Lovisa! svara på heder och samvete! vet du säkert, att de skulle till Friherrinnan på Engsnäs?

— Ja, så säkert som att jag håller vispen i min högra hand — för resten bara står revisorn och drifver "spektakel" med mig, för nog vet revisorn så väl som jag, att mamsell Julie är borta; hon måtte väl skrifvit det till revisorn i det brefvet, som jag bar på posten i går, vet jag.

— Jag kan inte påminna mig — stammade vår revisor, som var icke så obetydligt förlägen öfver Lovisas ganska naturliga förutsättning — jag hade så brådt i går, då jag emottog brefvet — jag måtte icke hafva rätt fattat hvad hon skref — nu kommer jag ihåg, att hon nämnde något om en liten utflygt — bär emellertid upp ett ljus på mamsell Julies rum — jag skall närmare genomläsa brefvet — men fort, fort!

Revisorn hade blifvit betydligt blek.

Lovisa tände genast tvänne ljus, satte dem på en bricka och trippade före revisorn upp i den lilla helgedomen.

— Vill inte revisorn ha' nå'nting varmt? — frågade Lovisa i sin stora välmening — revisorn har rest en bra bit i dag, och det är kallt?

— Tag upp ett glas friskt vatten.

— Hva' för sla'?

— Vatten, hör du, men'ska! har kärleken gjort dig döf?

Lovisa rusade ner.

— Gud bevare från sådan kärlek! vet du, Andreas! att jag blir inte klok på revisorn deruppe — han brukar vara så god som guld och alltid vänlig, men i qväll måtte han ha' sett skogssnufvan på vägen, för han ä' rent förbytt — stackars mamsell Julie, som får en sådan oregerliger en! — det står aldrig rätt till — och inte hade han reda på hennes bref — Herre Gud! så konstigt herrskapsfolk ä' ändå! — när du var ute och reste som gesäll, och jag någon gång fick bref från dig, så tvi vare mej, om jag släppte det förr än jag kunde det utantill så rent som vatten — men kors! det var sannt! han skulle ju ha' ett glas att värma sig med deruppe.

Och i ett nu var den pratsamma Lovisa åstad med sitt vattenglas.

Sedan revisorn blifvit ensam, kastade han sig ned i Julies lilla soffa och försökte ordna sina tankar, hvilka foro omkring som en karusell i den vildaste fart. Julie hade då rest bort — rest bort att *roa sig* på en dag sådan som denna; och detta oaktadt hon skrifvit honom till, att hon ämnade tillbringa denna dag för sig sjelf i bön för deras lycka och i åtanka på honom, den blifvande maken — således har hon bedragit mig, den lättsinniga! ha, ha, ha! och jag, som trodde mig träffa henne med mina bref i handen, mina ömma poetiska utgjutelser! O! qvinna, qvinna! du hala orm! som smyger dig tätt till vårt hjerta och gifver det dödsstygnet, då vi minst förmoda det — hvad jag föraktar dig!" — Mauritz ögon brunno — hans kinder flammade — han led verkligen oerhördt i detta ögonblick — han hade sjudhett blod, hvaröfver han nästan aldrig förmådde vinna den ringaste seger — detta blod hade kommit honom att begå tusen förhastade handlingar, dem han sedan bittert fått ångra — och äfven denna gången behöll det öfverhanden. Hans ögon föllo på Julies skrifdon, som, tillika med hennes skrifportfölj, befann sig på bordet. Mauritz rusade upp, framtog ur portföljen ett ark papper, doppade pennan och skref utan betänkande:

"Julie!

Jag har rest hit för att träffa dig på vår lysningsdag, då jag, enligt ditt bref, förmodade att finna dig hemma — det var en villa — det, som mycket annat — du har föredragit att resa bort och roa dig framför att sitta hemma och läsa mina tråkiga bref och tänka på mig — jag borde anat det — du, som alltid är så lugn och "förståndig," har tänkt som så, att dertill får du nog tid — det var ej värdt att försaka ett nöje, som erbjöd sig, — åh, det är präktigt! — på sjelfva lysningsdagen! — hvem ansvarar mig för att du icke får samma infall bröllopsdagen — ah!

himmel och afgrund! — en sådan kärlek! — och med den skulle jag låta nöja mig, jag, som älskar dig så, att jag kunde uppoffra lif och salighet för dig — jag, som skulle vilja . . . men hvad är det värdt att tala om min kärlek för dig, — du fattar den ändå aldrig — nej! — jag vill vara korrt! För att icke än en gång upplefva samma angenäma öfverraskning — (du har sagt mig, att du har en afgjord böjelse att öfverraska folk) — och för att bespara mig tusende marter i en framtid, som — jag finner det nu — skulle, vid din sida, blifva mig tommare och glädjefattigare än en öken — afsäger jag mig din hand — den har för mig intet värde, då hjertat är kallt — visserligen har vår lysning blifvit afkunnad — men det är ej detsamma som vigsel — och hade det äfven varit detta sednare — den skulle upphäfts! — jag är icke den man, som låter en känslolös, lättsinnig qvinna leka med mitt hjerta.

Jag skall skriftligen meddela mig åt din far om saken.

Farväl, Julie! Må himlen aldrig låta dig erfara något liknande hvad jag i dag lidit.

MAURITZ TRENNER."

Mauritz förseglade brefvet och lade det på bordet — derefter gick han ned att taga reda på skjutsbonden, som emellertid af Lovisa blifvit undfägnad med någon förfriskning och just ämnade rida tillbaka hem, men som lätt öfvertalades af Mauritz att skjutsa honom tillbaka till Torrebacka gästgifvargård, som var belägen ungefär halfvägs till Mauritz' hem.

Lovisas nyfikenhet var gränslös, men en blick på revisorns ansigte sade henne att det icke var värdt att komma fram med några frågor — hon tog sin skada igen derigenom att tillsammans med Andreas söka utleta klaven till detta besynnerliga förhållande.

— Begriper du detta, Andreas?

— Nej, jag vill va' en stockfisk, om jag begriper det ringaste.

— Inte jag heller! — om han kanske råkat ut för någonting på vägen!

— Ja, det är ingen säkerhet.

— Eller om han blef så "toppig," för mamsell Julie rest bort.

— Åh, hon måtte väl ha' sagt honom det i sitt bref, vet jag.

— Eller om han kanske . . .

— Lovisa, min silkesdocka! hvad tror du om en liten tankställare i all den här villervallan? kan du komma åt någon, bara?

— Åh, man är inte för ro skull i tjenst hos en bränvinspatron, heller.

— Lovisa! din make finns inte.

— Hvad är *du* då, Andreas?

— Ack, ty-värr, är jag det icke än! — men hvad man icke är, kan man bli — jag kan bli mycke' jag under din ledning — skål, Lovisa!

Ungefär vid samma tid som Mauritz anlände till sin svärfars hus, närmade sig en stor täckvagn staden B**, der Mauritz' bostad var belägen vid slutet af den *lilla* storgatan; i vagnen befunno sig — Julie Cassén och hennes aktningsvärda, något lomhörda tant.

— Herre Gud, tant lilla! om tant visste hur både glad och orolig jag är — tänk bara, om pappa får veta, att vi aldrig varit på Engsnäs, utan begagnat Friherrinnans equipage till denna lilla utflygt — hur tror tant han ta'r det?

— Hur jag har det? — jag har det bra, min flicka lilla! oroa dig inte för min skuld — men om du

kan, så flytta din högra fot en smula, den generar mina liktornar.

— Ack, Herre Gud! — sade Julie för sig sjelf — den välsignade gumman, som skall vara så döf — och jag, som just nu känner ett sådant behof att meddela mig åt någon varelse! — Tant!

— Sa' du något till *mig*? — frågade gumman, som med anledning af vagnens buller mot stengatan hörde sämre än vanligt.

— Ack, till hvem annars? — och Julie skrek i gummans öra: tror tant inte, Mauritz skall bli glad?

— Ja-ha! alldeles rätt, en ganska vacker stad! här har jag upplefvat många roliga stunder — när vi komma in på storgatan, skall jag visa dig, hvar Tellqvist bodde, han, köpmannen du vet, som friade till mig; det är ett stort grönt hus — ja, Herre Gud! att jag inte skulle kunna tycka om den beskedliga menniskan — så fick han lungsot! och dog på hösten, och aldrig gifte han sig med någon annan se'n! ja! den gången brast ett troget hjerta . . . men! Herre min evige! hvad är detta? Julie — Julie! känn efter — jag har tappat min ena lock . . .

— Kors, hvad nu, kära tant! var lugn! jag skall nog ta' reda på den! se här är den — den hade fastnat i mitt flor.

— Nåh, det var en välsignad sak, kära barn! tag hit den för all del! tänk, om jag kommit in till sta'n som ett annat spektakel — usch! jag blef rigtigt altererad.

— Ja! det var för väl, att den fanns — småskrattade Julie — men annars är det nära på kolmörkt, så det kunde just varit detsamma.

Just som tant Eulalia fått fast den flygtiga locken, stannade vagnen utanför Mauritz' hem — det lyste så trefligt från fönstren i hans rum — en skugga rörde sig derinne — det var bestämdt Mauritz —

vagnen körde in på gården — Julie hoppade ur lätt som en fjäder — och gumman rullade efter — hon fann ej förenligt med sina år att vara så der hoppfull af sig.

— Tant, tant! jag dör af glädje — hviskade Julie och grep om gummans arm.

— Ja, det är bra, det, min flicka! — svarade tanten på må-få, och drog djupt efter andan.

I detsamma voro de uppför trappan och utanför Mauritz' dörr. Julie vred sakta om nyckeln och trädde in med gumman hack i häl efter sig.

Vid åsynen af de fremmande, blef madam Topp — det var verkligen hon, som enligt Mauritz' förordnande spelade Flora för aftonen — stående som förstenad. — Öfver Julies hjerta lade sig en ängslig beklämning.

— Min goda madam — stammade hon — Revisorn är väl hemma?

— Åh, Herre min evige! ser jag rätt? är det inte den lilla söta beskedliga mamsell Julie? — Min Gud! om revisorn kunnat ana något sådant! Herre min evige: så dumt att han inte ska' va' hemma!

— Han måtte väl komma snart? — frågade Julie, som hoppades, att han åtminstone fanns i staden.

— Ja — jag — han — jag tror knappt — jag vet inte, om han kommer hem i qväll — stammade madam Topp, som ogerna ville ut med sin misstanka, att revisorn vore på Erlandsborg; de der herrarne derute vore just inte så välkända, menade gumman, och emedan revisorn, sedan han blifvit förlofvad, afbrutit bekantskapen med dem, förmodade hon, att den varit hans fästmö emot — deraf hennes förlägenhet.

— Min snälla beskedliga madam! säg om madam vet hvar han är — han har väl inte rest bort? — Julies röst var osäker.

— Nej, minsann! min söta, rara, lilla mamsell! om jag vet hvar han är — svarade gumman undvikande.

— Säg mig, om han är bortrest — frågade Julie, ännu enträgnare, emedan hon drog misstankar af madam Topps synbara förlägenhet — "säg mig det på heder och samvete." — Julie lade sin hand på gummans arm och såg henne bedjande i ögonen.

— Ack, min lilla hjertans mamsell! hon ser, för Gud! på en men'ska precist som presten, när han skriftar, och talar gör hon rakt som en bok; det är inte möjligt att ljuga för henne — ja-men, är han bortrest, den hederlige revisorn — men om han vetat — Herre Gud! mamsell Julie lilla! ta' inte så illa vid sig! bevara mej, hon blir ju hvit i synen som krita — se här, är friskt vatten, — sätt sig i soffhörnet, kära . . .

— Det är bra, madam! — afbröt Julie, som hade all möjlig möda att dölja de frambrytande tårarne — vet madam inte hvar han rest?

— Nej, så sannt jag lefver och är en ärlig men'ska.

— Tror madam, han rest till — till Erlandsborg.

— Åh, det kan jag inte tro.

— Hur sa' han till madam, när han reste?

— Åh, han bara sa', att jag inte skulle bry mig om att vara nyfiken — om hvart han tog vägen — och så sa' han, att jag slapp att bädda, för han kom inte hem i natt.

— Så-å! — han måste då ha' rest *dit* ändå — han har inga andra bekanta på landet häromkring, eller hur, madam Topp?

— Nej, min lilla söta mamsell! inte hvad jag vet — men det kan väl hända — det är inte värdt att tro det värsta strax — men nu ska' jag gå och ställa om en kopp thé åt herrskapet — det kan, minsann,

allt behöfvas i en sådan köld, som vi ha' i dag — och gumman trippade ut.

Julie blott stirrade rakt framför sig.

— Nåh, du! — började tant, som mycket rigtigt slagit sig ned i den af Mauritz omtalade stora länstolen, och som nu tyckte det kunde vara tid på att äfven hon fick reda på händelsernas gång — hvar håller han hus, älskaren? Madamen gick väl att ta' reda på honom? usch! hvad jag är ruskig — det är inte narri, att resa nära fyra mil i sådant väder — och så gick jag miste om den ömma scenen, att se hans förtjusning vid din anblick — men jag hoppas, han reparerar skadan, då han kommer.

— Han kommer inte, tant! han har rest bort — svarade Julie, häftigt uppskakad.

— Hva' sa' du, barn?

— Han har rest bort — skrek Julie utom sig

— Rest bort! nå, du min skapare! hvad hör jag? rest bort! och jag, som rest hit förgäfves!

— Än *jag* då! — Julie log bittert.

— Och utstått sådan vedermöda — med lockar och liktornar och allt! nej, det är oanständigt — är menniskan galen? — ja, det säger jag, att konstigare persedlar än de karlarne finns då inte till — och jag tackar min himmelske Gud, att ingen har velat — — — att jag icke har velat ha' någon, menar jag — ack, du arma, oförståndiga barn, hvad jag beklagar dig! — och tant Eulalia höjde hvitögat mot taket och vaggade sakta sitt stora, klotrunda hufvud — men, Julie! barn! ännu är det icke för sent — ännu är du, Gud vare lof! inte vigd vid den barbaren, som låter en skakas fyra mil förgäfves — skrif till honom, att han kan narra hvem han behagar en annan gång, men hvarken mig eller dig — med ett ord: slå upp med honom, om du har en droppa af Cassénska blodet i dig, så smälter du icke denna skymf.

— Tant! — sade Julie långsamt och med eftertryck — jag skall skrifva.

— Nåh, Gud välsigne dig för det ordet, barn! — din far lär inte bli svår att få på vår sida — han var aldrig synnerligen för hela partiet — men skrif fort — så resa vi hem på ögonblicket sedan — så jag får komma hem och i ro rigtigt, barn lilla! tag hit mina nervdroppar — flaskan ligger i piraten — puh! — bevara mig, hvad jag är uppskakad — mitt hufvud värker — jag mår rigtigt illa — seså! tack, barn lilla! — nu kan du skrifva — låt se, att det blir ord och inga visor.

Julie gick långsamt fram till skrifbordet — han är på Erlandsborg — tänkte hon för sig sjelf — han har således i dubbelt afseende bedragit mig — han har heligt lofvat mig att aldrig mera deltaga i de der herrarnes dåliga tidsfördrif — och så bryter han detta löfte och reser dit — och på hvilken dag? — på vår lysningsdag! O, Mauritz, Mauritz! hvi gjorde du mig detta!

Bittra tårar runno nedför hennes bleka kinder, då hon tog pennan och skref följande:

"Mauritz!

Jag ville göra dig en fröjd och öfverraska dig med ett besök på vår lysningsdag — du var icke hemma — detta förvånade mig, men hvad som ännu mera förvånade och smärtade mig, var att du rest bort, rest till — Erlandsborg. — Mauritz, Mauritz! hur var det dig möjligt att så bedraga mig!

Min största lycka har varit att jag hyst ett obegränsadt förtroende till ditt ord; numera är det förbi — och med förtroendet äfven kärleken; dessa två äro för nära förenade för att kunna skiljas. — Så smärtsam denna upptäckt om ditt löftesbrott är, tackar jag ändå Gud, att jag gjort den *före* vår förening — som numera är *omöjlig;* jag gifter mig aldrig med en man, som

jag ej kan högakta. Lysningen får återkallas — jag vet, att detta är möjligt.

Jag har ingenting vidare att tillägga, utan att hvarje ord, jag talat, är mitt fulla allvar — jag hoppas, du ej förnedrar dig till böner, för att förmå mig återtaga dessa ord — dertill skulle fordras, att du kunde rättfärdiga dig — hvilket icke är möjligt.

Alltså, lef väl, Mauritz! — det är troligen öfverflödigt att bedja dig snart glömma

Julie Cassén."

— Är det gjordt nu? — sade tant, då hon såg Julie lägga bort pennan.

Julie suckade.

Gumman gick bort till bordet och genomläste med uppmärksamhet brefvet.

— Åh, ja! — nog är det så han kan begripa meningen, men det är långt ifrån så strängt som det borde varit; du är för god, min flicka! se så! gråt inte mera nu; du gör den "munsjörn" allt för stor ära — men! hvart tog menniskan, madamen, vägen; hon måtte åtminstone kunna lysa oss ut ur detta gemena nästet, der jag lofvar vid min ära att aldrig mera sätta min fot.

Liksom om madam Topp hört kallelsen, infann hon sig bärande på en bricka en ganska smaklig thésoupé — hon hade tagit värdfolkets gästfrihet i anspråk, hvilka gerna ville visa revisorn den lilla artigheten att undfägna hans kära gäster.

Tant Eulalias ansigte klarnade märkbart vid anblicken af madam Topps ljufva börda.

— Min kära madam! det der var en ganska behaglig öfverraskning — man får aptit, då man reser — vi kunna sätta det här på bordet framför soffan — se så der, ja! — kom nu, min lilla Julie! en kopp thé skall göra dig godt.

— Så roligt det vore, om det smakade herrskapet — menade madam Topp, och såg så hjertans belåten

ut — jag skall emellertid laga att kusken får lite' till lifs — och efter en vacker nigning försvann Toppen.

— En förståndig menniska, den der! — berömde tanten — han förtjenar inte att ha' en sådan hushållerska, den morianen; — se så! min flicka, tänk nu inte längre på honom, utan kom hit nu och gör mig sällskap!

Men Julie bara slog med handen — hon förmådde intet.

— Ah, sådana barnsligheter! får du lefva med lite' här i verlden, nog får du större sorger än denna — man skall väl inte fara illa med sin kropp för det man har en otrogen älskare — du må tro, en annan har också haft sina sorger i sin dag, men ännu har jag, Gudskelof, inte låtit mig nedtryckas af dem, så jag icke kunnat äta — det der är ju bara pjunk — jag minns i fjol höst, när den gemena Passopp bet ihjäl min lille Mirabeau, det käraste djur, jag nå'nsin har egt — jag var så ledsen som trots någon, och gret mina modiga tårar, gjorde jag, men nog åt jag mina ordentliga mål likaväl, för det hindrar hvarken sorgen eller saknaden.

Men oaktadt detta öfvertygande tal, förblef Julie obeveklig.

— Ja, så skyll dig sjelf — fortfor tant och bredde sig en försvarlig smörgås.

Efter slutad soupé och många artigheter emellan tant Eulalia och madam Topp, begåfvo sig tant och Julie på hemvägen.

Efter några fåfänga försök att trösta den alltjemt gråtande Julie, tog tant sitt parti, lösgjorde löslockarne och stoppade ner dem i piraten, hvarefter hon lutade hufvudet mot ena vagnshörnet och inslumrade innan kort ganska ljuft, troligen drömmande om sin "Mirabeau", hvilken, trogen äfven efter döden, svepte sitt mjuka skinn om hennes hals och händer, liksom fordom killingen sitt om Jakobs, ehuru nu i fullkomligt oklanderlig afsigt.

Julie tackade Gud för den i sorgens stunder så ovärderliga lyckan att få vara i fred — hon tillslöt ögonen, för att undvika de plågsamma bilder, som framställde sig för henne — förgäfves! — hon såg ständigt Mauritz, den trolösa Mauritz i de glada brödernas ring föra det fyllda glaset till sina läppar och ur drufvans saft hemta en fröjd, som åtminstone denna dagen bort sökas ur en renare källa. — Stackars Julie! — hon tyckte sitt hjerta vara nära att brista vid alla dessa qval — hon reste åstad så glad, så lycklig, så förhoppningsfull — och nu vände hon åter, nedslagen, förtviflad öfver att hafva förlorat tron på den älskade.

Hon dolde ansigtet i sina händer och gret — "Omigen"? — frågar du, min läsare — ja, det gör mig verkligen ondt om både henne och dig, men jag kan intet hjelpa't — sanningen måste fram — hon gret verkligen, och detta utan ringaste afseende på hvarken smak eller behag — hon snyftade ohejdadt — och tanten snarkade äfvenledes — jag föreställer mig att det måtte varit en ganska uppskakande duett — och så kommo de i närheten af Torrebacka gästgifvargård — det hade börjat snöa så tätt att man knappast kunde urskilja något enda föremål på vägen — åtminstone kunde kusken det bestämdt inte, ty han sof; mörkt var det dessutom, så det hade inte tjenat till mycke', att ha' ögonen öppna, tyckte han väl.

I detsamma kom ett lätt enbetsåkdon rullande emot våra resande, utan att någon af dem märkte det, förrän en dundrande stämma ropade: se opp!

Kusken, yrvaken, spratt till och drog på måfå i ena tömstjelken — olyckan ville att det var den högra — carambolage! knix, knax! ena hjulet af enspännaren, och dess tvänne passagerare hufvudstupa i snön!

Vid bullret och skriket vaknade både Julie och tanten till besinning — den förra skrek på kusken, som,

halfdöd af förskräckelse och alldeles handfallen, sökte att i afbrutna meningar göra henne reda för olyckan.

— Min Gud! ropade Julie utom sig — tänk, om de slagit ihjäl sig!

— Åh, det kan jag inte tro — menade kusken helt förnumstigt — jag hör dem jemra sig.

— Herre Gud! så gå då dit, menniska! och se efter hur det gått.

— Men, hästarne! mamsell!

— Dem håller jag; för himlens skuld, skynda bara — och med ett par hopp var Julie ur vagnen och uppe på kuskbocken.

Efter en stunds förlopp återvände kusken med bonden, den han befriat från den stjelpta vagnen, under hvars tyngd han suckat, och underrättade de förskräckta fruntimren, att den resande herrn troligen afsvimmat, emedan han ej gaf det ringaste ljud ifrån sig.

— Finns här då ingen stuga i närheten — frågade Julie upprörd.

— Jo vaserra! — svarade bonden, som hade temligen reda på vägen — här bor en smed inte långt härifrå', es en bara tydde släpa'n dit.

— Det behöfs inte — svarade Julie, som var den enda rådiga bland dem alla — bara bären hit honom, så lägga vi honom i vagnen och köra honom sakta fram till smedens.

— Ja! då kan en så gerna köra honom fram till Torrebacka, det är bara en liten bit längre bort — menade bonden och tillade: der kan en ansa om'en mö'es likare — förbannade "rockadrejare"! som inte kan ha' vett te' å hålla å väjen för folk — skrek han högljudt åt kusken, som teg och höll till godo, i medvetande af sin försumlighet.

Den resande bars till vagnen, hvilken tant Eulalia högt jemrande genast lemnade, emedan hon för ingen del ville vara der ensam med ett lik, hvarför hon be-

stämdt ansåg den afsvimmade. Alltså måste hon hissas upp på kuskbocken, och Julie såg sig nödsakad att blifva hos fremlingen, som nu lades så beqvämt som möjligt med Julies axel till hufvudgärd.

Det var en sällsam färd — ensam i aftonens mörker med en okänd, kanske döende man så godt som i sina armar — hennes hjerta slog våldsamt, och hon bad innerligt till Gud, att fremlingen måtte återkomma till lifs.

Snart voro de framme — den okände transporterades väl insvept uppför trappan och in i ett varmt rum — brasan var nära nog utbrunnen, men hon upplyste dock rummet så mycket att Julie varseblef en flaska friskt vatten, den hon tog och — hvad skall man göra, när man inte har eau de luce till hands — slog dess innehåll öfver fremlingen, som, tack vare den helsosamma duschen, korrt derpå öppnade ögonen, i samma stund som gästgifverskan kom in med ljus, men, då dess sken föll på den till lifvet återvändande, uppgaf Julie ett genomträngande rop och störtade på knä framför soffan:

— ”Mauritz, min Mauritz!”

— ”Julie!” — smålogo Mauritz’ bleka läppar — hans ögon slöto sig och han föll ånyo i en lätt svimning, men Julies ömma omsorger återkallade honom snart derifrån, och inom en halftimma var han så återställd, att han satt uppe i soffan, med armen om den älskades lif och sina ögon försänkta i hennes.

— Min Gud! dyra Julie! hvad jag gjort dig orätt!

— Än jag dig då, min gode, käre Mauritz!

— Ack, du är dock den minst felaktiga härvidlag — min förra lefnad kunde möjligen berättiga dig till en dylik tanke — men du! du rena, älskliga lilja! hvad hade du brutit, att jag skulle misskänna dig så?

— Min Mauritz! låtom oss glömma denna olycksaliga villfarelse; må den aldrig blifva nämnd oss emellan! nu är ju allting godt, sedan vi biktat oss för hvarandra.

— Ack, Julie! den svåraste bikten återstår likväl — jag har hittills blott omtalat mina misstankar — men — jag har äfven — o! skall du kunna förlåta det? — jag har äfven skrifvit ett bref, som — ack, Julie! — det är mig omöjligt, att omtala dess innehåll — du är väl ädelmodig nog att icke ana det.

— Jag är ädelmodigare än så, Mauritz! så ädelmodig, att jag ämnar uppbränna detta bref, utan att kasta en blick deri — men! med ett villkor!

— Tillbedda engel! jag går in på allt — tala!

— Att du gör detsamma med det bref, som ligger hemma på ditt skrifbord.

— Ah! således äfven du, Julie!

— Det var för ditt samvetes lättnad, Mauritz!

Omtänksam som alltid — småskrattade den öfverlycklige fästmannen — "eller hvad säger Tant"?

Slädpartiet.

Liksom inte en tomte kunde vara nyfiken! — och erkännsam se'n — jo, jo men!

Derhemma var en stor vind och i den en liten tomte; det var bestämdt säkert, ty alla drängarne hade hört honom, och pigorna med, det förstås af sig sjelft. För min del trodde jag det också, fastän jag aldrig hvarken hört eller sett honom, men det hör till mina förtjenster att icke se och dock tro. Dessutom — man tror på så mycket ondt här i verlden, att man väl, för ombytes skull, kan tro på något godt också och tomtar äro ju goda väsenden; de vurma för ordningens vidmakthållande och örfila derföre försumligt tjenstefolk — — — ja, det är afgjordt att de äro goda.

I många år hade jag hvar julafton i egen hög person burit upp på vinden en tallrik hvit gröt för att undfägna den lilla grå gästen med, och det är dagsens sanning att inte en grötklick fanns igen juldagsmorgonen.

— Råttorna ha' mått godt, — sade farbror Niklas med ett försmädligt ögonkast på mig, genast då han såg den tomma tallricken. Men farbror hade

den vanan att skylla allting på råttorna, dem han dödligt hatade, för det de ätit upp ena skörtet på hans nya, buteljgröna frack för nitton år se'n! — jag kände till denna svaghet hos farbror, som för öfrigt var oförarglig som ett lindebarn, och lät anmärkningen — gå oförtullad.

En annandag-Jul för många år sedan tilldrog sig en märklig händelse i vår lilla, obetydliga stad: man hade ställt till slädparti innan snön var förbi — tre dagar förut hade man talat med bönderna om hästar; ja, jag tror till och med om slädar också, ty jag kan icke minnas att det funnos flera än *fem* sådana i staden och hvad ville det säga? — Slädnät var derstädes lyx, hvadan damerna fingo hålla till godo den ena snöklimpen efter den andra i ansigtet; ja, några voro så närgångna att de, likt stekta sparfvar, flögo rakt in i munnen på folk — men det gjorde ingenting — man hade lika roligt för det, till och med roligare, det gaf ämnen till samtal och man kunde icke undgå att sakta gnola på den lilla söta visan man sjöng till guitarren derhemma: "Fall lätta snöflock, fall!"

Jag talar som om jag varit med på det der slädpartiet — jag bedyrar jag känner inte en gång greppen på guitarrn och har aldrig kunnat ta en enda ren ton — men lyckan var mig inte så bevågen den gången. — Ingen enda bodbetjent blef öfver vid den stora tilldragelsen och derför tilldrog det sig att jag satt ensam hemma och betraktade huru månskenet roade sig med att pryda den högtidsklädda marken med otaliga ädelstenar. — Mitt lilla rum låg åt gården och midt öfver mig i andra byggningen fanns den der beryktade vinden, der tomten huserade. — Bäst jag nu satt der försjunken i tankar med handen under kinden, knackade det på dörrn.

Jag gick ut att öppna och döm om min häpnad — ja, jag må så gerna ut med ordet: min förskräckelse,

då jag såg den lilla tomten lifs lefvande inträda, bärande med båda händerna gröttallriken, som jag denna gången glömt att nedtaga från vinden.

— Du har glömt att ta' bort den här, — sade tomten och klängde upp på en stol, för att sätta tallriken på bordet.

— Värdes förlåta mig mitt slarf, — stammade jag helt förfärad.

— Åh ja, mellan hyggligt folk komma inga örfilar i fråga — svarade den lille bytingen helt obesväradt; en annan sak hade varit, om du glömt att sätta upp honom; tack emellertid för alla gånger du bestått mig gröt; det är roligt att se att gästfrihet ännu finnes i det gamla Sverge — tack skall du ha!

— Det skulle fägna mig om gröten smakat!

— Har du någonsin sett tallriken komma full ned igen?

— Nej, det har jag visserligen inte, men —

— Nåh, då äro dina artigheter öfverflödiga; det lönar inte stort mödan att gå ikring med håfven, minst till en sådan liten stackare som jag, som inte räcker att lägga någonting i honom, men — skämt åsido, — det var fasligt hvad du sitter ensam här; jag tror du är den enda menskliga varelse i hela huset?

Jag blef liksom lite het om öronen — mina föräldrar voro verkligen borta — skulle han vilja mig något illa — i så fall borde han inte ana att jag var rädd.

— Nej bevars! — svarade jag, så lugnt som möjligt. — Pigorna äro der borta i andra byggningen.

— Inbilla dig! — hånskrattade tomten — de ha sprungit ut hvar och en på sitt håll, utan att ens läsa igen dörrarne efter sig, men det ha de igen när de komma hem; svänger jag inte min röda hufva kring deras öron, så de ha känning deraf i åtta da'r, så vill jag inte heta Nisse.

— Ni är bra god, som hjelper oss att hålla ordning i huset, — anmärkte jag, för att säga något.

— Ja, jag undrar hur här skulle se ut annars, — svarade den lille och hoppade upp i fönsterkarmen så att han nästan kom ansigte mot ansigte med mig.

Jag blef en smula häpen öfver den lilla besynnerliga varelsens förtrolighet, men när nu det klara månskenet föll på hans skrynkliga drag, sågo de så vänliga ut, att jag kände min fruktan försvinna.

— Det var förnuftigt af dig att du inte är rädd för mig, — sade den lille pysslingen; — jag ämnar icke göra dig illa, derom kan du vara säker: — du misstycker väl inte att jag tog mig friheten helsa på, men utom det, att jag verkligen hade ärende, tyckte jag du satt så ensam och det gjorde mig ondt — ursäkta att jag rätt och slätt säger: *Du*, men jag hatar titlar — Hör nu! är du ledsen för du inte blef bjuden med på slädpartiet i dag?

— Åh ja — inte var det roligt just!

— Slädpartiet, nej! — det har du rätt i; det är fasligt hvad menskorna prata mycket dumheter här i verlden; jag vill dock, till deras heder, tro att de äro bättre än de visa sig; ja, jag skulle förmoda att hvarje menniska har någonting inom sig — vare sig hufvudet eller hjertat — hvarom hon kunde yttra sig, då hon är tillsammans med sina likar. Om det just icke blefve så ståtliga tal af, så kunde det kanske ändå vara dem till någon nytta, som hörde derpå; men tror någon att de göra sig den mödan; — Nej, om det finnes ett litet frö till något bättre inom dem, så gömma de så väl derpå, som på guld — de äro rädda, kantänka, att det skulle gro för fort, vexa upp och bli en snygg planta deraf; — hvem skulle våga visa en sådan, då inte grannen visar en likadan, bevars! — nej, de äro just som talgljus, stöpta i samma form, och det tycka de är alldeles som sig bör — de äro för tråkiga! så

tomte jag är, skulle jag hålla mig för god till ett sådant prat, hvarmed de förspilla tiden.

— Men hur har Nisse reda på deras samtal, om jag får fråga?

— Åh, jag har reda på allting! just i eftermiddag har jag hört några profbitar i den vägen, som inte voro för vackra! — Jag nekar inte till att jag är litet nyfiken ibland, men jag måste göra mig sjelf den rättvisan att det inte är någon låg nyfikenhet, som regerar mig. Jag vill nemligen så gerna höra om inte menskligheten någon gång ämnar bättra sig — men hittills har det sett mörkt ut.

Jag roade mig med i eftermiddags — tiden blir mig lång ibland — att hoppa upp och sätta mig på hundsvotten än på en, och än på en annan släda hörande till den åkande gåsmarsch, som menskorna kallade slädparti.

I en af slädarne satt en svärmisk menniska, en mamsell, så der mellan 36 och 40; — hennes ledsagare, en stinn hökare, syntes icke det minsta lifvad; — en hederlig karl för öfrigt, det vet jag af bror min, som är tomte der i gården.

— Nåh, frågade mamsellen, och såg med ett smäktande ögonkast på sin sidokamrat, — hur fann ni Rancherays fiol?

— Jag har inte funnit den alls, jag visste inte att han tappat honom en gång.

— Ha ha ha ha! hi hi hi hi! hvad ni är rolig, hvad ni är satirisk — ja, tillåt mig säga att ni är en verklig satyr!

— Var så god.

— Ni roar er mer att spela omusikalisk, men, herr patron, ni har två knölar i pannan, som vittna emot er, två dyrbara knölar, som kunde anstått en Mozart — en Beethoven — ja! ni är bestämdt musikalisk!

— Det vore f-n! — nå så kör för det, då!

— Herr patron, när ni hört någonting herrligt, någonting riktigt upplyftande i musikväg, sväfva icke då dessa smältande melodier länge omkring eder?

— Nej, gudskelof! det går in genom ena örat och ut genom andra!

— Åh, ni skämtar bara! — hvad mig beträffar njuter jag långa tiden deraf, ack! jag kan gömma på tonerna, jag! (blick mot höjden).

— Hm! —

— Men ifrån ett till ett annat — man har berättat att ni ämnar gifta — er!

— Det är förtal — jag är så oskyldig som ni i den vägen.

— Verkligen, men i mitt tycke vore det ofantligt klokt af er att uppsöka er en maka — en varelse, med hvilken ni kunde sympatisera — en varm själ, som kunde *förstå* — er!

— Ja, gifter jag mig, så tar jag väl ingen arabiska heller, och nog f-n måtte en riktig menniska begripa hvad jag säger.

— Ah! ni är fosterländsk — ni är äkta svensk alltigenom — jag känner min aktning fördubblas för — eder!

— Tackar ödmjukast!

— Jag är äfven öfvertygad att ni, vid valet af maka, mera skall göra afseende på en sansad förståndig qvinna, än på en ung, förflugen varelse, som knappast trampat ut barnskorna — ack! ungdomens behag — om han eger några — flykta så hastigt, och då är det godt att luta sig till ett trofast bröst . . .

— Om fem och fyrti — nej jag tackar! jag är ingen beundrare af ruiner! — hopp, Brunte!

Slädan tog sådan fart, att om ej jag i detsamma hoppat af hundsvotten, hade jag blifvit kastad hufvudstupa derifrån.

Nästa släda jag hoppade upp på, innehades af ett äkta par; det var ett tystlåtet folk — jag satt visst en halftimma, utnn att få höra ett enda ord vexlas dem emellan. Jag ämnade just begifva mig derifrån, då min uppmärksamhet togs i anspråk af en oerhördt lång gäspning — det var den äkta mannen, som gaf sina känslor luft.

— Är du sömnig, — frågade frun.

— Ja, hur f-n kan man vara annat!

— Du är allt för artig!

— Sådana förb-de tillställningar! vräka ut en 10 R:dr för ingenting.

— Räknar du mitt nöje för intet?

— Åh, du kan, min själ, roa dig för mindre!

— Men, min bästa Karl! jag har ju aldrig bedt dig härom.

— Nej, så klok var du ändtligen — då hade du, ta mig f-n inte kommit med alls — men när de komma med sina dumma listor, är man ju så godt som tvungen att skrifva på.

— Hade jag vetat att det var dig så mycket emot, hade jag heldre stadnat hemma.

— Åh, bevars! — spela inte känslofull! — om det kostat min sista fyrk, hade du nog haft lust ändå.

— Men, Karl, nu är du . . .

— "Orättvis" — jaha bevars! jag känner till den der léxan; kan den utantill i rappet — men jag vill bara säga dig att det är både första och sista gången i vinter jag gör dig den äran att föra ut dig på detta viset; en annan gång när du har behof af att hemta frisk luft, kan du ta barnskaran med dig och lunka ut åt vägen; det gör fullt ut lika mycken nytta och kostar inte två styfver.

— Ja, nog gör jag heldre det, än utsätter mig för ditt dåliga lynne och dina orättvisa beskyllningar.

— Högst förbunden.

Kallt var det i luften; kallare i de båda makarnes hjertan; jag kunde ej hindra en tår att bana sig väg från mitt öga — men den stelnade i fallet på min skrofliga kind.

Jag lemnade slädan och begaf mig till den närmaste, — här såg det trefligt ut; ett älskande par språkade gladt och förtroligt:

— Men skall du bara kunna finna dig, min älskade Hanna, i ett så anspråkslöst hem, som det jag har att erbjuda?

— Ser jag då så fasligt anspråksfull ut, Fritz!

— Nej, det vore synd att säga — men jag ville så gerna omgifva dig med allt hvad lifvet eger ljuft och njutningsrikt.

— Ack, Fritz! då man har ett älskande hjerta att sluta sig till i sorg och fröjd och sin tarfliga bergning, är man rik.

— Min goda, goda Hanna!

— Du skall få se bara hur trefligt vi skola få det i vårt lilla bo — bara tänk dig vårt lilla förtjusande kaffebord om mornarne, med muntert samspråk och färskt bröd — och se'n har du dina bestyr på förmiddagen, och jag mina — må tro jag ämnar bli en väldig husmor — väfstolen i gång från morgon till qväll! och så kommer middagen, då man träffas ånyo . . .

— Ack, Hanna, så intagande du blir som värdinna!

— Ja, det är inte utan att jag delar din tanke i så fall — och den glada flickan log hjertligt — se'n röker du din lilla pipa på maten — hvarefter vi skiljas åt, för att ej sammanträffa förr än vid skymningsbrasan — nej, nej Fritz! se på hästen och inte på mig — du kör ju upp i snödrifvan!

— Jag är inte karl att hvarken höra eller se på något annat än dig, när du målar sådana taflor!

— Ja, då tror jag att jag nödgas spara på min skildringskonst! — jag har ingen lust att slå kullerbytta i drifvan.

— Hanna, min egen lilla Hanna! jag bedyrar jag skall köra alldeles trådrätt, om du bara vill fortsätta — vi voro vid brasan.

— Nåh ja, efter du ber så vackert, så — träffas vi vid skymningsbrasan och så spelar jag ett litet stycke för dig — inte är min skicklighet så stor i den vägen, men hon räcker allt till för oss båda; äro vi vid röst, sjunga vi en liten bit tillsammans — sedan tända vi ljus och medan jag arbetar, läser du någon god bit, ömsom något andäktigt och ömsom något af våra goda författare.

— Du ämnar väl inte bli läserska, Hanna!

— Vi ha ju kommit öfverens om att *du* skulle bli *läsare* och jag åhörare.

— Akta dig, Hanna, att retas med mig! — du vet inte, du, hur faslig jag ser ut när jag är ond . . .

— Åh jo — att döma efter ditt utseende när du är *god* så — men allvarsamt taladt, min Fritz! — läserska blir jag nog aldrig i detta ords vanliga bemärkelse; jag kan ej få för mig att vi prisa Gud rätt genom att afhålla oss från hvarje oskyldigt nöje, som erbjuder sig, eller genom att stänga in oss och läsa Guds ord från morgon och till qväll och låta allt annat stå tillbaka — nej — "det ena skall du göra och det andra icke låta" heter det — och det med rätta.

Men en annan sak är det att använda *några* stunder af dagen till Guds ords betraktande — det värmer hjertat och uppmjukar sinnet, samt sprider solsken i hemmet, heldst då alla dess medlemmar deltaga deri. Att så mycket som möjligt söka vända sina tjenares håg till en sann gudsfruktan, anser jag vara hvarje husmoders pligt, och illa gör hon om hon betraktar dem blott och bart som lastdjur, som arbetsmaskiner, — jag ämnar ställa så till att mina tjenare hålla hjert-

ligt af mig och ingalunda vill jag hålla mig för god att deltaga i deras angelägenheter, som om de vore mina anhöriga, hvilket de också, på sätt och vis, äro — En god husmoder kan förmå mycket öfver sitt folk; har jag ej rätt, min Fritz?

— Nog har du det, men det lär ej gå så lätt, som du inbillar dig.

— Du misstar dig; jag inbillar mig visst icke att allt detta kan ske med ens — det goda vinnes sällan utan mycken möda, men just derför smakar det så ljuft när det någon gång uppnås. Ack, min Fritz! låt vår uppriktiga föresats vara att, i möjligaste måtto bereda vår omgifning ett fridfullt och godt hem — då först blifva vi sjelfva riktigt lyckliga — och den goda flickan lade sin arm på sin kärestas och hennes fuktiga ögon sågo in i hans; och funno sin bön besvarad. Då smälte den tår, som stelnat på min kind och jag nickade åt dem och sade att jag skulle komma och bringa min del af lycka i deras lilla bo — och så svängde jag min röda lufva till afsked, men jag vet inte om de märkte det, åtminstone svarade de ingenting.

— Ja, ser Nisse att det fanns folk, som inte ideligen prata dumheter!

— Åh ja, visserligen, men en fluga gör ingen sommar.

— Nåh, hörde Nisse något vidare?

— Ja, jag fick syn på en släda, hvari sutto ett par gamla gubbar, — "der måtte du få höra förstånd," tänkte jag, och ställde mig på ena meden.

— Nåh?

— Jo vackert! — kan du gissa hvarom de talade?

— Om politik, förmodar jag.

— Jo pytt!

— Om landtbruk?

— Ingalunda.

— Om handelsföretag?

— Nej du! de talade om — *kärlek.*

— Ha ha ha ha ha!

— Ja, du må väl! just som jag kom sade den ena, en gammal giktbruten äkta man, till den andre, en hygglig ungdom om 8 och 50:

— Bror är således förtjust på fullt allvar?

— Ja, jag kan inte neka till att mamsell Anastasia gjort ett häftigt intryck på mig.

— Men, uppriktigt taladt, tycker jag intryckens tid skulle vara förbi vid den ålder kära bror innehar.

— Ja, jag var nästan säker om detsamma, men just för denna säkerhets skull har den hämdgirige Amor spelat mig ett spratt.

— Men förbanna mig jag begriper hvad kära bror ser på den flickan — lång som en hummelstång och torr som ett gammalt russin.

— Ack min bror, hon är så öm, så uppmärksam emot mig — hon är alldeles som en balsam!

— Ja, men — har bror ingen misstanke att hon kikar på brors 50,000?

— Det är omöjligt — dertill är hon för ädel! — dessutom — är jag då verkligen så lastgammal, att inte en flicka skulle kunna tycka en smula om mig för min skull?

— För gammal vänskaps skull, tar jag mig friheten att svara ja på den frågan.

— Bror smickrar då inte?

— Jag smickrar aldrig någon, inte en gång hustru min.

— Och så hon sjunger!

— Hustru min?

— Brors hustru i all ära! hvem f-n tänker på henne nu! — jag menar naturligtvis mamsell Anastasia; bror skulle höra henne! sådana toner — ack! de tränga rakt in i hjertat på en — jag vill inte påstå att hon

är någon näktergal; det vore kanske för öfverdrifvet; men hvad hon har mesta likhet med, än en talltrast.

— Bror menar väl tallstrunt?

— Nej, nu är bror, förbanna mig, för svår — är det brors mening att förolämpa mig?

— Nej, men om möjligt vore, ville jag öppna ögonen på kära bror och visa honom snaran, som man så fint laggt ut.

— Tala inte om några snaror! — jag är för gammal och för klok att fastna i en sådan, om hon vore utlagd, hvilket nu icke är händelsen.

— Ja, men besinna, bror, ungkarlslifvets gyllene frihet!

— Brors hustru borde känna sig smickrad, om hon hon hörde brors vänliga råd.

— Jag tror mig redan hafva sagt, att jag aldrig smickrar henne.

— Nåh ja, ursäkta afbrottet! — men angående ungkarlslifvets behag, som bror nyss gjorde sig nöjet att beprisa för mig, så har jag varit ungkarl i så många år, att jag börjat ledsna; man kan ledsna vid det som bättre är.

— Ja-ha, alldeles ja! — t. ex. äkta ståndet . . .

— Bror är oförbätterlig!

— Hör nu! — besinna den kära pipan!

— Den stoppar Anastasia åt mig, så smakar hon dubbelt bättre.

— Nåh, — men den lilla middagsluren?

— Då fläcktar Anastasia bort flugorna.

— Inbilla dig, min bror! — än brors lilla aftonparti?

— Det tycker Anastasia inte illa om; hon vill gerna spela sjelf.

— Mariage, ja.

— Prat! jag försäkrar bror att hon inte ogerna ser mig spela.

— Hon är kanske till och med så ädelmodig att hon "blandar korten" åt bror — hä?

— Vill bror då rent ta' lifvet af mig?

— Ja, jag hade nästan lust — jag såge bror heldre på bår än som brudgum; det förra skulle bestämdt ta' sig bättre ut.

— Gud styrke brors hustru!

— Åh, hon är f—na mig stark nog, som hon är! — men hör nu, hvarför körde bror inte för sin talltrast i dag?

— Åh! man skall vara fin och inte gå så der bröstgänges till väga.

— Jag skall säga bror, att om bror går så der långsamt till målet, så . . .

— Hvad — för himlens skull — någon annan måtte väl inte ha' samma åsigter som jag — tala, min hjertans bror!

— Nej, i det fallet tror jag bror kan vara lugn; men jag bara menar — att ifall bror dröjer för länge med sitt frieri, upptäcker bror troligen någon ny dygd hos det tillbedda föremålet . . .

— Hvad då?

— Att hon en vacker dag friar sjelf . . .

— Bror misskänner hennes qvinnliga blygsamhet.

— Får jag bjuda en pris?

Jag hade hört nog. Jag beslöt nu att inhemta hvad som talades om i en stor, prydlig rack, som kördes af en ung v. häradshöfding och inneslöt den vid första påseendet, ljufva och dyrbara bördan af fyra unga flickor, hvilka voro inbegripna i ett lifligt samtal.

"Och det har hon sagt om mig?" yttrade den ena, en liflig brunett.

— Ja, det har hon sagt, och som jag är din uppregtiga vän, föresatte jag mig att genast tala om för dig — men, Louise, du nämner väl ingenting åt henne ifall du träffar henne?

— Var lugn, Charlotte! — men jag nekar inte till, att det förargar mig alldeles gränslöst; — att säga om mig att jag söker ådraga mig karlarnes uppmärksamhet! — det är det *värsta* man kan säga om en flicka; då må man hellre säga att hon är ful som en markatta och dum som en gås.

— Ja, jag blef också oerhördt förtretad å dina vägnar och sade henne sanningen, det kan du lita på!

— Tack, Charlotte! jag vet att du är min vän — men hör du, Laura! är det sannt att din fästman dansade tre dansar med Ottilia Netzer på sista balen?

— Hvad! hvem i himlens namn har kunnat uppdikta en sådan osanning?

— Jo, jag hörde det just i går af . . .

— Af?

— Ja, det är detsamma; jag vill inte stifta ovänskap.

— Louise! om du är min vän, talar du om hvem som sagt det.

— Nåh ja, om du lofvar vid din heder att tiga.

— Som grafven.

— Ja, jag vet ändå inte om jag bör säga det!

— Louise! pina mig inte längre!

— Men du tiger ju?

— Vid min heder — ja, ja! — bara säg fort!

— Jo det var så, att i går förmiddag skulle jag gå till Kramelius och se på barèger, och då träffade jag Ebba Hellström och hon berättade det för mig, samt tillade att alla menniskor ha' undrat så mycket deröfver och inte talat om annat nu en hel vecka, än om hans kallsinnighet.

— Ack, min Gud — den nedriga Ebba! och att Ludvig skulle resa just i går, annars skulle hon fått stå för sina ord.

— Se-så! glömmer du redan löftet?

— Tala inte om löften i detta fallet — det är ingen konst att hålla sina löften då ingen förargar en, men när man blir så ond att man kan gråta, hvem kan då begära orimligheter? — o! det kan förarga gallfeber på en! — Ludvig kallsinnig! han, som är sjelfva ömheten! — Nanny! du var hemma i går, då han tog afsked; jag tar dig till vittne: såg han kallsinnig ut?

— Nej det gjorde han visst inte! jag tyckte han kysste dig minst femton gånger i minuten, och det der skall väl betyda kärlek, kan jag tro.

— Femton! — ack goda snälla du — det förslår inte! — ja, jag kan gerna tala om det för er, som ären mina vänner, att mamma säger hon har aldrig sett en sådan kärlek, som Ludvigs, och tant ber Gud bevara sig hvarenda qväll han kommer hem, och ändå sprider den gemena Ebba ut sådana rykten! tre dansar med Ottilia Netzer — den näbban, den hopptossan, som jag vet bestämdt att Ludvig aldrig kunnat tåla — och så hon säg ut på balen! — urblekt klädning och uppsatt hår med långa fladdrande bandändar — ha, ha, ha! — ja, det såg verkligen ut som om hon hissat nödflagg — men inte förmärkte jag någon barmhertig kristen, som såg ut att vilja bogsera henne in i hamnen till det efterlängtade, *förlofvade* landet! — Usch, då! ju mera jag tänker härpå, ju mera förargar det mig, och jag säger, att om jag får fatt i Ebba Hellström, så . . .

— Tiger du, som du lofvat vid din heder.

— Ja, men om hon ser på mig, att jag är ond, kan jag inte hjelpa!

— Se så ja! — visste jag inte det att du skulle ställa till förargelse ändå.

— Kors, när du var så säker om det — hvarför teg du inte då?

— Är det tacken för man är vänskapsfull?

— Tyst, kära flickor! jag bedyrar häradshöfdingen hör att J träten. I detsamma vände sig häradshöfdingen om från kuskbocken och sade artigt:

— Ack, mina damer! då man hör ert lifliga samtal, är det sannerligen en smula påkostande att så sällan få deltaga deri.

Uppriktigt sagdt, tror jag herr häradshöfdingen dervid ej förlorar något,“ småskrattade den trefligaste af dem, Nanny.

— Till damernas öfriga fullkomligheter, får man äfven räkna anspråkslösheten, märker jag.

— Vi undanbe oss allt smicker, svarade Nanny med en skälmsk blick.

— Får man veta hvarom damerna samtalade så ifrigt?

— Mycket gerna! våra djupsinniga tankar rörde sig alla kring sista balen.

— Ja, den var ganska treflig — men jag vill hoppas vi i afton ej skola få mindre angenämt. Men, hvilken af damerna är nog ädelmodig att skänka mig första valsen? — jag kan omöjligen vända mig med en särskild uppbjudning till någon af damerna, då jag lika gerna valsar med hvar och en, — det får således bero af damernas eget godtfinnande.

— Då rösta vi — ropade Charlotte.

— Ja, instämde de öfriga, må flertalet afgöra denna vigtiga fråga.

— Nåväl, mina damar!

— Nanny, Nanny skall blifva den “utkorade“, ropade de tre flickorna och sågo skalkaktigt på den djupt rodnande flickan, som sökte reda sig ur sin förvirring med utropet: “förräderi, förräderi!“

— Inga invändningar! — vi ha ju en gång kommit öfverens att låta flertalet afgöra, eller hur, herr häradshöfding?

— Obestridligt, mina damer! — och i den blick, som häradshöfdingen nu utbytte med Nanny, tyckte jag mig finna att ingen af dem var missnöjd med sakens utgång.

Gäspande lemnade jag det sladdrande sällskapet och beslöt att ännu en gång — den sista — försöka min lycka. Jag begaf mig från den obetänksamma ungdomen till ett par digra köpmansfruar, som sutto, väl insvepta, midt emot två magra gubbar, hvilka åtagit sig det *vigtiga* uppdraget att föra dessa lefvande bilder af välmåga.

"Min-sann" — pustade den ena — "är icke detta en bra angenäm färd. Jag kan inte nog tacka herr stadskassörn, som gjort mig den äran . . ."

"Och jag herr magazinsförvaltarn" — inföll den andra.

Jag ber, mina damer, tog stadskassörn till ordet, inga tacksägelser! äran är helt och hållet vår och damerna ha ingen alls — härvidlag.

Alldeles, alldeles, instämde magazinsförvaltarn.

Herrarne äro allt för artiga — smålog fru Roffert — men må tro, jag hade min lilla strid ändå derhemma, innan jag kom åstad — ack! ingenting får vara fullkomligt här i verlden! Min lilla Aurelia, den söta ungen, tog det så häftigt att "mamma skulle resa bort," kantänka — det är rigtigt märkvärdigt med det barnet! — en sådan kraft — en sådan sinnesstyrka vid 5 års ålder! — hon bet sin sköterska i tummen så blodet sprack ut och sedan kastade hon sig framstupa på golfvet och skrek så att pappa hörde det ända ut på kontoret, och kom in och frågade hvad som stod på; jag var ej menniska att svara bara för skratt — det var för löjligt att se den lilla varelsen — en sådan rörlighet — sådant behag! — men pappa tyckte att hon borde haft ris — min Gud hvad de fäderna äro

barbariska mot de små oskuldsfulla lifven, alldeles som de icke vore deras eget kött och blod!

Nej, Elias, sa' jag — intet barbari! med mildhet kommer man längst, och så vände jag mig till den lilla och sade vänligt och moderligt:

Stig nu upp, min lilla engel, så får du konfekt af mamma! "Hur mycket ger du mig då" — frågade den naiva ungen, under det hon lyfte helt litet på hufvudet. (Jag har den åsigten att mina barn skola säga *du* till mig; det blir då mycket mera förtroligt och ljuft i förhållandet emellan föräldrar och barn).

Du får sju stora bitar och en hel klase russin dessutom — Men, kan herrskapet tro — den gudomliga ungen — ha ha ha, hi hi hi! jag är färdig att dö af skratt när jag bara tänker derpå — hon räckte ut sin lilla tungspets, sin lilla rosenröda, förtjusande tungspets och sade: "snålvarg" med en så oefterhärmlig naivetét, att man måst vara stock och sten för att då vara allvarsam.

Ha ha ha! skrattade sällskapet.

Ja, fortfor den lyckliga modren, kan man annat än bli betagen öfver så mycken originalitet?

Nåh, hur gick det se'n? frågade hennes granne, fru Toffsén.

Jo, då sa' jag: men om nu mamma ger sin lilla gullvifva en hel *påse* konfekt — hvad säger du då?

Då må du resa så långt du vill — men jag vill se konfekten först.

Kom och kyss mamma då, min engel!

Lydig och from som ett lam, steg den lilla söta ungen upp genast och smekte och kysste mig, så tårarne kommo mig i ögonen dervid.

Ser du nu, Elias, sa' jag, mildhetens makt!

Ja-ha — eller konfektens — sa' pappa, som har den lilla ovanan att bjebba emot i barnens närvaro, och som vill att allting skall ske med ris och lugg.

— Alldeles som Toffsén! inföll frun af samma namn. Gud bevare oss om fäderna skulle uppfostra sina barn! — då skulle inga ädlare, större anlag kunna utveckla sig — snillet qväfvas i sin linda och menskligheten till slut bli alldeles försoffad. Och så mycket är bestämdt säkert, att hade Toffsén fått råda, så hade vår lilla Feodor inte blifvit ett sådant snille, som jag nu, Gud-ske-lof! utan skryt kan säga att han är — han skrifver vers om allting — och han höll på att skiljas från skolan, i anledning af några högst snillrika och satiriska verser, men som olyckligtvis råkade att ha en af lärarne till föremål — men ack, min Gud! inte bör man behandla ett barn med hans anlag som en vanlig skolpojke! men se! af de pedantiske skolkarlarne har man icke mycken humanitet att förvänta — det lyckades emellertid Toffsén att ställa allt till rätta igen. Om det roar herrskapet, skall jag läsa upp ett par versar, som han författade på Christina-dagen, och som kommo oss allihop derhemma att fälla tårar — glädjetårar —

— Ack, för all del, var så god och låt oss höra!

— Ja, den som nu bara kunde komma ihåg dem — jo vänta:

På denna högtidsklädda dagen,
Som bär en dyrkad moders namn,
Tillåt din Feodor, ljuft betagen,
Fälla en tår i dess öppna famn.

Vi alla oss härmed rördt förena —
Vi alla här igenom mig,
Och måtte lyckan, alltjemt allena,
Följa en dyrbar moders stig!

Och måtte du lefva, ja lefva länge,
Ja, lefva i tusende år!
Rörda, hattarne i rymden vi svänge
Och fläta kransar upp i ditt hår!

— Så sött! ett ovanligt barn för sina år, utropade stadskassörn; hur gammal är han?

— Min Feodor är 14 år.

— Ja, det är ju alldeles oerhördt!

— Det var sjelfva f-n!

— Ja, är det inte, herr magazinsförvaltare? har man inte skäl att glädjas öfver en sådan son?

— Om det vore min son, vet jag inte hvad jag gjorde . . .

— Så roligt att också herrskapet, på hvars omdöme jag så tryggt kan förlita mig, finner hans små poëtiska försök förtjena bifall . . .

— Kan man annat?

— Visserligen — men då man läst så mycket skönt . . .

— Åh, min fru! "i många former trifs det sköna" . . .

— Alltid lycklig i era infall, herr magazinsförvaltare! hur går det för magazinsförvaltarns lilla Kornelia i pensionen? jag har hört att hon har sådana ovanliga anlag för ritning?

— Ja, utan skryt sagdt, de äro alldeles utmärkta: hon kom hem häromdagen och riktigt öfverraskade oss med en tafla, föreställande en risknippa som släpar på en gumma — vill jag säga: en gumma som släpar på en risknippa, med en skällande hund efter sig; ja, jag säger skällande, ty han gapar så utmärkt väl, att hela verlden skulle vilja svära på att hvart ögonblick få höra honom skälla . . .

— Det måtte vara en fröjd för fadershjertat!

— Åh, mina damer — öfver all beskrifning — jag som alltid vurmat för de sköna konsterna . . .

— Ja, sådant var deras lärorika samtal, som jag förmodar de fortsatte ännu länge efter mitt aflägsnande — jag stod inte ut med att höra vidare — kan man nu tycka att det är förnuftigt folk? Nej, tacka du Gud, att du slapp att följa med och prata dumheter

också, ty jag förmodar du är som de andra, när du slipper ut!

— Nisse är något öppenhjertig . . .

— Ja, det ligger i min natur — och den försöker jag ej att motarbeta. Föröfrigt hoppas jag du ej tar illa upp, alldenstund min öppenhjertighet kan vara dig till nytta — men se der har jag de sakramenskade pigorna, de slarfvorna, de hopptossorna; jag måste ut och lära dem ordning och skick — farväl! misstyck inte att jag uppehållit dig så länge med mitt prat, och — det var sannt, du! — nästa julafton, ifall du består mig gröt, så var inte så snål om smöret, så kan du kanske få höra en sannsaga en annan gång också!

En bildad qvinna.

Ja! — hvad menas egentligen med en sådan?

Förmodligen en qvinna, hvars hjerta är öppet för alla goda, rena intryck; som ömmar för de lidande; som talar tröstens ord till den olyckliga; som med mildhet och skonsamhet behandlar en fallen varelse; en hemmets goda engel, som sprider trefnad och välsignelse ikring sig. — —

Misstag, mitt herrskap! — fullkomligt misstag.

Ett bildadt fruntimmer läser först och främst språk — inga bibelspråk förstås, — utan *moderna* språk: fransyska, tyska, engelska, italienska, spanska — *allt* — utom Svenska; vidare spelar hon — piano, det är klart; alla möjliga valser, polketter, mazurkor och galopper — alltsammans *furioso*, annars skulle man tro att hon inte kunde någonting i den vägen. Hon sjunger äfven, ifall naturen förlänat henne röst — annars sjunger hon ändå — det hör till bildningen.

Om hennes hjerta icke är så öppet för alla goda intryck, som det borde vara, så är det alldeles icke derför, att hon i ringaste måtto är elak, utan bara derför, att hon icke har tid med något sådant. Hur skulle det också vara möjligt! Hela dagen användes

till promenader, visiter, baler, concerter, spektakler etc. och dessemellan sofver hon för att hemta krafter till nya ansträngningar — i nöjenas verld.

Om hon just inte i verkligheten ömmar så mycket för de lidande, gör hon det så mycket mer i romanerna. Hvem kan tälja alla de tårfloder, som undsluppit hennes vackra ögon vid berättelser om någon olycklig, fattig, förföljd familj eller enskild! — — Herre Gud! — sju battistnäsdukar, kantade med Brabantska spetsar, hafva gått åt för hvarje kapitel i boken der den eller de lidande varit på tapeten — — — kom se'n och säg att hon inte är känslofull! —

Det är sannt, att hon kanske inte talat så månget tröstens ord till den olyckliga, men — som sagdt är — först är tiden knapp och för det andra — hvem kan ränna omkring i stugorna, der det luktar snusk och otrefnad, för att söka upp olyckan — hon kan vara så artig och ge sig tillkänna för den bildade damens kammarjungfru, så kan hon kanske räkna på en hel riksdaler, förutsatt att hon icke visar sig i alltför ruskigt skick. Kammarjungfrun har skönhetssinne och framför allt att olyckan icke kommer olägligt, d. v. s. då den bildade damen låter kläda sig eller då hon är fördjupad i en romans upplösning, — i så fall får olyckan skylla sig sjelf om hon inte blir hulpen.

Hvad nu de *fallna* angår, känner det bildade fruntimret alls ingen fallenhet att söka upprätta dem. Hon rodnar — ifall det är henne möjligt — då en sådan nämnes, och är det henne icke möjligt, så rynkar hon åtminstone näsan — som är ibland mera medgörlig än blodet — den der rynkningen vill säga detsamma som: "Gud att man så kan förnedra sig!" — — sakta, sakta! svält först, frys, haf dagligen dåliga exempel för ögonen, med ett ord: *frestas* — rynka se'n näsan — *om du kan.*

Återstår att betrakta det bildade fruntimret i hemmet; sköter hon sitt hushåll? ja bevars! hon befaller hvad mat, som skall finnas på bordet dagligen. Inte deltar hon sjelf i några egentliga bestyr, men det sker dels derföre, att hennes händer i så fall skulle förlora sin bländande hvithet, hvilken så mycket beundras vid hennes djerfva löpningar öfver tangenterna, dels derför, att hon inte har några vidare kunskaper i hushållsväg, om jag undanta'r den att kunna "koka soppa på en spik" — men det hör kanske egentligen till hennes goda ton, om man skall räkna noga. — Dessutom — det kan gå an för en obildad qvinna att mjöla ner sig i ett kök, men för en bildad, fy! då må hushållerskan och pigorna hellre stjäla så mycket som finns.

Mot sina barn är en bildad qvinna mycket god, d. v. s. de få göra ungefärligen hvad dem lyster, undantagande skrynkla ner mammas klädning eller krage med bondaktigt smek. Ett par gånger om dagen få de komma in, väl snutna och ansade, till mamma, för att få en lätt kyss på kinden — men hålla de väsen, förvisas de genast till barnkammaren — en bildad qvinna har svaga nerver, hvilka besväras af det ringaste oljud.

En bildad qvinna lefver mycket väl tillsammans med sin man, så till vida att de hvarken gnabbas eller smekas. Hvar och en af dem har sina sysselsättningar, sina nöjen, sina "tycken", utan att derföre vidare tycka om hvarandra. De tilltala hvarandra alltid med ordet "min vän" och småle artigt åt hvarandras infall, om händelsen gör att de någongång ha ett sådant. Frun får af sin man lysande julklappar: sidentyger, äkta sjalar, nipper, spetsar, blonder, etc. Mannen får vanligen — tofflor och resväska, men det antyder aldrig på någonting, — frun har aldrig försökt sig med antydningar. På sin mans födelsedag gör frun en större bjudning — men herrn är tvungen att inte veta om nå-

gonting, fastän han flera dagar förut hört ett fasligt stötande, hackande och bultande i köket och oaktadt hans kassa haft en större åderlåtning, än vanligt. Nu anlända gästerna; den stackars mannen gör sitt bästa för att synas både förtjust och öfverraskad — inte lyckas det riktigt just, men man ursäktar mycket för den goda viljans skull. Emellertid anordnas lefvande taflor, och man dansar, man spelar kort och slutligen föräter sig vid aftonmåltiden, för att ändå hafva haft något verkligt nöje, hvarefter man beger sig hem och sofver oroligt om natten.

Morgonen derefter säger frun, då hon vid frukostbordet räcker sin man kaffekoppen:

— Jag förmodar du fann dig angenämt öfverraskad i går, min vän!

— Ofantligt min engel! men en annan gång skall du icke ha så mycket besvär för min skull.

— Åh! ett kärt besvär, min vän!

— Du är allt för god!

— Öfverstlöjtnant P**s skola om onsdag ha stor souper med dans.

— Jaså.

— Vi bli naturligtvis bjudna, men jag måste undanbedja mig äran; — —

— Och hvarför det, min vän.

— Emedan — emedan jag har ingenting nytt att visa; — men oroa dig inte min vän! — jag stadnar hellre hemma, än jag på något sätt förorsakar dig . . .

— Hur mycket skulle du önska?

— Seså, min vän! vi tala inte mer om den saken, jag blir väl hemma.

— Förslå 50 Banko?

— Tack Gösta! du är bra god — men jag kunde ju gerna försaka det nöjet.

— Jag far ut åt landet med några bekanta, min vän! vänta mig icke till middagen — det skulle äfven

kunna hända att vi blifva uppehållna öfver natten — affärer — — hm! —

— Besvära dig inte, min vän! — du är alltid välkommen, hur sent du än återvänder. — — —

— Farväl, Amelie!

— Farväl, min vän!

Slutligen, efter otaliga triumfer på baler och soupeer, der den bildade qvinnan förstört sin helsa, nedlägges hon på sjuksängen, för att ej mera uppstiga derifrån.

Man aflägsnar från henne så — mycket som möjligt — alla tankar på döden; man försäkrar henne in i sista ögonblicket att hon kommer sig, att hon till sommaren skall blifva fullkomligt återställd, om hon besöker den och den badorten — — man ljuger henne på detta sättet in i evigheten.

Hennes otröstlige man gör en ståtlig begrafning, hvarvid hennes förtjenster af en *begåfvad* andans man uppräknas, på det begrafningsgästerna ej må gå hem i den tron, att hon varit utan sådana . . . Barnen äro förtjusta åt sina nya svarta kläder och ha alldeles inte ledsamt. Betjeningen stoppar konfektpåsar i fickan, sätter vinflaskorna för munnen och dricker af hjertans lust, utan att ens någon enda föreslår den aflidnas skål . . .

Samma afton är stor souper hos någon af sorgehusets närmare bekanta.

Värdinnan — också en bildad qvinna, ligger vårdslöst tillbakalutad i en emma och samtalar med en ung beundrare:

Det var ju ett oväntadt dödsfall, Amelie G***s!

— Beklagligt i högsta grad! — Far Herrskapet på spektaklet i morgon?

Midtöfver.

I den stora staden, der folk fara på visiter och soupéer för att ha tråkigt och mästra hvarandra efteråt, låg på en af de större gatorna ett ståtligt stenhus med höga fönster, fullsatte med tropiska vexter, som prunkade med purpur och mörkgrönt mellan de luftiga hvita gardinerna; folk, som gick förbi, skänkte ofta den lysande byggnaden en bifallande blick, och bönder, som kommo in till staden, tvärstannade för att undra, detta roade egaren, som satt der inkilad i ett fönster mellan tvänne stora krukor, klädd i nattrock af silkesammet och rökmössa med guldtofs; han satt der nästan dagligen, dertill nödd och tvungen af den gikt, han som säker behållning samlat från sitt bragderika ungkarlslif. Vi taga tillfället i akt och framställa för läsaren kommerserådet Naggendorff, en af stadens och ortens tätaste män, dessutom riddare af Wasen och — ja, det var någon annan mycket ärofull orden, som jag nu icke så noga kan minnas — Gud vet om det icke var Dannebrogen. Nåhja, när man är riddare af tvänne sådana ordnar, går det icke an att vara någon stackare; och det var han ej heller. Han representerade den aktningsvärda handelscorpsen vid alla högtidliga tillfällen

och gaf middagar och soupéer så utmärkta, att gästerna hade nöjet beklaga sig öfver magplågor flere dagar efteråt; det var ett kommerseråd hela dagen. Vidare gick ett fint doft af adel genom hans våning, ithy han hade till maka en arfvinge till det vidt utgrenade von Lumpenska namnet: Fröken Jeaquette Rosine Eulalie. Kommerserådinnan — eller, som hon ännu heldre hörde sig nämnas: Hennes nåd — var en belefvad dame med migrän och nervlidanden och delade för öfrigt sin ömhet mellan sin halfvuxna, stripháriga son Filip Napoleon och sin mops "Cherie"; för kommerserådet blef ingenting öfrigt; och han var nog storsinnad att aldrig låta förnimma den ringaste saknad. Nu sutto makarne der i samma rum; hennes nåd, för tillfället ganska onådig, nedsjunken i en emma, hållande i handen en bok, deri hon dock nu icke läste, emedan hennes ljusgrå, dimmiga ögon som bäst höllo på att mönstra hennes make, hvars ena munngipa drogs uppåt af ett halft leende, som för den invigde betydde sjelfbelåtenhet; helt säkert njöt han af den uppmärksamhet, någon förbigående egnade hans palats. Efter en halfqväfd, i spetsnäsduken uppfångad, gäspning utlät sig hennes nåd helt matt:

— Hvad ler du åt, min vän?

Intet svar. — Med högre röst upprepade hon sin fråga, tilläggande: Är det något du tänker på?

— Jag! bästa Jeaquette! log jag? — åh, du misstar dig, jag tänker på ingenting.

— Nej nej! — hånlog frun, det borde jag vetat, du tänker sällan; annars tycker jag, att när man har hustru och barn — — —

— Nå, än sen! jag inser icke att jag oupphörligt behöfver tänka på dem — det går Gudskelof ingen nöd på dem.

— Ingen nöd? Hårde fader! har du då glömt vår Filips svaghet, hans genomskinliga hy och lidande utseende?

— Åh, strunt! J fruntimmer gören då väsen för ingenting; pojken har ondt af mask, inte annat än jag kan förstå, åtminstone ser han fan så masküten ut.

— Per Erik! välj dina ord! Philip har min store stamfaders drag.

— Åh, Gubevars, jag rullar mig i stoftet! men jag upprepar ännu en gång hvad jag sagt så många gånger: bort med det yllna närmast kroppen på pojken och släpp honom ut bland andra pojkar att leka och roa sig, låt honom bada i öppna sjön om sommarn och rulla sig i snödrifvorna om vintren, så blir han kry som en fisk, ska' du få se.

— Ack, du store Gud! om jag lydde dina råd, skulle jag inom fjorton dagar sluta ett lik i mina armar.

— Tror inte det! Om min salig far fått uppfostra oss på sitt sätt, och icke på salig mammas, så hade jag inte vid femti' år suttit här som en krympling — men se — när fruntimmer få råda — så — — —

— Din gikt måtte vara särdeles svår i dag, min vän.

— Ja, fan så svår — — — då hade jag icke suttit här fängslad, utan kunnat röra mig och vara ute en smula.

— Förlåt mig, min vän, men jag tror inte du dervidlag bör ge dina föräldrar hela skulden.

— Nåhja, visserligen har jag icke alltid lefvat så noga — jag förstod piken, fast den var fin — men säkert är att om man ej från barndomen klemat med mig, hade jag kunnat lefva mycket värre, utan att det bekommit mig någonting.

— Min Gud, Per Erik! så hädiskt du talar; du ångrar då att du ej haft tillfälle lefva ännu oordentligare.

— Åh, inte just det, men nog är det fan så hårdt att sitta här inom fyra väggar och "blott se på", hur mina bekanta vandra från den ena ostronfrukosten till den andra.

— Och detta är din enda känsla?

— Jaha! för soupéer ha' aldrig varit min svaga sida, och inte just middagar heller — frukostarne deremot! åh, det vattnas mig i munnen, när jag tänker på Leckerts ostron.

Hennes nåd ringde. Tag in kommerserådets hafresoppa befallde hon betjenten.

— Du är grym, Jaquette! — suckade han.

— Du blir häftig! min vän, och det ökar dina giktplågor; åh, du är lycklig att ha' en maka, som med ömhet vårdar dig; jag vill ha dig bra igen, min lilla gubbe! vi nödgas snart ge en stor soupée — det är längesedan vi sågo våra vänner — men se der kommer vår Philip, det kära barnet, från skolan — sådan ädel hållning och en sådan fin profil! Gud, hvilken sällhet att vara mor!

Philip, en skranglig ungdom, närmast liknande en på benen något osäker "fölsing" *) inträdde, kastade böckerna på ett bord och sig sjelf vårdslöst i en emma.

— Nåh, Philip, skall du inte helsa på dina föräldrar och kyssa din mors hand som jag lärt dig!

— Usch, jag orkar inte.

— Du är upphettad, min son.

— Nej, det är jag inte, men jag är *arg*.

— Man uttrycker sig inte så, min Philip.

— Joho, det gör man, när di ä' orättvisa mot en.

— Kära min gosse, du förskräcker din mor; hvem har vågat förolämpa dig? vet man då inte att du är kommerserådet Naggendorffs son!

— Ah, han vet ingenting och han bryr sig ej heller om någonting, den babianen!

— Söta Philip, hvem menar du?"

— Att man ska' va' tvungen att tiga och tåla beständigt, ack, den som finge *klå* honom en enda gång bara!

*) Fölunge.

— Men, min kära gosse, säg då hvem du menar.

— Magistern, kan mamma väl begripa.

— Skäms, pojke! — yttrade fadren torrt.

— Låt oss höra hvad han har att berätta, innan du öfverhopar gossen med oförtjenta förebråelser — tillrättavisade frun — tala nu, min Philip, låt mamma höra hvad man understår sig.

— Jo, vet mamma, han går bara helt enkelt och flyttar repslagarns pojke derinne midtemot öfver mig och det i två lexor till på köpet.

— Det är skamligt! — yttrade frun bleknande.

— Ja, det är det visst! medgaf fadren allvarligt.

— Nåh, Gudskelof, Pehr Erik! att du någongång är af samma tanke som din maka och ditt oskyldiga barn.

— Det är skamligt, menar jag — fortfor mannen vänd till sin son — att du läser så dåligt, att något sådant måste ske.

— Åhja! — svarade gossen vårdslöst — det är så likt pappa; han bryr sig aldrig om hur man handterar mig. Gudskelof, att mamma förstår mig bättre! — fortfor han helt känslosamt med gråten i halsen.

— Ja, min Filip, du skall icke gå oförstådd genom lifvet så länge din mor andas — kom i mina armar, min son! gråt ut vid mitt hjerta, Gudskelof att vi ha' hvarann!

Filip störtade i sin mors famn och tjöt af ilska.

— Fan så ömt! — grinade mannen — Blomgren! rulla ut min stol i sängkammaren; jag är trött och vill hvila.

Mor och son voro allena.

— Se så, min snälla gosse, gråt inte mer nu! vi ska' ringa på mamsell och be henne ta' opp litet vinbärssylt och några bakelser.

Philips tårar började bli mindre strida.

— Och sen skall jag bli' inne hos dig, och så skall du tala om alltihop för mamma.

Syltet bars in, och unga herrn tog för sig ganska försvarligt, samt underhöll, snyftande och tuggande om hvartannat, sin mor med omständigheterna i den rysliga tilldragelsen.

— Jo, vet mamma, det kom sig alltihop bara derför att jag stapplade litet på ett verbum i den dumma tyskan, som är så krånglig att man kan bli galen för mindre; vips så sa' magistern: det är så vanligt att aldrig Filip kan — och så fick Nils Gustaf läsa opp det. Det var snällt, min gosse, — sa' magistern; för aldrig så litet Nils Gustaf kan, vips får han beröm, bevars!

— Nå, var det alltihop? blef han öfverflyttad för det?

— Nej, så var det en lexa i katekesen — det var bara 10:de budet, jag kunde mest alltihop, men så förvillade jag mig lite på oxen och åsnan, mamma vet, och så fick Nils Gustaf läsa igen, och så blef han öfverflyttad. Men, vänta bara! — Filip Napoleon knöt handen och såg fruktansvärd ut. — Det är tacken — fortfor han — för magistern varit hitbjuden så många gånger och spelat kort med pappa och baron på Klöfvinge — sednast mårtensafton, då han åt gås, så han kunde spricka — men, mamma, icke blir han nånsin bjuden hit mer?

— Aldrig, min Filip, så vidt din mor får råda.

— Nå, det var skönt! — utropade den lille vilden med skadeglädje och klappade händerna i förtjusning — nästa mårtensafton kan han gå till repslagarns, så får han se om gåsen blir så fet, eller om det vankas någon gås alls; gå och flytta den lunsen öfver mig! jag vet nog, jag, att han har kostdagar hos prostens och hos lagmannens med, fast han är så rädd att tala om det — men han skall få höra af det i morgon,

det lofvar jag — han skall inte ha kommit öfver mig för inte heller.

Sista bakelsen försvann, och Filip Napoleon, som efter dess slut icke fann det så roligt inne som förut, lemnade sin nådiga mamma ensam med en roman och begaf sig till köket, det vanliga öfningsfältet för hans uppfinningsrika odygdsförmåga.

Vid det rikt dukade aftonbordet träffades herrskapet åter. De klara ljusen spridde ett vackert sken öfver det präktiga bordsilfret och den äkta servisen, men herrskapet hade tråkigt som alltid då de voro ensamna. Man åt för det skulle så vara; teg, emedan man ingenting hade att säga, och gäspade för att ej komma ur den vanliga takten. Straxt efter soupéen gick man till sängs för att drömma om en lika njutningsrik morgondag. Fruns sista tanke var: jag undrar hur länge Pehr Erik kan hålla ut — den gikten börjar bli allvarsam; stiger den opp åt magen, så — — — hm! nåh, jag hoppas, affärerna äro i godt skick; — i så fall måste man nöja sig med Guds behag, skicka efter en sömmerska — mamsell Snärjelin har alltid god fason på sina klädningar — och — så går väl sorgåret! — Usch! — mumlade mannen, i det han drog nattmössan bättre ned öfver öronen — Jeaquette börjar bli för odräglig — spasmer, nervlidanden, och andra känsloutbrott — och den välsignade pojken sen! det här duger inte — jag får skicka bort honom till en annan stad, om det skall bli något af honom — — här hemma blir han rent bortskämd — men då dör väl Jeaquette! — Nåja! ske Guds vilje! man måste göra något för sina barn.

Jag undrar — tänkte Filip Napoleon — om mamsell tittat i päronpåsen sedan — åhnej, det har hon inte — jag är tvungen att smyga mig opp i handkammaren i morgon bittida och stoppa litet i fickorna — men, om hon märker något! — än sedan! — rår

jag för att det finns råttor i handkammarn — det är väl ingenting ovanligt att råttor tycka om torkade päron — och råttor finnas der — jag har sjelf sett dem — tyst — nej! det är omöjligt, jag har icke sett dem — jag får ju aldrig gå dit opp för mamma, det är för kallt — nej, men jag kan ha *hört* dem — jaha, det är bestämdt säkert, att jag har hört dem — det är rysligt hvad de hålla väsen — det låter alldeles som man släpade stora kistor fram och tillbaka — det måtte vara förfärligt stora råttor — usch ja! — Ack, den otäcke Nils Gustaf! om jag tordes piska opp honom ändå — men si jag törs inte för han är så stark — men — rifva ett blad ur hans Svenska historia — det gör jag bestämdt — det kan han inte bevisa att jag gjort — det ska' bli skönt — jag ska rifva ut der han har till lexa nästa gång, så står han der så vacker och kan inte ett ord — ja, men! det är inte rätt gjordt — det var magistern, som flyttade honom öfver mig — Nils Gustaf är alltid beskedlig — men se, hvem vågar sig på magistern — alltså får Nils Gustaf hålla till godo!

Samma afton satt f. d. repslagaremästaren Kärnström i sin tarfliga hvardagsstuga tillsammans med sina båda barn, den redan omtalade Nils Gustaf och dennes syster Karolina.

I hela stugan fanns ingenting som stötte på grannlåt, men allt bar deremot prägeln af ordning och hemtrefnad. Sex trädstolar af den allvarsammaste mörkbruna färg och med ryggstöd, som sträfvade halfvägs mot taket, voro sinnrikt utplanterade kring väggarne, i den tydliga afsigt att gifva rummet ett visst utseende af att vara tillräckligt möbleradt; en mörkbrun säng med hemväfda blårutiga omhängen, så tunna och slitna att man kunnat taga dem för flor, lutade sig hängifvet

mot ena väggen — (golfvet råkade vara något sluttande) — och dolde med öm omsorg tapeternas bristfälliga tillstånd; ett gammalt hörnskåp visade med stolthet genom de små glasrutorna husets kaffeanstalter, 5 par blå och hvita koppar dels med dels utan öron, kanthuggningar och remnor — en sockerskål af glas ("kristallskålen", som mor kallade honom), samt en gräddsnipa — ja, egentligen var det bara en svart lerskål, som hedrades med namnet snipa, men den hade hetat så ända sen Karolina var tre år, då hon slog ihjäl den verkliga snipan, af samma slag som de omtalte kopparne — för öfrigt! hvad gör namnet till saken — den stackars lerskålen gjorde lika mycken nytta som den aflidna snipan — skulle han, när han öfvertog befattningen, ej äfven opåtaldt öfvertaga namnet? Vidare thronade på en hylla i nämnde innehållsrika skåp husets boksamling: först, Nils Gustafs skolböcker, af föräldrarna betraktade med gränslös vördnad, dels för det de voro de medel, hvarigenom de en dag hoppades se sin sköonaste dröm uppfylld: Nils Gustaf i prestkappa; dels för det de ej begrepo ett enda ord, då de någongång tittade i dem — det obegripliga nödgar till vördnad — och sedan funnos der åtskilliga högst sannolika och rörande berättelser, såsom: Armida eller den förtrollade prinsessan, Rinaldo Rinaldini, Gråkappan, lille Askepjesk, Mästerkatten i stöflor, "en mycket ynkelig visa om pigan, som trampade på brödet", samt en mycket öm och rörande kärleksvisa, "tryckt i år" och med tillåtelse att sjungas på sin egen behagliga låt; etc. etc. Men detta var icke allt hvad det underbara skåpet innehöll; då man letade i fars venstra västficka fann man en liten, liten nyckel, hörande till en mycket stor låda i nedra afdelningen, som, då hon utdrogs, visade det mest förunderliga målarekonsten kan åstadkomma — ja! jag må så gerna fram med det först som sist: Gubben Kärnström var konstnär. Då hans egentliga yrke i dub-

bel mening gick baklänges, tog han sig för att uppöfva sina hittills undertryckta anlag inom de sköna konsternas område och målade, lifvad af en djerf och rik inbillning, de underbaraste saker. Vi ha' godt tillfälle att taga hans skapelser i närmare skärskådande, alldenstund han just i afton har dem framme för att för sista gången, innan de skickas ut till försäljning, bestå dem en granskande blick och medelst några raska drag af penseln hjelpa der han tycker behöfva det. Men det är sällan han anser sig behöfva förbättra något; mäster Kärnström är en ordentlig man och fullt öfvertygad om sitt konstnärsvärde; då han slutat ett verk och sedermera betraktar det, tycker han vanligen, att "allt är ganska godt."

Så tyckte han i afton också der han satt vid bordet och med belåtna blickar betraktade sina kära taflor. Se här N:o 1: jungfru Maria med barnet. Hvilken bländande färgprakt! eldröd klädning, som hotar att strypa den arma modren, kjol, der vecken betecknas genom lodräta, svarta streck, hvarvid man ovilkorligen kommer att tänka på slagregn — öfver hufvudet ett blått dok, som nedhänger öfver pannan likt ett takskägg — samt slutligen en gloria — en gloria, mina vänner! som, långt ifrån att antyda något himmelskt, har den mest fullkomliga likhet med ett stort spinnrockshjul; — barnet — en oformlig klump — synes lida af engelska sjukan; begges ögon stirra, klotrunda och själlösa, på den belåtna mästaren, som ur stånd att ensam bära sin förtjusning slutligen utbrister: "Se så, ungar! lägg bort boken och ullstrumpan — jag ger er lof i qväll — och kommen hit! här är någonting både vackert och uppbyggeligt — en gudelig tafla! en sådan får man inte se alla dagar; nu för tiden ser man inte annat än nakna kärleksbilder och andra otäckheter på väggarna hos folk, och anständigheten och det himmelska har snart sagdt ingen annan plats än i pigornas kist-

lock." En suck höjde hans bröst, då han tänkte på att troligen ingen högre bestämmelse väntade äfven detta sköna verk. "Ser ni, hur sedesam hon sitter der, den heliga jungfrun!" — jaha! ack, hvad hon är grann! — ropade de begge barnen, som med knäna på hvar sin stol och armbågarne på bordet i fulla drag njöto af den herrliga anblicken — och se hur vackert Jesusbarnet är, alldeles som de små gipshufvudena, som stå i Luhrmans bodfönster — ack, pappa, hvad det är grannt! att du bara kan måla så vackert!

Gubben Kärnström kände sig rörd. Barn! — sade han med en stor åtbörd; — Herren delar sina gåfvor olika; en kan ett och en annan ett annat — — — och — det inte den ene kan, det kan den andre!

— Ja, inte kan jag någonsin lära mig att rita, det vet jag, skrattade Nils Gustaf — jag har försökt ibland, men det bär sig rakt inte — nej, då kan Karolina mycket bättre — hon ritade en katt häromdagen, som var riktigt bra.

— Jo, jag tackar jag, min kära Nils Gustaf! han måtte inte varit för väl gjord, när du bara inte till en början kunde se hvad slags djur det skulle vara.

— Ja, det tror jag väl — det var för det du hade glömt murrhåren, men så snart du satte dit dem, såg jag genast hvad det skulle föreställa.

— Men pappa! — utbrast Karolina, som oafbrutet betraktat taflan — är inte jungfru Maria litet snedmynt?

— Skäms, din höna! kan du inte begripa, att hon skall se salig ut när hon sitter med det lilla dyrbara barnet på knäet. Du kommer att se ut på samma sätt, när du en gång får ett litet barn, fast inte *så* vacker.

Karolina var af en annan tanke; hon trodde nemligen att man kunde se salig ut utan att vara snedmynt; men hon dolde visligen denna sin djerfva me-

ning. Pappa Kärnström hade vetat att förskaffa sig det der gammaldags husfaderliga anseendet.

— Se här! — fortfor gubben — ha vi en annan tafla; den är inte gudlig, men den är likaväl fägnesam för ögat; det är kejsar Napoleon till häst med två af sina marskalkar — ja, du, Nils Gustaf, känner till honom af historien, men annars var det knasingen till karl, han slog ihjäl så många han råkade, och bara fienden fick syn på honom slog han ihopa händerna och sprang sin väg.

— Kejsaren? — frågade Karoline okonstladt.

— Dumbom; fienden, vet jag! Han stridde mot så många kungar och furstar som finnas i hela verlden och kaputtade dem till höger och venster, men så blefvo de slutligen topp rasande och gåfvo sig den och den på att de väl en gång skulle klämma åt honom, så han mindes och så stötte de tillhopa en svåra mängd, öfvervunno honom vid — — — vid — — — ja, det är detsamma! du, Karolina, minns det ändå inte, och du Nils Gustaf, vet det förut; låt höra om du kommer ihog det.

— Det var vid Waterloo, pappa!

— Jaha, min gosse, det är rätt, det, alldeles rätt, vid — — — vid — som du nyss sa', der nöp di honom och så skickade di honom åstad till ett annat land långt katten i våld der hvarken sol eller måne skiner, och der fick han sitta tills han dog — men synd var det om honom likaväl, för det var en karl hela dagen — men si så är det med denna verldens storhet och glans — bara pudernichts — som mor brukar säga — men si, så stolt han sitter der på sin häst, och marskalkarne ge inte efter, di heller! si svansarne på kräken! kanske inte de ä' ståtliga, hvasa', ungar? och ögonen sen! de glo så stinnt i dem att man nog ser att djuren förstå hvilka höga personer de bära.

— Ja, granna ä' di — medgaf Nils Gustaf — men pappa, hästarne synas ju i profil — eller från sidan — skyndade han sig att tillägga, väl vetande att kära far helst höll sig till svenskan.

— Ja, än sen? — frågade pappa Kärnström, som hatade anmärkningar värre än pesten, hur oskyldiga de än måtte vara, och han hörde på sonens ton att denne var färdig med en sådan — än sen?

— Jo, hur kan man då se *båda* ögonen på dem — undrade gossen — om pappa vänder sidan åt mig, ser jag ju bara *ett* öga.

— Pojke! skrek gubben, som nu blef rigtigt förtretad — kom inte pekandes med några dumma infall! är jag kanske en häst? svara på eviga fläcken! är jag en häst?

— Kors! — ne—ej!

— Nåå! hvad vill du då ha för en dans! nu för tiden skäms inte pysslingar, utan vilja rida både far och mor på näsan; när jag inte är någon häst, behöfver jag inte vara skapt som någon sådan heller; får du i dig det utan tratt? och för resten — fortfor gubben, i det han sänkte tonen (vreden trifdes aldrig länge hos den goda själen) för resten skall jag säga er, ungar, att det är skillnad på kejsarehästar och åkarekampar, så mycke ni vet det till en annan gång.

Taflan lades nu åsido för att lemna rum åt en annan, föreställande syndafallet. Under ett träd, så stelt som möjligt, med äpplen så stora att man ej begrep hur tyngdlagarne kunde tillstädja dem att hänga qvar, stodo våra första föräldrar i den vanliga paradisiska drägten, allas vår moder förfärligt gapande öfver ena halfvan af ett jätteäpple, medan hon åt sin make räckte ett annat sådant, på hvilket han, med hela ansigtet vändt åt taflans betraktare, sneglade ohyggligt, derunder utsträckande fem knotiga fingrar för att inhändiga detsamma; deras hår, som, yfvigt och stridt, stod rätt

ut från hufvudet, påminte om Heliophoberna. Ormen blängde fram mellan trädets blad, men något listigt uttryck i hans uppsyn hade mästaren ej förmått åstadkomma; skulle man kunnat upptäcka någon tanke deri, hade det varit denna: Usch hvad J sen ut! — Några djur stodo i flockar här och der på marken, men den störste naturforskare skulle omöjligen kunnat säga till hvilka arter de hörde — till den grad hade den skälmske konstnären roat sig med att förkläda dem. — Allmän och högljudd beundran! ingen vågade en anmärkning. Gubben var förtjust, bortlade med rörelse sitt arbete för att framtaga det sista, en stor blomstervas, kronan af hans verk. Der var ett sådant öfverflöd af blommor, att en hel mängd, som ej fått rum ini vasen, stod med stjelkarne planterade på kanten af vasen och — stod *säkert!* Tulpaner och ringblommor, snöklockor och astrar, alla årstiders sköna barn stodo här i systerlig förening, och mäster Kärnström berättade ändå för sina lyssnande och undrande barn, att han målat denna herrliga samling *efter naturen*. "Det gjorde jag i somras, när vi voro ute på landet hos syster min under Nils Gustafs ferier" — förklarade gubben med en liten nick, som ej var alldeles fri från en viss stolthet. Slutligen, då alla taflorna, väl en 20 stycken, voro genomsedde och beundrade, ordnades de af mäster sjelf. Kring hvarje särskild bundt virades en smal pappersrimsa, hvarpå till kunders underrättelse stod att läsa ömsom: 6 skilling "stöcket", ömsom 8, och ömsom 12, det högsta hvartill pappa Kärnström vågade uppskatta sina verk. "Nu ska' vi skicka bud på lill' Anna i morgon, så får hon gå ut med dem; hon brukar alltid ha' en sådan god tur att bli af med dem" — menade mäster och uppsteg att inlägga sin skatt i lådan. I detsamma inkom mor från köket med ett grötfat och nedsatte detta på bordet.

Läsaren får ursäkta — men detta sednare var alldeles i saknad af någon "bländande snöhvit duk", ty gumman Kärnström hade sina små egenheter och påstod att såpan var dyr och att duktyg slets genom för mycken tvätt. Men ren var bordskifvan och rena lertallrickarne och trädskedarne, som af den lilla blåögda Karolina i hast framsattes. Upplysningsvis må nämnas att söndagarne kom husets enda duk fram, och då var det rigtigt högtidligt, och maten smakade barnen den dagen ännu bättre än annars. "Ser du duken?" — frågade då vanligen lilla Karoline sin bror då han kom hem från kyrkan, der hon förut beundrat honom bland de andre skolgossarne fram i choret — "jo, du!" — svarade han med en betydelsefull nick, förstådd och besvarad af den kära systern. Nu var som nämndt är emellertid den tarfliga anrättningen framsatt, alla ställde sig upp till bön, och Karoline inlade i den lilla enkla bordsbönen så mycken andakt och förnöjsamhet att man nogsamt begrep hur det kunde vara att det lilla förrådet alltid både räckte till och smakade alla så väl. Sjelfva Nils Gustaf, som hos prosten och lagmannens, der han ett par dagar i veckan hjelpte deras gossar med de svåraste lexorna, derför erhöll både mycken och god mat, tyckte ändå att det alltid smakade bäst hemma. Man förtärde nu, under glädtigt samspråk, sin gröt, doppad i sirapsdricka — mjölk fanns sällan i Kärnströmska spiskammaren; och då måltiden slutats tackade man hjertligt Gud och hvarandra. Sednare på aftonen, då alla bestyr voro förbi, nedtog far den stora bibeln, ur hvilken han med ljudelig röst läste ett kapitel; derpå följde den psalm, som under 15 års tid i sorg och glädje alltid lästs i deras hem, de båda gamles älsklingspsalm: Så går en dag än från vår tid etc., samt slutligen Fader Vår och Välsignelsen. Bibeln lades åter på sin plats, modren och dottren bäddade sjelfva sängarna, barnen kysste vördnadsfullt föräldrarnes hand

då de bjödo godnatt, och snart låg hvar och en i sin bädd. Äfven inom detta hushåll, liksom hos den rika der midtöfver rörde sig nu olika tankar och önskningar. Gumman Kärnström tänkte, i det en tår smög sig ned för den af bekymmer i förtid fårade kinden: Stackars far! nog kostar det allt på honom, fastän han för min skuld aldrig säger något, att det går baklänges med hans yrke; förr var han en välmående man och hade råd att ibland se sina gamla vänner hos sig på ett litet glas, då de språkade om hvarjehanda, gubbarna, och hade så roligt tillsammans — men nu! — ingen kan han bjuda, och ingen vill bjuda honom — så är det med vänskapen! bara pudernichts och egentligen borde en inte sakna sådana vänner, och för *min* del så — — — men si far var alltid road af dem och bara derför gör det mig ondt att han har måst försaka det nöjet — men Gudskelof för att hans sinnelag är ödmjukt och undergifvet Herrans vilja — mången skulle blifvit motsatsen vid så många motgångar som far haft, men jag tycker för visst att han blir liksom bättre för hvar dag, fast det Gudnås blir allt knappare med bitarna. Men Gud som vet hvartill allting, både ljuft och bittert, i denna verlden tjenar, vet nog äfven hvarför han pålägger oss dessa pröfningar, och gör ett slut derpå, när det honom behagar. Många och stora fröjder ha vi äfven att motväga dessa — lofvad vare Gud — och bli barnen i en framtid sådana som de nu tyckas blifva, är det en glädje, som råder öfver alla sorger; den Nils Gustaf, han är nu så förinnerligen god och snäll; Gud bevare honom för allt ondt, den rare pojken — Och om vår Herre är så nådig och låter mig en gång få se honom i presteskrud, kunna mina gamla ögon visserligen aldrig skåda en kärare syn — åh, ja! — Gud styr, och då blir allting till det bästa. Herren bevare alla mina kära! slöt gumman med en

andäktig suck och inslumrade derefter så ljuft som ett fromt barn.

Gubben Kärnström hade, äfven han, sina tysta tankar: "Hvilkom en dygdig qvinna beskärd är, hon är mycket ädlare än allra kostligaste perlor" — tänkte han med Salomo — och så mindes han hur mor alltid varit sträfsam och mån om husets bästa och hur hon alltid mött honom med ett gladt och vänligt ansigte både under medgångens och motgångens dagar samt huru hon alltid tröstat och uppmuntrat honom då han varit nära att låta brödbekymren alltför mycket nedtrycka sig; och så tänkte han på barnen, dessa lekfulla solstrålar i hemmet, och då vardt hans hjerta öfverfullt af erkänsla mot försynen, som, i allt hans armod, skänkt honom sådana rika skatter, och med sammanknäppta händer uppsände han till den högste sitt brinnande tackoffer.

För Nils Gustafs med sömnen kämpande öga upprullade sig leende framtidstaflor; han såg ett litet rödmåladt trähus framskymta mellan hvitstammiga hängbjörkar — solen lyste så vänligt på de klara fönsterrutorna; i den lilla byggnadens prydligaste rum framtittade ur ett fönster med renstärkta gardiner två gamla välbekanta ansigten — två kära, kära, med skrynkliga drag: fars och mors, nickande åt sonen, som för en stund lemnat sin studerkammare — en pastor bör ha råd att bestå sig en sådan — för att se hur körsbären rodnat i solskenet, och hjelpa syster Karolina — som sköter hushållet — att nedplocka de mogna, som sedan smakfullt nedläggas på friska gröna blad i en liten nätt korg, bestämd att pryda det enkla middagsbordet.

Karolina åter såg sig redan som en välbeställd kammarjungfru hos något förnämt herrskap och räknade ut hur mycket af sin lön hon skulle kunna undvara åt sina gamla föräldrar samt öfverlade helt all-

varligt med sig sjelf huruvida hon skulle tillåta sig att ha' ett sidenförkläde eller ej; en stor grannlåt var det — det insåg hon nog, och för de penningarne kunde hon köpa någonting mycket nyttigare — men å andra sidan: en kammarjungfru utan sidenförkläde — det var som ett bref utan utanskrift, och sådana äro bra "half-nakna", tyckte Karolina och så beslöt hon sig för att köpa ett förkläde — men, i alla fall! långt dit! tänkte hon med en suck — och så återkallade hon sina sväfvande tankar och förenade dem i den vanliga aftonbönen, hvarefter hon, med handen under den lilla rosiga kinden, snart inslumrade till barnsliga glada drömmar.

2.

— Ja! Gu' låte menniskan trifvas här! jag håller redan af honom bara för han kommer att lätta din möda, far! så nog ska' jag göra hvad jag kan för att han ska' finna sig.

Det var Prostinnan Fridén i Hederslunda, som yttrade dessa välmenande ord åt sin gubbe, den gamle värdige själasörjaren dersammastädes, som i kalott och grå hemväfd sommarrock var ett öfverblifvet mönster af de allt mer sällsynta enkla och hemtrefliga landtpresterna. Åhjomen, mor! det har ingen nöd; är han som man beskrifvit honom för mig, behöfva vi inte hysa någon fruktan i det fallet; svarade gubben och utblåste ett väldigt moln ur den trogna tjockhufvade sjöskumspipan.

— Bara han inte är för — fin?

— Åh, mor, nu är du rolig! en fattig adjunkt, son af en rättfram handtverkare, hvar skulle han ha lärt sig att bli så der "pipplig" af sig som du menar? nejnejmen! han håller nog till godo hvad huset förmår — du har väl hans lilla kammare i ordning? — jaja men! lita på det, far! der ser ut oppe så en prins

kunde bo der; taket har klockare-Nisse hvittat, gardinerna har jag sjelf hängt opp, och gamla Martha har i potpourrikrukan satt en ruska af syrener och pingstliljor så stor att jag inte begriper hur hon bara kunnat få dit henne, och sjelfva spottlådan ligger full med rosor och blad, fastän det rigtigt är synd att spotta ner Guds sköna verk, men Martha påstår att de vissna i alla fall och då kan en så gerna fägna ögat med dem en stund förut, men hade jag haft granris till hands, så — — nånå, lika godt! det får vara för denna gången — jag undrar, far! om jag ska' ta' ner det fina duktyget; han ska' väl se, gossen, att här finns något i huset.

— Åh, mor, hvad du är barnslig! låt du allt ha sin hvardagliga gång; det är inte värdt att börja bättre än man ämnar hålla ut. Han skall vara som barn i huset, om han sjelf så vill, och med sådana krusar man inte, just för det man håller af dem.

— Jaja, det är godt och väl, det — men en får allt först se hur han ser ut och sen får en rätta sig derefter — menade mor och trippade ut i köket för att ställa om qvällsvarden, som, i trots af fars nyss yttrade tanke om adjunktens emottagande, ändå skulle bli en smula bättre än vanligt. Bäst som hon för detta ändamål tog fram den rökta laxen rullade det på gården, och den väntade, guppande på en vanlig skjutskärra, höll framför förstugudörren. Dörrn till hvardagsrummet stod om sommarn alltid öppen, och derigenom utträdde prosten med sin pipa helt hemmastadd, och helsade den unge medhjelparen ett hjertligt välkommen. Pigan Martha ropades och erhöll tillsägelse att visa "Magistern" hans rum, hvarjemte denne ombads att sedan han skakat dammet af sig komma ner i salen och friska opp sig med ett godt glas öl. Prostinnan släppte laxen, skyndade in i sängkammaren och påtog en renstärkt mössa, som hängt tillreds på ena hörnet af den

lilla spegeln, i hvilken — som far sedermera skämtande påstod — hon den gången beskådade sig längre än vanligt. Sedan framtogs en flaska af det ypperliga hembrygda ölet, och kort derefter visade sig adjunkten, hvars friska leende ansigte vid första anblicken tillvann sig de båda gamlas tycke, synnerligast prostinnans. Inom en timma samtalade man så otvunget som man varit bekanta i åratal, och då det skulle dukas stötte mor så obemärkt far på armen och hviskade helt belåtet: åh, Gudskelof, han är rättfram „som fot i håsa" — jag tar vårt hvardagsduktyg.

I tre veckor hade nu adjunkten — Nils Gustaf Kärnström — varit i Hederslunda, prestfolket, församlingen och sig sjelf till stor belåtenhet, då mor en gång, då hon var allena med far, yttrade:

— Vet du, min gubbe! vi få tänka på att bjuda hit lite ungdom, så att Nils Gustaf — (man finner att titlarne redan fått lemna rum för hjertligheten) — blir lite bekant i orten; sjelfva göra vi inga besök, och ingen lär här komma heller, utan att man just skickar och bjuder — det är fasligt hvad folk nu för tiden ä' kruserliga — hur vill du, far?

— Ja, det går ju godt an, ju förr desto hellre — låt dem komma hit i eftermiddag på en kopp kaffe.

— Åh, bevare mig, far, så du talar! du, som annars är så klok i allting, men se aldrig lär du dig att begripa någonting i hushållsväg; du kan väl förstå att man får lof att baka en smula färskt kaffebröd åtminstone.

— Nåh, det måtte väl snart vara gjordt, om det nödvändigt ska' så vara, annars tycker jag att våra vanliga sirapsskorpor skulle kunna anstå sjelfva fröken Serafina.

— Nej, far, nu talar du för befängdt! snart vara gjordt, säger du — vet du väl hvad klockan är?

— Hon är väl tio.

— Nej, tolf är hon — och i alla fall, utom kaffebrödet, så är det en hel del annat som man får tänka på i förtid — sirapsskorpor! jo, jag tackar, jag tycker mig just se hur fröken Serafina skulle rynka på näsan och se försmädlig ut — nej, låt se, hvad ha vi för en dag i dag? Lördag — ja, då kan man be dem komma hit på Måndag eftermiddag — då är Nils Gustaf riktigt ledig, och så bär det dessutom så väl till då, — det blir bra, far!

— Ja, det tänker jag, Regina! det brukar bli bra, när du ställer om'et.

— Åh, hör man bara på! — småskrattade mor, tydligen belåten med artigheten — far slår sig rigtigt ut, han — men nu får jag ut och se om mina bruna bönor, jag tycker de skulle vara färdiga i rappet.

Den stora dagen kom. Nils Gustaf hade rigtigt litet hjertklappning; han hade aldrig egentligen varit på något "kalas", och moster Regina hade berättat, att *alla* grannarna voro bjudna: Barons på Knapparp och brukspatronens på Löfsta, handlanden Nypert med fyra mamseller, länsman Nosén på Knasinge, en gammal kaptenska Edelklou med sin son, löjtnant Hamsens, som för närvarande var hemma på besök, häradshöfding Grill med tvenne biträden, till och med trenne, ifall hans hushållsbiträde, systern, äfven medföljde, hvilket var osäkert. Utom alla dessa skulle äfven några mindre betydande personer komma. Man kan tänka sig Nils Gustafs sinnesstämning; han var både glad och förlägen, det sednare synnerligast för alla fruntimren; med karlarne tilltrodde han sig nog att kunna reda sig. Middagen var undanstökad, klockan blef tre, och Nils Gustafs hjerta klappade i takt med pendeln i den lilla klockan, som hängde på väggen. Nu komma de i rappet — tänkte han — på landet äro de väl ej så "förnäma" af sig som i städerna, der jag hört de komma på kaffe klockan 5 — det är nu för tokigt — när

jag var liten minns jag, att då mor någon gång bjöd till sig moster Polla Krafft och Bredlundskan, som bodde i hörnhuset snedt emot, kommo de alltid på slaget 3 och drucko sina modiga tre koppar också och till och med en liten "påtår" ibland — hå, hå, ja! det var *då* det! — suckade Nils Gustaf, som tänkte på att mor nu på långa tider ej haft råd att se någon menniska hos sig och måste spara in kaffet om eftermiddagarna äfven för egen räkning. Bäst han så satt fördjupad i tankar på det gamla kära hemmet, rullade det på vägen, och prosten tittade ut genom ena salsfönstret samt mumlade: si så! i dag har fröken Serafina haft brådtom: hon brukar annars höra till dem, som gerna låta vänta på sig. — Åh, hon är väl en smula nyfiken på vår ungherre — funderade mor ut — pass på, om hon inte uppbjuder hela sin förmåga att förtjusa honom. I detsamma stadnade equipaget utanför dörren; den oformliga gula berlinaren knakade i sina giktbrutna leder — det var hans sätt att jemra sig öfver årens mödor. — En stor grön parasoll hviftade vänskapsfullt åt prestfolket på trappan, hvarefter den — parasollen — nedspändes, och en oerhördt lång och platt fot utspändes för att nå fotsteget. Prosten skyndade artigt fram och mottog så godt som i sina armar den gängliga fröken, hvars tunna far emellertid skuttat af på andra sidan.

— Oändligt välkomna, mitt herrskap!

— Ta-tackar ödmjukast! jag endast fr-fruktar vi komma för ti-tidigt — stammade baronen — han stammade alltid den stackars gubben — men det var så, ser herrskapet, att Serafi-fina — —

— Ja, jag trodde verkligen, att vår klocka gick mycket efter — afbröt Serafina, som nu befriat sig från schäferhatt och dammrock och med en tillgjord åtbörd tillbakaströk *en* — d. v. s. jemnt hälften — af de tunna, rödgula skruflockar, som voro ämnade att pryda kinden.

— Va-var det så? — frågade baronen förundrad — jag tyckte annars Serafi-fina lilla, att du — —

— Tycker icke herrskapet, att pappa ser ovanligt rask ut nu för tiden? frågade fröken, som i dag mer än annars tycktes ha beslutat att på inga villkor låta sin far komma till punkt.

— Åh, herr baron är som ett vinterny — förklarade den välmenande prostinnan i det hon införde sina gäster i salen.

Presentationen försiggick, hvarvid Serafina, under det hon gjorde en kruserlig nigning, rodnande nedslog sina gulspräckliga ögon för att sedan sakta höja dem mot den verkligt förlägne magistern, som aldrig sett maken till qvinna. Baronen, som var pratsjuk, troligen emedan han hade så svårt att tala, sysselsatte både prosten och prostinnan; fröken slog sig ned i ena soffhörnet helt nära adjunkten, i tydlig väntan att blifva tilltalad, förgäfves! förvåning tycktes hafva betagit honom målet. Han måste upparbetas! — tänkte fröken, hostade lätt och yttrade med sitt mest intagande småleende:

— Hur finner magistern landsbygden?

— Oändligt treflig, min fröken! — svarade Nils Gustaf, som, blott isen var bruten, började återfå litet mod — så treflig att jag visst aldrig kommer att längta till staden igen.

— Såå! det var roligt att höra, det bevisar att magistern har ett sinne öppet för naturens enkla skönheter, ty något storartadt fins här visserligen intet.

— Det är icke alltid det storartade, som anslår — yttrade Nils Gustaf och vågade en blick på sin ovanligt långa granne — åtminstone icke hjertat — tillade han, förbländad vid åsynen af frökens majestätiska panna, som liknade en ättestupa.

— Icke alltid, jag medger det, men oftast — en reslig figur t. ex. (fröken sträckte på halsen) beundras

ovillkorligen mera än en medelmåttig, om än denna för öfrigt är utrustad med vackrare anletsdrag.

— Må så vara då, min fröken — medgaf magistern, som saknade all håg att tvista, — men medgif, åtminstone, att det, som intager hjertat, äger bra mycket företräde framför det, som endast bländar ögat.

— Concedo! — läspade fröken, som gerna ville på en gång visa sin medgörlighet och sin kunskap i latinet.

Också baxnades Nils Gustaf verkligen.

— Fröken är hemma i de döda språken — yttrade han artigt — det är ovanligt för ett fruntimmer.

— Åh, det har roat mig att ibland deltaga i min brors studier och jag har derunder alltid funnit mig mest intagen af de klassiska språken.

Nils Gustaf kunde ej underlåta att inom sig anmärka det fröken Serafina verkligen syntes en smula klassisk. Hvad frökens kunskaper för öfrigt beträffar inskränkte de sig i de nämda språken till några obetydliga fraser, som alltid kommo fram, då någon fremmande person anträffades. Hennes insigter i de lefvande språken — Svenskan inberäknad — tålte ingen granskning.

Nils Gustaf undrade som bäst huru det skulle bli honom möjligt att slippa ifrån detta under af lärdom, då till all lycka den andra vagnen stannade utanför trappan — Gudskelof! tänkte han, der ha vi aflösning. De anländande voro handlanden Nyperts; herrn liten, tjock och fryntlig, frun en smula förnäm, och fyra mamseller i krinoliner och bortstruket hår. Herr Nypert hade fordom varit grosshandlare i närmaste stad, men sett sig nödsakad att efter en större cession slå sig ned på landet, der det lyckades bättre med affärerna, så att han var ganska nöjd med bytet. Frun deremot hade svårt att glömma, det hon en gång varit en storhet i staden, gifvit soupéer och sjelf varit med på sådana

samt sett sina döttrar beundrade af stadens lejon. Mamsellerna sjelfva hörde allt för ofta mammas klagan öfver det närvarande och suckar öfver det lysande förflutna för att icke smittas deraf. Följden var att de syntes smäktande och tråkiga och oupphörligt började sina samtal med: när vi bodde i X. — —

Samtalet blef nu mera allmänt och Nils Gustaf räddades för en stund från att vara på tu man hand med den lärda fröken.

Snart infunno sig flera af gästerna, bland hvilka vi särskildt få anmäla mamsellerna Digers, såsom tvenne glada och okonstlade flickor. Den yngsta, Jenny, var rigtigt täck med sina skälmska mörka ögon och sina små gropar i kinderna; med henne kände sig Nils Gustaf genast hemmastadd, de skrattade och pratade, som ett par glada barn, och den sednare tyckte sig aldrig haft så roligt: men så kunde Jenny Digers också icke ett ord latin.

— Nå, men, ungdom! — uppmanade prosten — nu sedan kaffet är drucket tycker jag ni skulle njuta af grönskan och friska luften, gröna planen ner i trädgården passar så väl till enkelek, eller om ni hellre vilja kasta krans — kransar och spjut ligga tillreds dernere.

Ungdomen var genast beredvillig; alla fattade krans och spjut och ställde sig i ring. Under skämt och glada infall kastades och togos de brokiga kransarna från granne till granne. Nils Gustaf hade den glada Jenny vid sin sida, men fick ständiga och rättvisa förebråelser för det han sällan eller aldrig, oaktadt hennes vackra kast, kunde uppfånga kransarna, men orsaken var att han med sina blickar följde den täcka flickans minsta rörelser i stället för den lilla luftseglarens, som derföre också vanligen nedföll bakom honom i någon törnroshäck.

— Nej, mitt herrskap! — utropade plötsligen fröken Serafina — om J viljen som jag skole vi nu för

omvexlings skull uppföra "fria valet" och icke uteslutande vända oss till våra närmaste grannar.

Spjuten sänktes. Man var van att lyssna till och om möjligt efterkomma fröken Serafinas ord — hon var ju ortens enda fröken, och hon hade också såsom sådan vetat att taga sin värdighet i akt. Man väntade nu endast på hennes föredöme, och man slapp att vänta länge. "Magister!" — utropade hon i den mest förledande tonart, under det hon höjde sig på tåspetsarne för att säkrare och behagfullare verkställa kastet — "pass på"!

Och magistern passade på. Ingen enda gång hände att kransen, såsom nyss, föll ned i rosenhäcken. Fröken var betagen, magistern en smula förargad. Begge sökte emellertid dölja sina känslor på bästa sätt, hvarvid må nämnas att magistern var den som lyckades bäst.

Löjtnant Edelklou och länsman Nosén täflade om att sysselsätta Jenny, som var lika glad mot alla. Begge desse sistnämnde herrar tillika med häradshöfding Grill — biträdena ansågo sig icke våga täfla med sin förman, — hade länge sökt att göra sig älskvärda för den rika arftagerskan; Jenny Digers hade neml. 50,000 R:dr B:co att med säkerhet påräkna, när fadern, som redan haft ett par slaganfall, lemnade detta jordiska; men ingen af dem hade ännu vågat förklara sig för den hulda med annat än blickar, hvilka haft den olyckan, att aldrig besvaras; Jenny, som annars hade ganska goda insigter i språk, tycktes ej det ringaste förstå sig på ögonens; det var en smula förargligt, tyckte alla tre beundrarne; de hade emellertid nu fullt och fast beslutat att vid första lägliga tillfälle kläda sina känslor i ord och syntes nu med anledning häraf en smula högtidligare och fundersammare än vanligt — hvem visste hvad den dagen kunde bära i sitt sköte.

Emellertid hade man snart blifvit mätt på kranskastandet; man bortlade spjuten och torkade sina svettdrypande pannor. Efter att först hafva kastat en rädd blick på fröken Serafina, som för närvarande icke tycktes hågad att föreslå något nytt, vågade en af mamsellerna Nypert sig fram med en fråga, huruvida man icke, medan man hvilade sig, kunde leka: "hvarför och derför," "en mycket rolig lek och som vi ofta ställde till, när vi bodde i X." Förslaget antogs, och man satte sig i en tät ring på den mjuka gräsmattan — nu hviskades ifrigt — damerna närmade sina rosenkinder till herrarnes sträfva polisonger, och efter en stund voro ändtligen alla "hvarför och derför" undanhviskade, och fröken Serafina började som alltid offentliggörandet, i det hon med en mine af lindrig obelåtenhet vände sig till sin ene granne, häradshöfding Grill, hennes beständige motståndare, och högt framsade den af den andre grannen och dito försmädaren länsman Nosén henne i tysthet gjorda frågan: hvarför gå så många fruntimmer ogifta eller som de sjelfva säga: "oförstådda" genom lifvet?

— För emancipationens och krinolinernas skuld! — svarade häradshöfdingen högtidligt i det han drog sig undan från frökens fiskbensställning, som besvärade hans skrala ben.

— Förmodligen egen sammansättning! — hånlog fröken, som af öfverensstämmelsen mellan fråga och svar (en sällsynthet i den leken) fann sig befogad att tro något sådant och som dessutom tyckte sig deri finna en hänsyftning på sig sjelf — ty — fortfor hon och vände sig till häradshöfdingens biträde, som satt på hans andra sida — jag kan aldrig förmoda, att herr Willman gifvit ett sådant: *derför?!*

— Jo, jag försäkrar — stammade denne, som ej vågade annat än ingå på förmannens osanning — att detta var mitt: *derför*, men tillade han, då han såg

frökens panna betäckas af en brunröd sky, ett vredenes tecken, jag bedyrar, att jag icke hade ringaste ond mening dermed.

Den arme Willman! han trodde sig upphjelpa saken med sitt löjliga ursäktande! Helt säkert hade han fått ett mäkta skarpt och bitande svar, om ej fröken i detsamma erinrat sig att magistern borde intagas med mildhet; detta räddade herr Willman, och leken fortgick. Ordningen kom slutligen till löjtnant Hampus, som med ögonen oaflåtligt fästade på sin vackra granne, mamsell Jenny, och med tanken på de 50,000, helt och hållet glömt den honom tillhviskade frågan; men då han nu genom en knuff på armbågen af sin granne påmintes, att det var hans tur, fick han plötsligen ingifvelse, glömde tid och rum och utbrast med en strålande blick på Jenny: hvarför är ni mig så dyrbar?

— Derför att krisen pågår som bäst! — var hennes svar; och hela kretsen, som alltförväl kände löjtnantens afsigter och affärer, kunde ej tillbakahålla ett hjertligt skratt på hans bekostnad. Han instämde slutligen sjelf; och det var då ändtligen det klokaste han kunde göra för att dölja sin förvirring.

Ingenting anmärkningsvärdt föreföll vidare, om ej att tre af mamsellerna Nypert tillhviskat hvardera sin granne samma fråga: Hvarför var det så utmärkt roligt i X?

Nu kommo förfriskningar, dem alla läto sig väl smaka; sjelfva fröken Serafina nedsväljde med den förträffliga lemonaden största delen af sin förtret, och löjtnant Hamsens sköljde ned sin med några glas punsch.

Man vandrade under gladt prat omkring i trädgården samt bort till den så kallade björkbacken, hvarifrån man hade en den "småtrefligaste utsigt", såsom en af häradshöfdingens biträden, en Stockholmare, nådigt behagade förklara. Sedan man en god stund njutit

deraf, gick man mot hemmet par om par. Häradshöfdingen hade bjudit Jenny sin arm; kanske hade hon hellre tagit en annan, men som denne andre var för blyg, att rusa fram bland de främste, utan anspråkslöst väntade tills de öfrige herrarne försett sig, så hände, att han till slut stod ensam med — fröken Serafina; hennes blick var talande. — Nåh? frågade den så tydligt — que faire?! — med en suck, omfångsrik som frökens krinolin, "krökte han en smula på armen" — det var en krok, som fröken genast fastnade på — hon klämde sina magra fingrar om hans arm så hårdt, att han nästan var frestad fråga henne om hon var besvärad af kramp. Nu började hon ett tal om sympatier och månsken, som kunnat skrämma på flygten en djerfvare person än Nils Gustaf — också röjde hans fåordiga svar den fullkomligaste frånvara — förgäfves! Fröken lät af ingenting hindra sig i sina svärmiska utgjutelser. *Ändtligen* — så tyckte åtminstone den stackars magistern — kom man fram.

— Mitt herrskap! — hördes Serafinas stämma — hvad sägs om "sista paret ut" i samma ordning vi befinna oss?

— Antages! — ropades från alla håll; den som var nöjd med sin granne, hoppades nemligen på trohet, och den som var mindre belåten hoppades bli af med sin blott man kom på språng.

Sällskapet ställde just upp sig på gårdsplanens gräsmatta, då prosten kom ut och ropade på häradshöfdingen; man hade derinne kommit i tvist i politiken och ville höra hans mening; förgäfves invände denne, att han ej var det ringaste politicus; ja, han gick så långt i anspråkslöshet att han förklarade sig ej ha någon mening alls — ingenting halp — baronen och handlanden Nypert kommo äfven ut — Jenny förklarade, att hon gerna, mycket gerna blefve enka — och hä-

radshöfdingen *måste* in och politicera. Nosén och löjtnant Hampus fröjdades i tysthet.

— "Sista paret ut!" — hördes Jennys klara stämma.

— Var trogen! — hviskade fröken Serafina med ett smäktande ögonkast på magistern — var trogen och spring bakom hönshuset, så möter jag på andra sidan. Och med några långa skutt var hon ute på fria fältet.

Det var ett förtviflans ögonblick — lockarne slängde, volangerne svängde, och skobanden hängde och dängde i sanden. Fröken sprang förut, Jenny efter henne, och Nils Gustaf åter efter Jenny, men då denna ett ögonblick vände sig om och fick se att det var han, beslöt hon att straffa honom för den tråkiga gången med häradshöfdingen, sprang hastigt åt sidan just då Nils Gustaf var färdig att gripa henne. hvilket gjorde att han så när hade fallit framstupa öfver Serafina, som i detsamma vände sig om och med ett saligt ah! sjönk i den famn, magistern öppnat för att mottaga Jenny. Alla skrattade och Jenny allramest. Nils Gustaf måste låta sig nöja med att återfå sin fröken, som till på köpet hade den grymheten att hela aftonen "hänga efter" honom med den mest exemplariska trohet. Slutligen kom huspigan, som en räddande engel, och förkunnade att soupéen väntade. Nils Gustaf drog en djup suck af lättnad, och hela sällskapet snart en dylik af mättnad, hvarefter vagnarne körde fram, och afskedstagandet började. Fröken Serafina var så blid som aftonstjernan, tackade icke en utan många gånger prosten och prostinnan för "en oändligt treflig eftermiddag" och då hon kom till magistern räckte hon honom handen och hviskade med en smäktande blick: Vi båda förstå ju hvarann? icke sannt? Beslägtade själar behöfva ej årens mängd för att sammansmälta! låt oss alltid hålla ihop som i afton! Välkommen snart till Knapparp! farväl! — farväl!

Jennys afsked deremot bestod i ett hjertligt: godnatt! och en skälmsk blick.

Sista vagnen hade rullat bort. Sedan Nils Gustaf tagit godnatt af de båda gamla, gick han ned i löfsalen, der han vid den behagliga ångan af en nytänd cigarr i minnet genomgick dagens händelser. Länge satt han så, och då han slutligen reste sig för att gå upp på sin kammare och om möjligt öfverlemna sig åt sömnen, yttrade han halfhögt: hon är ändå bra älsklig! — och för att vara sanningsenliga måste vi bekänna att detta utrop ingalunda gällde fröken på Knapparp.

3.

Vi återvända på ett kort besök till den omtalta staden för att se om våra derstädes lemnade bekantskaper; för att ära dem som äras bör vända vi oss först till kommerserådets. Han drogs som fordom med sin gikt och frun med sina nervlidanden, utan att någondera sjukdomen tycktes vilja föra sitt offer till döden. Filip hade vuxit upp till yngling, men såg ut att längesen ha ledsnat vid lifvet — han fann ingenting roligt — han rumlade icke, emedan han redan rumlat ut — han spelade icke, emedan den lilla tankeförmåga, som detta tomma nöje fordrar, numera var förslappad. Det enda, som ännu förmådde lifva hans förfallna menniska, var kärleken — icke den höga, sanna, utan den blott och bart sinnliga. Det var sorgligt att se uttrycket i hans annars så matta blick när den fästes på hans mors kammarjungfru, den täcka Karolina, som glad och vänlig sväfvade omkring som en liten god ande och gjorde allt så trefligt och ljust som möjligt var i *den* annars dystra omgifningen. Hon satt just nu oppe på sitt lilla vindsrum och veckade på ett krus till en af fruns morgonmössor; det lilla

rummet doftade af blommor; Karolina hade hela fenstret fullt af burkar; löfkojor, resedor och gyllenlackor frodades under hennes vård, som under sjelfva Floras. Hon hade öppnat det ena fenstret för att insläppa den friska morgonluften och sjöng som bäst i kapp med den lilla kanariefogeln, som hängde midt i orangeriet, då dörren öppnades, och Filip inträdde; ett moln af missnöje lägrade sig på den unga flickans panna, och bra kyligt var det godmorgon, hvarmed hon besvarade Filips inställsamma helsning. En stunds tystnad inträdde.

— Mamsell Karolina är redan i arbete! — yttrade ändtligen Filip, sedan han helt obesväradt slagit sig ned på en stol midt emot henne. Karolina teg.

— Säg mig — fortfor han — hur man kan stå ut med att stiga opp kl. 5 om mornarne och arbeta så der oafbrutet ända till aftonen; vet mamsell Karolina att det gör mig riktigt ondt om henne; mamma är allt bra sträng. Om jag vore Karolinas husbonde, skulle hon få ega sin fulla frihet.

— Ifall herr Filip dermed menar frihet från arbete, skulle jag icke begagna mig deraf. Arbetet är min fröjd. Jag är aldrig gladare än då jag har fullt upp att göra. Men det begriper inte herr Filip, lika lite som jag begriper huru herr Filip kan stå ut med att dagen om göra alldeles ingenting. Den är mycket mer att beklaga som följer sådane vanor, hvilka till slut komma en att ledas vid hela lifvet.

— Så Mamsell Karolina pratar! gör jag ingenting? jag går ju ned på kontoret både för- och eftermiddagar.

— Och gäspar en timma öfver några ziffror, som en annan räknat ihop, ja! — svarade den oförskräckta flickan — men kallar herr Filip det för arbete, så vet han inte hvad arbete är.

— Mamsell Karolina är lite näsvis, men jag förlåter henne för hennes vackra händers skuld — sade Filip i det han försökte fatta Karolines hand för att kyssa den.

— Och herr Filip är *mycket* näsvis — svarade Karoline och drog sin hand häftigt tillbaka. Jag har bedt herr Filip många gånger att icke komma hit upp — herr Filip har här alls inte att sköta — och om besöken vidare förnyas, talar jag om för hennes nåd.

Filip gapskrattade. Jaså! mamsell Karolina ämnar sqvallra på lilla gossen för mamma; det var fan så lustigt, ha, ha, ha! — men om nu lilla gossen inte får några bannor af mamma, eller, ifall han får några, han inte bryr sig om dem — hur går det då, min stolta sköna?

— Då — svarade Karoline allvarsamt — blir jag nödsakad att flytta.

— Hvarthän? om jag får fråga — midtöfver kanske?

— Ja, der är jag åtminstone skyddad för förföljelser.

— Åhja! jag nästan tror det, för pappa Kärnström ser fan så barsk ut när han sätter den minen på sig; men ursäkta, att jag uppriktigt förklarar, det jag tror ni skulle alltför mycket förlora på bytet. Det vore synd — fortfor han, i det hans blickar begärligt öfverforo Karolines hvita fylliga hals — om den knappa kosten skulle skada det snöhvita hullet.

— Herr Filip är verkligen elak — yttrade Karolina med de vackra blå ögonen fulla af tårar — och om inte herr Filip genast går härifrån, så går jag — —

— Nej, hör man bara hvilket maktspråk! Ni glömmer blott att dessa stolta ord yttras i *vårt* hus och att jag der går hvart jag behagar; det är med den lilla skillnaden! — Dessutom är jag säker att förbudet att inträda i denna helgedom endast gäller *mig;*

vore det *någon annan*, som hade lust att komma på besök, blefve han nog välkommen.

— Jag förstår inte hvad herrn menar.

— Åh bevars! hvilken oskuld! försök att gissa!

— Nej, det roar mig inte alls.

— Inte det? men om jag nu nämnde ett visst namn, är jag säker på att kinderna fingo en ännu högre purpur.

Karolina teg.

— Om jag nämnde namnet på den "arbetsamme, hygglige unge mannen", som sitter der nere på kontoret och petar med sina eviga ziffror likt en maskin; om jag sade: Ed-vard Wil-helm Weit?

— Det skulle aldrig falla honom in att komma hit oombedd, och ännu mindre om man bedt honom uteblifva — svarade Karolina och reste sig för att gå, emedan hennes tålamod nu var slut, men hon var i sin harm så vacker, att Filips sinnen förvillades eller rättare förvildades. Äfven han rusade upp, fattade den unga flickan om lifvet och böjde hennes hufvud tillbaka, i det han med brännande blickar hviskade: gif mig en kyss — en enda, och jag går genast.

— Aldrig! ropade Karoline och gaf med högra handen, som hon hade fri, Filip en så häftig stöt för bröstet att den svage ynglingen tumlade baklänges. Han bet ihop tänderna af raseri. Karolina sprang ut på vinden. Filip, som nu hemtat sig, sprang efter, men då Karolina med bestämdhet sade: om herrn rör mig, ropar jag på hjelp på ögonblicket, fann han rådligast att gå sin väg, men han knöt handen, under ett halfhögt: vänta bara, vi träffas nog!

Sådana uppträden voro ingalunda ovanliga, och den stackars flickans hotelser att omtala saken för frun verkade endast några ögonblicks lugn. Men en gång, då unga herrn varit mer än vanligt efterhängsen och till och med vågat ett skymfande anbud, tog Karolina mod

till sig och trädde opåkallad in till frun, som var fördjupad i en roman, helt onådigt slängde upp från boken och sade: hvad är det för fasoner? hvem har bedt henne komma in? hvad vill hon?

— Jag vill anhålla hos hennes nåd om min orlofssedel!

— Är du galen, flicka? orlofssedel? hvem i all verlden ska' då sätta opp mina mössor och hålla min garderob i ordning? jag vill inte höra sådant prat! hon stannar qvar!

— Nej, hennes nåd, det är mig omöjligt!

— Omöjligt? jag begriper henne inte; vill hon ha större lön? nåväl, jag ökar på tio R:dr, men tala intet om flyttning, jag tycker intet om nytt folk. Hon kunde för resten så gerna sagt sin mening rent ut; det hade varit bättre än gå krokvägar — det har hon aldrig gjort förr, och derför har jag tyckt om henne, så pass som man kan tycka om en tjenarinna, men jag märker hon börjar bli som alla andra. Dock! vi skola ej nämna den saken mera; hon får sina 10 R:dr och blir qvar och dermed punkt.

Frun, som väl i all sin tid ej slösat så många ord på en tjenande personlighet, gjorde en afskedande åtbörd med handen och fortsatte sin läsning.

Karolina stod ännu qvar. Detta både förvånade och retade den stolta frun och med högst otåligt "Nåh?" lyfte hon än en gång blicken från boken.

— Förlåt! hennes nåd! yttrade Karolina lågt men bestämdt — hennes nåd misstar sig om orsaken till min begäran — jag önskar ingen påökning i min lön.

— Nå, hvad i all verlden vill hon då? har någon förargat henne? bevars, hon ser ju ut som ett lärft i ansigtet; tala, hvad vill hon? får hon inte mat nog? fryser hon deroppe i jungfruburen? jag skall ge befallning om dubbla brasor, och så må hon elda så

hon kan stekas — men gå nu, flicka! hon ser väl att jag läser — hör hon? gå bara! gå, gå!

— Jag skall gå på ögonblicket, så snart jag förklarat mig — svarade Karolina, som fann, att nu eller aldrig borde hon klaga sin nöd — Hvad lön och kost angår — fortfor hon — kan jag visst aldrig önska mig någon bättre plats, och skall jag alltid blifva tacksam för hennes nåds godhet och öfverseende med min ringa förmåga, men att dagligen vara utsatt för förföljelser och skymfande anbud måste för hvarje ärbar flicka vara en plåga, som af inga fördelar kan uppvägas.

— Förklara sig, flicka! jag förstår henne intet — hvem skymfar och förföljer henne här? frågade frun med en mäkta förnäm min — jag är rädd hon tar sig höga tankar, min lilla vän! jag vet ingen i huset som bemärker henne på annat sätt än man bemärker alla andra föremål, d. v. s. man ser att de *finnas* — nåh?

— Jag har länge — började Karolina ånyo — hotat unga herr Filip att för hennes nåd omtala hans oupphörliga besök i mitt rum och hans förnedrande tillbud; men utan verkan. Nu kan jag icke längre uthärda härmed; jag är fattig, men derför har ingen rättighet att vara ohöflig mot mig — fortfor hon med tårar i ögonen — o jag förmodar att hennes nåd nu sjelf inser att jag icke kan stadna qvar längre, ty att hoppas att herr Filip skall förändra uppförande är fåfängt.

Frun, som afhört utan att afbryta med annat än några tydliga tecken af otålighet, började nu hjertligt skratta.

— En sådan liten granntyckt varelse hon är, ha, ha, ha! förstår hon då intet gyckel?

— Nej, hennes nåd! sådant gyckel förstår jag intet; jag må uppригtigt säga att jag hoppades att hennes nåd skulle uppfatta saken på annat sätt och bevilja mig mitt afsked.

— Hör på, min vän! hon är något oförskämd! — utbrast frun, som nu på fullt allvar blef ond, — vill *hon* komma och tala om uppfattningsförmåga för *mig* — det är väl starkt! jag har sannerligen haft allt för stort tålamod som afhört hennes pladder, utan att visa henne på dörren — men nu är det också slut, och till bevis på att jag lika litet nedlåter mig att afhöra hennes dumma anklagelser mot min son som att jag anser henne för oumbärlig, får hon sin orlofssedel i morgon dag. När man har pengar får man allt folk, och folk som vet att skicka sig.

Med stark tonvigt på de sista orden pekade frun på dörren med ena handen och fattade med den andra en flaska Hoffmans droppar. Karolina gjorde en djup nigning och aflägsnade sig. Följande dagen hade hon sin orlofssedel och efter trenne veckors förlopp sin frihet — vanliga flyttningstiden — men hvad skulle hon nu ta' sig till? det var för sent att på hösten finna någon god plats, och hemma var det smått som vanligt, men både far och mor påstodo, att det nog skulle räcka åtminstone öfver vintern, och Karolina hoppades på arbete och flyttade åter in i det lilla rödmålade huset midt emot det stora, prydliga, der hon de sista tre veckorna uthärdat fler obehag än hon för någon kunde eller ville omtala. Med öppna armar mottogs hon af de gamla, som tackade Gud att deras dotter vetat föredraga en hederlig fattigdom framför en tvetydig s. k. lycka. Karolina var glad som en liten fogel, sjöng och arbetade från morgon till afton och gick om söndagarne med sina föräldrar uti "parken", en liten plantering utom staden. Just på en sådan söndagsvandring hände sig att hon i en af parkens gångar mötte en ung man, som med sin helsning jagade blodet till hennes kinder. Den unge mannen var ingen mindre än kommerserådet Naggendorffs förste bokhållare, herr Weit, som aktningsfullt nalkades och bad om tillstånd att få göra

sällskap, hvilket gerna beviljades af pappa Kärnström, sedan han hört hans namn, det Karolina många gånger med beröm nämnt. Herr Weit bjöd damerna på lemonad, och begge herrarne drucko ett glas punsch, och Karolina kunde icke minnas att hon på länge tillbragt en så angenäm afton. Slutligen kom man hem, och herr Weit frågade, då Karolina redan stod med ena foten på tröskeln: Det var sannt, det! har mamsell Karolina mycket brådtom nu för tiden?

— Ja, Gudskelof! jag har fullt opp med arbete.

— Hm! det var ledsamt, det!

— Var det ledsamt? jag tänkte herr Weit skulle i stället vara glad på mina vägnar, att förtjensterna äro goda.

— Ja, det förstås! mamsell Karolina är alltid så skämtsam! nog förstår mamsell Karolina att det gläder mig, men se, när brådskan är så stor, kan väl icke jag få hoppas att mamsell Karolina ville arbeta någonting åt *mig*, hvarom jag tänkt anhålla — men — nu är det väl icke värdt!

Den stackars herr Weit såg så olyckligt bedjande ut att Karolina omöjligen kunde låta bli att småskratta och yttrade i det hon rodnade så att hon blef dubbelt vackrare, att, om det icke hastade allt för mycke', så — —

— Åh nej bevars! icke det allra ringaste! svarade Weit med strålande ögon — då kanske jag kan få springa in i morgon afton, när jag slutat på kontoret, och ge närmare besked.

— Jag tyckte herr Weit nämnde nyss, att det icke var så brådtom, retades Karolina, men gubben Kärnström, som tyckte, att detta stötte rigtigt på ohöflighet, afgjorde frågan med ett: Bevars flicka! hvem har du lärt sådana svängningar af? tycker du det är folkfolor? Herr Weit är mycket välkommen när han vill komma in, för har inte flickungen tid med sömna-

den, så har jag både tid och lust att prata bort en stund — fortfor han, vänd till herr Weit, som helt förtjust lyfte på hatten till afsked, sedan han i Karolinas blickar läst att fadrens ord visst icke misshagade henne.

Men då de kommit för sig sjelfva var det mor, som tog ordet: Men, far! nu får jag rent ut fråga hvar du gjort af ditt förstånd, då du så godt som *bjuder* hit en ung karl, som du aldrig sett förr. Är det klokt handladt, det der, far!? sade mor med en mäkta allvarsam uppsyn och tittade så der oförmärkt på Karolina, som hade ett fasligt bestyr med inläggandet af sin lilla nätta söndagshatt och sina handskar.

— Bry dig inte om'et, mor! yttrade gubben helt uppspelt — jag är liksom litet fysch — det vill säga — fortfor gubben, litet hetare då han inte kom ut med det der krångliga ordet, som väl aldrig blifvit påbördadt om inte punschen varit — det vill säga, begriper du, att jag ser utanpå hvad folk går för, och denne var en rättskaffens yngling, det hade han bref på i ögonen; åh, di lurar inte gubben Kärnström så lätt, och ser du, mor! han grinade intet som en hop annat pack, skam till sägandes, åt min gamla blå frack, fast knapparna sitta ett par qvarter högre opp än på nutidens underliga "slommar", som jag nu rakt inte kan fördraga — hvad är det för ena eländiga plagg? — skört så breda, som ditt köksförklä', mor, och ärmar så vida att de kunna trä hufvet igenom — fy katten!"

— Kors, men far! hvad tänker du på! får inte folk klä' sig som di vill?

— Ah, di ska' så i — —

— Nej, men far du! den der punschen gjorde dig inte godt!

— Den! den gjorde godt ner i småtårna! och ser du mor, bara *det* var ett bevis, du! Skämdes han, den hederliga gossen, att bjuda oss in i det "schantila kon-

fektståndet", der så mycket grannt folk löpte fram och tillbaka? Åhnej, du! bättre vett hade han; såg du bleckslagar Löfström, så han glodde? jaha! glo du, tänkte jag — än lefver gubben Kärnström med i verlden, fast forna bekanta ha glömt honom, men, si folk ä' folk! Hurra för den hederspojken! — fortfor gubben med plirande ögon och hickan i faggorna. Den ovanliga drycken hade spelat upp gubbens lifsandar, och värmen i stugan gjorde nu sitt till — han blef hänförd, började tala om fordna glada tider, då intet fartyg gick af stapeln, som icke köpte sitt tågvirke hos honom, och om den tiden då han friade till mor, som var smalare om lifvet än den smäckraste lina och hade ögon som "förgätmigej", och en mun som en "tullpaneknopp", fast det nu var tvärtom, mente gubben med sitt goda skratt. Ändtligen fingo mor och Karolina efter mycket besvär far i sängen, och följande morgonen var han en smula "toffs", som man säger, och slog fram om "hur lätt en gryta kan pysa öfver, om en intet passar på och drar undan bränderna i rättan tid, jemte flere andra urskuldande och träffande bilder, dem mor och Karolina småleende afhörde. — Qvällen kom och med den herr Weit, som med Karolina ingick i mycket vidlyftiga samtal om det arbete, som hon först efter en månads förlopp hade tid att påbörja — och många qvällar efter denna försvunno — som sekunder, under ömsesidig stigande förtjusning.

Slutligen beslöt mor, — sedan far på inga vilkor ville åtaga sig uppdraget, — att i all vänlighet säga herr Weit, att, såvida han gjorde afseende på Karolinas rykte, måste han inställa sina besök, ty man hade redan börjat prata derom i staden. Hon ämnade just låta honom förstå detta, då han en vacker afton efter ett längre samtal med Karolina, som ömsom rodnat och bleknat, vördnadsfullt och öppet hos föräldrarna anhöll om hennes hand.

— Du är henne värdig, ty du är en hederspojke, tag henne i Guds namn, svarade pappa Kärnström och förde afviga handen så oförmärkt till ögat. Att vi ä' fattiga vet du förut, men det bör icke bekymra dig, ty du får, skam till sägandes, en snäll och kunnig hustru, och det är bättre än mycket pengar.

Mor, som betagen af rörelse stått med den blårandiga förklädssnibben för ansigtet, gaf nu äfven sin varma välsignelse, och följande söndag vexlades ringar, hvarefter de båda unga arm i arm vandrade i parken. Stadens innevånare slogo ihop sina händer, och hvar och en hade sin lilla anmärkning till hands, och en garfvaredotter som länge i hemlighet suckat för unga Weit och som var både rik och vacker, förklarade att hon aldrig kunde begripa, att herr Weit ville ha' "den der", som aldrig haft hatt på sitt hufvud förrän hon kom till Naggendorffs som kammarjungfru och som för öfrigt alls icke kunde göra anspråk på den ringaste bildning. Garfvaremamsellen hade gått i pension och kunde räkna opp alla dagarna i veckan på fransyska samt skref utanpå sina bref: à madame madame &c., hvarjemte hon spelade Webers sista tanke och tre valsar på piano — allt "con amore". Stadens herrar menade att unga Weiten visserligen alltid förekommit dem litet underlig, men att han nu vore fullkomligt rubbad, derom vore intet tvifvel, sedan han gått och fäst sig på allvar med det der sämre folket. Hvad unge Filip beträffar så lät han mamma förstå och mamma lät pappa förstå, att det vore tid att skaffa sig en annan förste kontorist nu sedan Weit gått och "syltat ner sig midt emot", hela staden talte om "det galna partiet", och allt det der var ganska obehagligt för Naggendorffska huset, hvilket Pehr Erik sjelf bäst borde begripa m. m. Man vet ej hvad beslut kommerserådet skulle hafva fattat, men i detsamma kom »krisen» och lät honom som så mången annan göra en kullerbytta —

en ohjelplig, ty hvarken han sjelf eller hans affärer kommo någonsin mera på benen. Hvad gikten ej ensam förmått, åstadkoms nu med krisens tillhjelp, och sex veckor efter den genomgripande händelsen fick frun verkligen utföra den ofta tänkta scenen att, djupt sorgklädd och med näsduken för de tårfyllda ögonen till hälften vanmäktig mottaga sorgebeklagelserna — fast icke af åttondedelen af alla dem hon väntat; *detta* var ett hårdt slag.

Herr Weit, som dels ärft af en gammal faster en liten förmögenhet, dels under sin tjenstetid sammansparat icke obetydligt, slog sig ut på en egen liten handel, som bar sig alldeles förträffligt, och stadsboarne påstå att »han nog är så galen och gifter sig till hösten».

4.

— Märker du något far? frågade prostinnan, under det hon med en mäkta klippsk min nystade på den fina linnehärfvan.

— Nej, kära du, hvad skulle jag märka?

— Ack, ni karlar ha'n nu aldrig ögonen öppna för hvad som tilldrager sig i den yttre verlden; J läsen och studeren år ifrån år den ena boken bredare i ryggen än den andra, och i bokvett kan ingen slå er på fingrarna, men i det verkliga lifvet ären J dummare än småbarn, det ska' jag nu säga. Har du inte märkt något med vår magister? ser du inte att han har börjat se fundersam ut?

— Ne-ej! jag tycker han är nu som första tiden han kom hit.

— Joo, det är han vackert! hela korf-tallriken kom orörd ner i dag, han, som annars är så förtjust i medwurst — och kaffet hade han slagit i gräddsnipan

i stället för i koppen — nej, du far! det står inte rätt till med honom.

— Inte det? hvad går åt honom då?

— Jo ser du far, hjertat, det lilla hjertat har råkat i knipa.

— Åh katten, mor! han har väl inte gått och förälskat sig i fröken Serafina heller?

— Asch! tycker du det? nej, bättre opp, jag misstänker det är lilla Jenny, som håller honom fången.

— Säger du det, mor! nå, det vore roligt om du hade rätt; det är en bra flicka, och om hon också i stället för sina 50,000 inte egde en styfver, skulle jag vara den förste, som ville råda dem att förlofva sig. Gudsfruktan och duglighet, å ömse sidor, se der ett kapital som är mer värdt än några tunnor guld.

— Ja, jag tycker som du, kära far! Visst är det långa utsigter, som man säger, men det har ingen fara med ett par sådana lynnen som deras. Jag tänker han meddelar sig väl åt oss en vacker dag, ty han har förtroende för oss gamla, och det säger jag af hjertat, att jag har honom kär som en son, den rare pojken.

— Det är en ovanlig ung man — sade gubben allvarligt — och Herren är med honom; men vi skola låtsa om ingenting så länge, mor, utan låta honom helt och hållet sköta sig sjelf; vi ska' inte bry honom — jag vet, att J, fruntimmer, ha'n svårt att låta bli det, men denna gången får du göra ett undantag, mor!

— Bevars, kära du! jag har aldrig ämnat; så pass måtte du väl känna mig — svarade mor litet förnärmad och nystade ännu ifrigare än förut.

Det var en söndagseftermiddag. Man hade i prestgården redan druckit sitt kaffe; far tog sin middagslur, och mor gick i köksträdgården att se hur bönorna ville sig. Nils Gustaf, som verkligen var tystare och mera fundersam än vanligt, tog en bok under armen och begaf sig ut, utan att ha något bestämdt mål för

sin vandring. Han gick nu den der lilla s. k. ”gröna vägen”, som från kyrkogårdens ena hörn leder till en liten björkdunge, och kommen dit, stannade han och såg sig ikring. Hur fridfullt allting var! det var en verklig sabbath; mildt susade vestan i de ljusgröna kronorna och i det saftiga gräset, som mellan trädens hvita stammar lockande inbjöd till hvila; med tusende vänliga ögon blickade blommorna upp till vandraren liksom ville de säga: hvad fattas dig? ditt öga är icke så klart som vårt, du ler icke som vi, du ser bedröfvad ut! har solen brännt dig? är det vinden, som böjt ditt hufvud? Var ej ledsen, gode yngling, solen kan väl bränna ibland, men dess mera svalkande känns regndroppen sedan; vinden kan väl stundom vara vredgad, men hans vrede är snart förbi, han blir snart god igen och är då så smeksam och huld som den ömmaste mor; sätt dig hos oss och förtro oss hvad det är, som gör dig oro!

Men vandraren hörde ej blommornas röst; han hörde ej en gång fåglarnes uppmaning att sjunga som de, och lyfta sig öfver jorden. Han blott stred med sitt upproriska hjerta, detta hjerta, som nödvändigt ville kläda sina känslor för det älskade föremålet i ord. Hvad det klappade! — Tyst, tyst! sade då dess egare med ett vemodigt leende, hur tycker du det skulle anstå en fattig adjunkt med 100 banko lön att tala om kärlek — äfven om han kunde hoppas att — — se så! äfven egenkärleken med i spelet! Nej, det är fåfängt att J söken öfvertala mig — tyst, säger jag — det vore ju vansinne — nej, älska och — försaka, det blifve min lott. Kanske skall till och med en dag det profvet åläggas mig att med kyrkans band förena henne och — hvem vet hvilken af de många, som blir den utvalde. — Hu, nej! det tror jag nästan skulle öfverstiga mina krafter.

Nils Gustaf lade handen öfver ögat och stödde sig mot ett träd. Han ville med våld bortjaga den bild, som plågade honom: Jenny i krona och slöja räckande handen åt en annan.

I detsamma känner han en lätt hand på sin skuldra — han spritter till — vid sidan står hans tankars föremål: Jenny frisk och strålande som alltid.

— Hvad fattas? är magistern sjuk? frågade hon med oro, då hon såg hans ovanliga blekhet.

— Åh nej! — jag tackar! svarade Nils Gustaf med återvunnen fattning — jag mår bättre nu.

— Nå, så Gudskelof för det! — utropade Jenny glädtigt — jag nästan fruktade att magistern råkat ut för något elakt skogsrå, som satt sig i sinnet att förvilla magistern, locka honom in på obanade stigar och visa de hiskligaste bilder.

— Ja, det är icke utan att mamsell Jenny har rätt; jag såg verkligen en bild, som i mitt tycke var förfärlig — men låt oss icke tala derom — hvarthän bär färden, om jag får fråga.

— Ja, det tror jag, om magistern det finge! men se, mig utsätter man icke så der för den gräsligaste nyfikenhet, utan att tillfredsställa henne; — Magistern har väl märkt att jag är nyfiken?

— Ja, jag har icke kunnat undgå att finna — —

— Nå se det var ett ärligt svar på en rättfram fråga — det tycker jag om — jag är mätt på artigheter. Säg nu, hvad var det för en hisklig syn, som framstod så der plötsligt? — Vi sätta oss här i skuggan medan vi prata! nå, magister, bekänn genast! jag är särdeles stämd att höra något underbart — hvad var det?

— Det var något, som — som jag ej vill tala om.

— Nej men, har man hört på maken! Hvilken väl uppfostrad kavaljer säger nånsin till en dame: jag

vill icke, då hon ber honom att få en billig önskan uppfylld. Det der duger inte.

— Jag vet mig aldrig ha gjort anspråk på att kallas väl uppfostrad.

— Se så! inga svängningar nu, om jag får be! — Hvad såg magistern under björken?

Jenny var så intagande näbbig der hon stödde sin lilla runda armbåge mot knä't och blickade upp mot Nils Gustaf, att denne kände alla sina sköna föresatser vackla. Men så kom förnuftet så "beschäftigt" och hviskade honom i örat: Adjunkt, med 100 banko lön, besinna hvad du säger!

Nils Gustaf flyttade ögonen från sin vackra granne och svarade med konstladt lugn: men, om jag nu på inga vilkor talar om det?

— Då! — utbrast Jenny med lifligare färg på kinderna — då hämnas jag!

— På hvad sätt?

— Först och främst är det då i dag sista gången vi tala vid hvarandra, och för det andra skall jag passa på alla möjliga tillfällen att sända fröken Serafina till Hederslunda — —

— För allt i verlden, mamsell Jenny! *ett* af dessa grymma förslager är alldeles tillräckligt, t. ex. det första — — nåväl då! bekände Nils Gustaf, som slog till döförat för allt förnuft — jag såg — — mamsell Jenny klädd till brud — —

— Och det var en så förfärlig syn? frågade hon skälmskt, men dock något darrande på rösten. — Sannerligen! — fortfor hon glädtigt, då Nils Gustaf teg — "uppriktighet är en älsklig dygd", som der står i förskriften, men äfven hon kan gå för långt.

— Ack, mamsell Jenny! bredvid denna sköna uppenbarelse såg jag en skugga så mörk att den nästan icke lemnade den ringaste dager åt hela den öfriga taflan.

— Och hvem var då denna skugga?

— Brudgummen!

— Såå! han föreföll magistern så föga älskvärd?

— Ohygglig, alldeles!

— Det lemnar föga hopp om min smak. Men hvem var brudgummen? Kände magistern honom ej?

— Nej, jag kände honom icke — jag vet icke hvem han var — det svartnade för mina ögon — jag vet blott att det *icke* var — —

— Den fattige adjunkten på Hederslunda med 100 banko lön! — menar ni icke så? frågade Jenny upprörd och fäste på den lycklige presten en varm tårfylld blick.

— Förlåtelse! stammade Nils Gustaf och sänkte sitt hufvud.

— Hör mig, Nils Gustaf! fortfor den unga flickan och fattade hans hand. Skola några fattiga tusen riksdaler, som händelsevis råkat falla i mina händer i stället för i edra, hindra vår lycka. Jag vet, att det är dessa, som hittills afskräckt magistern, att uttala sitt hjertas mening; jag har märkt det länge — jag bekänner det upprigtigt, ty jag hatar allt hyckleri — och jag har sett det med glädje, ty magistern är den ende karl, som jag någonsin kan älska. Magistern är redlig, god och arbetsam — egenskaper, som jag framför alla andra värderar. Och vill magistern icke förşmå den, som nu, uppmuntrad af halfqväfd visa, till fullo uttalat sin egen, så vare Gud vittne till vårt förbund. Och ännu en sak, Nils Gustaf! Tro mig, jag hade aldrig talat, om jag ej varit öfvertygad att *du* aldrig skulle göra det så länge våra vilkor voro så olika som de för närvarande äro, men att gå och sucka i åratal, då man i stället kan glädjas, är icke min sak.

— Du goda, högsinnade flicka! utbrast Nils Gustaf, ändtligen mäktig talförmågan, måtte du aldrig ångra den dag då du skänkte ditt varma hjerta åt den

nu på samma gång fattigaste och rikaste af alla adjunkter. Jag kan ej i ord kläda den sällhet jag känner, emedan ord dertill äro otillräckliga, men jag skulle vara bra olycklig om du icke i mina ögon funne återspeglad den himmel, mitt bröst innesluter. Säg, älskade Jenny! att du der finner honom!

Och Jenny såg och fann; och kärlekens första, ljufva kyss beseglade deras förbund. Arm i arm vandrade sedan de unga älskande framåt, talande, då glädjen ändtligen lät dem finna ord, om sitt blifvande hem. Ungdom och kärlek ha' alltid så god tillgång på bländande färger, endast *ljusa;* de kunna knappt ana, de lycklige, att *tiden* en gång kommer, och med den pröfningarne, och med sin breda svarta pensel stryker ett och annat tvärstreck öfver rosor och knoppar på den leende framtidstaflan. Men kanske just denna brist på förutseende utgör deras lycka, åtminstone för ögonblicket, och lyckan härnere är ju aldrig annat än ögonblicklig.

5.

— Hvad säger hon, Bredlundska? hvita sidenskor? hon hade väl så fanken heller, Gu' förlåte mej jag svor så ledt — ta' sig en skorpa till, Bredlundska! och krusa inte!

— Tackar allraödmjukast som bjuder! jo men, hade hon rätt så, och "kryssband" och rosetter i och ett som ett annat, så att nu är hon en fru så "schangtil" som någon.

— Nånå, Bredlundska! en har inte sett ändan än; men när afsigkomna repslagaredöttrar ska' gå i sidenskor, undrar jag hvad herrskapsfolk ska' ha', eller hvad säger hon, Nyströmska?

— Jag säjer, di bär sej åt så en kan få qväljningar vid 'et. Jag minns väl, jag, när hon rände

snedt öfver gatan med sirapskruset, och tårna tittade ut som sparfungar ur boet; det var lagom stort på den tiden, men si bevars! sen hon blef kammarjungfru hos konselinnan, så for fanken i 'na, för då klädde hon ut sig i hatt, liksom intet ett sådant der rofvefirmamente kunde gått i schalett. Det vet jag, att *jag* med kunde haft en hattskrålla, om jag velat, för inte en utan femtan gånger sa' Nyström te' mej: Neta, sa' han, vill du ha' dig en så'n der en solvärmare som snickerskan på hörnet, så ä' inte jag den, som ser på styfrarna, sa' han, utan du kan va' lika god som hon, sa' han, utan här ä' plånboken, sa' han, och så tog han fram tre gula ettor och en tredalare — mer måtte det väl inte kosta, sa' han. Men Nyströmskan brydde sig inte om ståten, hon! nej, bättre vett hade hon än så!

Tack, Lars Peter, sa' jag, för din go'villighet, sa' jag, men inte vill jag komma vårt ärliga hus på obestånd, för ska' en begagna så'nt der ett väderstyre, så får en inte göra annat år efter år än bleka och låta ännavänna och sätta nya band på, liksom du, Lars Peter, på dina tunnor, sa' jag, och det går till pengar med tiden, utan jag vill på Guds makt ställa så te', att när du vid årets slut gör ihop dina affärer, så ska' "Kreti och Pleti" gå jemt ihop, sa' jag, och så lefde vi ett sällt lif ihopa ändå, utan hatt, tills vår Herre kallade Nyström då han satte laxabenet i halsen, madam vet, och så blef jag en fattig enka, den alla ville åt."

— Ah se så, Nyströmska, gråt inte för det! utan nu ska' vi ta' oss en "påtår", såvida kaffet annars ä' drickeligt.

— Åh, Gubevars, så madam talar! drickeligt? jo, jag tackar, jag! det är som det ståtligaste bröllopskaffe, och jag vill våga min nacke på att Bredlundskan inte fick rarare på brölloppet i går, eller hur, Bredlundska?

— Åh, det kan inte jemföras! det skulle jag kunna hålla Kärnströmskan i armen och säga.

— Nå men, kära Bredlundska! hon, som är så bekanter med Kärnströmskan och vet allting, tala om hur det egentligen hänger ihop med hela affären och med kommerserådets och alltihop, för si, allt det der har hon reda på genom repslagarens, det vet jag bestämdt — — Ack, min tid! Bredlundska lilla! kanske kaffet ä' kallt? för allt i verlden bara säg till! Lisa kokar annat i flygande rappet.

— Nej, bevara mej väl, tackar allraödmjukast, inte för min del, det ä' så hett och präktigt så en kan skålla skinnet ur munnen på sej — nej, jag tackar, inte besvär för mej! — — Jo! se — — nej, jag tackar, det går aldrig an att doppa nu igen — —

— Se så, Bredlundska, bara ta', hon! det är väl unnadt!

— Tackar allraödmjukast! — Jo se, kort innan kommerserådet dog hade denne käre Weiten fått ärfva nittantusen efter en gammal faster, som dog i gallfeber i Askersund, och det hjelpte honom på benen så han köpte den der lilla gården nere på söder och slog opp bod, och handeln gick alldeles flinkt med spannemål och andra saker och ett som ett annat, så att inom dessa tre åren, som han varit ifrån kommerserådets, har hans pengar tredubblats säjer di; och när nu unga herr Filip inte kunde lyfta opp huset i sitt förra anseende, fast di, som hade att fordra, gjorde mycket mer än en kunnat vänta, sa' di, utan det gick etter värre och värre ända tills unga herrn rymde som ni vet och lät mor sin sitta der som en anka i en räfgrop, så öfvertog Weiten hela "röschan", med go'e männens begifvande, förstås, och på billiga vilkor, som di sa', och nu lär det va' annat ljud i skällan, och nu bor unga herrskapet i den stora våningen te' kommerserådets, och konslinnan, som varit så högt oppsatter i sin dar — —

ja! det ä' förunderligt så ödet kan regera här i denna verlden.

— Ja, det må hon väl säga, Bredlundska! det är väl sannt, att konslinnan för en åtta dar sen flyttat midt emot i repslagarns förra gård?

— Ja men, ä' det sannt! och der har hon 'et visst rätt bra, fast inte så stort och grannt som i palatset, kan tänka, men der är både måladt utanpå och tapetseradt invändigt, och hon har fått behålla en del af sina möbler och har en årlig liten summa att lefva på.

— Men hvem i all verlden har ställt om det åt henne?

— Ja, det ä' inte godt och veta — somliga påstå, att go'e männen har gjort 'et och andra att Weiten gör det i all tysthet, för det ska' va' likasom en liten ersättning för det han der i huset blef bekanter med sin Karolina, men så galen tror jag ändå inte han ä', det ä' nog bara förtal, utan det ä' väl hennes slägtingar — för hon ska' ha' rika slägtingar, som bestå fiolerna. Emellertid går hon aldrig ut, utan sitter der som snäckan i sitt skal, och "Pålsa-Bengtans Lina", som ä' den enda, som går dit och hjelper te' med ett som ett annat ibland, hon säjer, att hon ä' "läserska" och att hon blifvit alldeles en annan menniska; hon talar så vänligt med Lina och ber henne så böneligen att hon ska' be' vår Herre bevara sej för högfärd och för att för mycket sätta sin lit till det jordiska. Unga herrn nämner hon aldrig, men öfver sängen har hon ett "beläte" af honom och det tittar hon på alltemellanåt och då gråter hon så oförmärkt, säjer Lina; annars ä' hon grufligt bra med maten och ett som ett annat, när Lina ä' der, och vill att Lina ska' ha' allting fullt opp — hon, som förr bara tänkte på sig sjelf — men, må tro, den fattigdomen kan nog ge en ett annat sinnelag!

— Nå men, Bredlundska! hur ta' egentligen Kärnströms sin flickas upphöjelse och sin egen på samma gång?

— Åhja, si, jag ska' säga, gumman blir ingen sluger på egentligen, hon ä' till sitt beteende som förr i verlden, för si, hon har alla tider varit sluger, men nog kan en begripa, att hon ä' stolter i sin håg — tror inte madam att hon hade en nära på lika så schangtiler mössa som konslinnan förr i verlden och med så här breda hvita florsband och ny svart klädning och grå schal och ett som ett annat, så hon var rigtigt utstyrder, men talade likaväl både med en och annan, Gubevars, och med mej med sa' hunden, och gubben gick der och spankulerade i ny frack och stor urkedja på magen och såg belåten ut.

— Det var nog, di hade det vettet och bjuda Bredlundskan.

— Ja, jag blef minsann liksom lite förlägen sjelf, för jag har verkligen inte väntat det, och jag hade först inte ämnat och gå, men sen tog jag mod till mej och vände opp och ner på ena våden i min svarta tibetsklädning, som blef så illa söndertrampad, när lindansartruppen var här i höstas, ni vet, och så gick jag, fast det må tro inte ä' roligt och komma in i en sådan utstyrder våning bland så mycket herrskap, för si, hela hans slägt, som består af bara herrskap, var der.

— Åh lappri, Bredlundskan reder sig nog hvar hon kommer.

— Håh Gubevars, jag beter mej så godt jag förstår, men si, jag ville nödvändigt dit och se på ståten, för det ä' alltid roligt att inte sitta som en oppmålad bock, när vänner och bekanta spörja en om ett som ett annat.

— Ja, så mycke ä' då säkert, att inte hade vi haft en så rolig eftermiddag, om inte Bredlundskan varit så snäll och talt om för oss hvad hon visste, men

förargligt ä' det i alla fall, att sådant folk, som inte ä' en bit bättre än andra, ska' komma till sådan höghet och välde. Min Lovisa, som ä' läskamrat med det der högdjuret, fru Weit, bevars! hon går än i denna dag som husjungfru hos borgmästarns för 35 riksdaler, men se, somliga sparkar lyckan åstad, men som jag sa' i hjons: den som lefver får väl se! begynnelsen är inte ändan lik.

— Nej så men, madam! har hon allt rätt i det! och nu får jag tacka så oändligen mycke för god undfägnad och treflig sammanvaro och be "ajöss", för Bredlund får lof att ha sin gröt, när han kommer från arbetet, annars är jag rent olycklig; jaja! både madam och Nyströmskan känner nog till Bredlunds lefverne när han inte får 'et som han vill, så det är inte förtal, utan Gud ska' veta man har fått utstå både ett annat i sin dar, utan ajöss nu, madam, tusen tack för denna gången, och när madam går ut så kan hon väl titta inom, fast en inte mäktar te' och ha' 'et så fint som här, men si, det är "förskäl" på en stackare, som dras med ett odjur till man eller en, som vår Herre varit så nådig och låtit komma till enkeståndet. Ajöss, ajöss, madam lilla! jaså, Nyströmskan blir qvar — ja, så ajöss med henne, Nyströmska, hon kan gerna göra sällskap och titta inom en gång, helst när Bredlund är borta — ajöss, ajöss, tusen tack, tack, tack! ajöss, ajöss! —

6.

— Söta Jenny, du! blir hon bra så här? frågade Bernhardina Nypert och räckte fram mot den förra ståltrådsställningen till en brudkrona, som tycktes bli ovanligt stor.

— Gudbevars! utropade Jenny och slog ihop händerna, under det att det vanliga lefnadsfriska skrattet

klingade från hennes läppar, vill du verkligen att jag skall komma utstyrd i en sådan bytta?

— Bytta? kors, kära du! nog kan jag göra den mindre alltid, men så mycket är säkert att när vi bodde i X. var jag brudtärna åt Gabriella Spoliander, som gifte sig med rika Keymansson, och hon hade en brudkrona, som var åtminstone dubbelt så stor som denna och det sade alla såg så ståtligt ut.

— Ja, kära du! det vill jag alldeles tro; i X. är allting ståtligt, men här ute på rama bondlandet har man inte så stora anspråk, och jag är mer än nöjd om jag blott kommer att se *hygglig* ut och framför allt *enkel;* hustrun åt en landtprest får inte kluta ut sig som en grossörska.

— Ja, min söta Jenny, jag vill visst inte säga något ondt om din landtprest — han är verkligen ganska hygglig — men nog kunde du gjort ett ståtligare val.

— Seså! kommer du nu med din *ståt* igen! du är för rolig! jag har ju sagt, att jag ger ståten på båten och tar presten för resten — — Herre Gud! jag är så glad så jag talar på rim, det får ni ursäkta, ni opoetiska varelser! men om ni visste hvad det vill säga att stå så nära sin lefnads lycka att man kan gripa henne med händerna! att se den dagen randas som gör en till maka åt den hederligaste, bästa, kärleksfullaste man i verlden! — Ack, min Gud! utbrast hon, plötsligt vorden allvarsam, jag är så lycklig att jag bäfvar — en så stor sällhet kan ej räcka länge för en dödlig — dock! hvarför oroa sig i förtid! det har aldrig varit min sak! — nej, nej! jag vill vara glad, glad som solstrålen, hvilken hoppar derborta mellan myrtenbladen, och så vill jag omfamna er allihop, för det J gören brudskruden i ordning, J snälla flickor!

— Seså! Jenny, är du förryckt! låt bli oss nu, om du inte vill att vi skola skämma bort hela herrlig-

heten. Du kan vara öfvertygad, att om fröken Serafina såge dig nu, finge du åtskilliga föreläsningar om huru en bildad flicka bör förhålla sig och hvad för tankar hon bör ha' kort förr än hon går i brudstolen.

— Ack ja! den Serafina! skrattade Jenny, veten J, flickor, hon har nekat att komma; jag är så elak att jag tror hon saknar mod att se vår lycka. Men det förlåter jag henne af hjertat, äfvensom all den bitterhet hon hyst och ådagalagt mot oss de år vi varit förlofvade.

— Ja, den har ej varit liten, mån J tro, log en af tärnorna, hon berättade mig i djupaste förtroende kort efter er förlofning att magister Kärnström i början synts henne vara en "sublim själ", mäktig att fatta och återgifva det sanna och sköna, men att han numera, sedan du fått makt med honom, fullkomligt nedsjunkit till samma platta hvardagsståndpunkt, hvarpå du befinner dig. "Det är verkligen synd om den stackars flickan", tillade hon med en axelryckning, "hon var säkert ämnad till något bättre, men nu är hon nog ohjelpligt förlorad."

— För *henne*, ja! — inföll Jenny — det är det svåra i saken! men nu, flickor! säg mig hvad för blommor jag skall ha' i bröstbuketten.

Och härmed ingingo flickorna i en vigtig öfverläggning, från hvilken vi saklöst kunna vara borta.

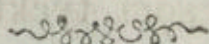
Hufvudsaken är att bröllopet verkligen försiggick, att brudgummen visade en så sansad glädje, som en prestman egnar och anstår, att bruden var rigtigt täck i sin enkla hvita klädning med naturliga blommor, och med sitt glada leende som tycktes aldrig kunna lemna henne.

Ingen stelhet rådde hos de församlade gästerna; alla sågo fryntliga och belåtna ut, icke minst det ärevördiga paret från Hederslunda, och gubben berättade på hemvägen för sin Regina, att trefligare bröllop hade

han aldrig bevistat, deras eget undantaget — och det vill ju säga mycket af den som varit tjenstförrättande prest i 40 år och sammanvigt så många hundrade.

Det unga öfverlyckliga paret reste på aftonen till sitt nya hem, Ljungslöf, ett litet patronelt pastorat i närheten, dit brukspatronen Digerts lyckats förskaffa sin svärson, och hvars inkomster tillika med räntorna af Jennys betydliga hemgift satte dem i tillfälle att genom beredandet af fattiga medmenniskors lycka säkrast finna sin egen. Skolhus, fattighus och arbetsinrättningar uppblomstrade under de båda makarnes vänliga skydd, och församlingens kärlek och hjertliga förböner följde, likt skyddsenglar, om dagen deras steg, vakade om natten vid deras hufvudgärd.

I det trefliga kyrkoherdebostället, rödmåladt och omgifvet af björkar — alldeles som Nils Gustaf sett det i sina barndomsdrömmar — fanns dessutom ett särskildt rum, som i många år stod i samma skick, ett ljust och gladt hörnrum, med utsigt åt trädgården, och i detta rum återfinna vi en gammal bekant, gubben Kärnström. Här har han sin atelier vid ena fenstret och färglägger ifrigt, men numera blott för sitt nöjes skull, den ena storartade taflan efter den andra, för att sedermera låta dem beundras af mor och de bägge små barnbarnen, som med oförställd förtjusning slå tillsammans sina små händer och utropa: Ack! farfar, så grannt!

WETTER-
GRUND,
Småbitar
på vers
och prosa

Sthm
1858